

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ
Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ 4:
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ **LEADER ΤΟΥ Π.Α.Α.**
ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

-

ΑΝΑΜΟΡΦΩΜΕΝΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2009

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΕΑ

ΠΛΗΡΗΣ ΕΠΩΝΥΜΙΑ:

«ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.» Α.Ε.

ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ

ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε.

ΤΟΠΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΕΑ:

Περιφέρεια:	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
Νομός:	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ
Δήμος:	ΡΟΔΙΩΝ
Ταχ. Δ/ση/ Ταχ. Κώδικας:	28 ^{ης} Οκτωβρίου 72 / ΡΟΔΟΣ 85100
Αριθμός τηλεφώνου:	22410 – 75323 – 78230 – 34960
Αριθμός FAX:	22410 – 75324
E-mail:	ando@ando.gr
Α.Φ.Μ.:	094271383
Δ.Ο.Υ:	ΡΟΔΟΥ

ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΓΙΑ ΕΠΑΦΕΣ:

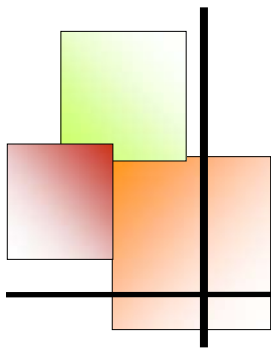
- Νόμιμος εκπρόσωπος: **Σαββής Μανώλης – Πρόεδρος ΔΣ και ΕΔΠ**
- Διευθυντής: **Στέλιος Κούτρης**
- Υπεύθυνος Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων: **Κων/νος Ζήφος**

ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ:

Τμήμα του Νομού Δωδεκανήσου **συνολικής έκτασης: 913,90 km² και πληθυσμού 65.672 κατοίκων**

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	9.409.908,42 €
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	6.300.000,00 €
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	5.310.000,00 €
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	990.000,00 €
ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	3.109.908,42 €

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1
ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1.1 Στον παρακάτω πίνακα 1 παρουσιάζεται η περιοχή παρέμβασης του προγράμματος:

Πίνακας 1: Περιοχή παρέμβασης – Νομός Δωδεκανήσου

Α/Α	ΔΗΜΟΣ	ΔΔ	ΠΛΗΘ. 2001	ΕΚΤΑΣΗ km ²	ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ κατ/km ²	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ
1	ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ	ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ*	5.752	48,40	119	ΟΡΕΙΝΗ
		ΜΑΛΩΝΑΣ	1.096	43,40	25	ΟΡΕΙΝΗ
		ΜΑΣΑΡΩΝ	931	23,60	39	ΟΡΕΙΝΗ
2	ΑΦΑΝΤΟΥ	ΑΡΧΙΠΟΛΗΣ	779	17,62	44	ΟΡΕΙΝΗ
		ΑΦΑΝΤΟΥ*	5.933	28,48	208	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ
3	ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	ΚΟΣΚΙΝΟΥ	3.224	21,00	154	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ
		ΚΑΛΥΘΙΩΝ*	5.861	43,30	135	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ
		ΨΙΝΘΟΥ	1.166	45,50	26	ΟΡΕΙΝΗ
4	ΛΙΝΔΙΩΝ	ΚΑΛΑΘΟΥ	380	17,50	22	ΟΡΕΙΝΗ
		ΛΑΕΡΜΩΝ	446	87,40	5	ΟΡΕΙΝΗ
		ΛΑΡΔΟΥ	1.212	41,80	29	ΟΡΕΙΝΗ
		ΛΙΝΔΟΥ	1.091	16,60	66	ΟΡΕΙΝΗ
		ΠΥΛΩΝΟΣ	504	15,70	32	ΟΡΕΙΝΗ
5	ΠΕΤΑΛΟΥΔΩΝ	ΔΑΜΑΤΡΙΑΣ	477	12,40	38	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ
		ΘΕΟΛΟΓΟΥ	856	22,40	38	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ
		ΚΡΕΜΑΣΤΗΣ	4.585	12,00	382	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ
		ΜΑΡΙΤΣΩΝ	1.766	23,70	75	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ
		ΠΑΡΑΔΕΙΣΙΟΥ	2.646	9,40	281	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ
		ΠΑΣΤΙΔΑΣ	1.803	9,40	192	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ
6	ΔΙΚΑΙΟΥ	ΑΣΦΕΝΔΙΟΥ	3.205	34,50	93	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ
		ΠΥΛΙΟΥ	2.889	28,10	103	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ
7	ΗΡΑΚΛΕΙΔΩΝ	ΑΝΤΙΜΑΧΕΙΑΣ	2.573	54,00	48	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ
		ΚΑΡΔΑΜΑΙΝΑΣ	1.783	35,20	51	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ
		ΚΕΦΑΛΟΥ	2.607	71,40	37	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ
8	ΛΕΙΨΩΝ	ΛΕΙΨΩΝ	698	17,40	40	ΟΡΕΙΝΗ
9	ΛΕΡΟΥ	ΛΕΡΟΥ	8.207	74,20	111	ΟΡΕΙΝΗ
10	ΠΑΤΜΟΥ	ΠΑΤΜΟΥ	3.044	45,00	68	ΟΡΕΙΝΗ
11	ΚΟΙΝ. ΑΓΑΘΟΝΗΣΙΟΥ	ΑΓΑΘΟΝΗΣΙΟΥ	158	14,50	11	ΟΡΕΙΝΗ
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			65.672	913,90	72	ΝΗΣΙΩΤΙΚΗ
ΣΥΝΟΛΟ ΝΟΜΟΥ			190.071	2.714,30	70	ΝΗΣΙΩΤΙΚΗ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Ν. ΑΙΓΑΙΟΥ			302.686	5.285,97	57	ΝΗΣΙΩΤΙΚΗ
ΕΛΛΑΔΑ			10.964.020	131.957,41	83	

* ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΜΟΝΟ ΣΕ ΕΚΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Η περιοχή παρέμβασης καταλαμβάνει έκταση 913,90 τετραγωνικά χιλιόμετρα και αποτελεί το 34% περίπου της συνολικής έκτασης του Νομού Δωδεκανήσου (2.714,30 τετρ.χιλμ). Κατοικείται από 65.672 κατοίκους δηλαδή συγκεντρώνει το 34,55% του συνολικού πληθυσμού του Νομού (190.071 κάτοικοι) και η πληθυσμιακή της πυκνότητα είναι 72 κάτοικοι /τετρ. χιλμ). Αποτελείται από 5 Δήμους της νήσου Ρόδου, εκ των οποίων στα Δημοτικά Διαμερίσματα Αρχαγγέλου, Αφάντου και Καλυθιών θα γίνουν παρεμβάσεις μόνο στις εκτός σχεδίου περιοχές, από δύο Δήμους της νήσου Κω και από τέσσερα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους που αποτελούν ένα

Ο.Τ.Α/νησί. Συνολικά στην περιοχή περιλαμβάνονται 11 Ο.Τ.Α με 28 Δημοτικά Διαμερίσματα. Οι πόλεις της Ρόδου και της Κω - αν και δεν περιλαμβάνονται στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης - αποτελούν αναμφισβήτητα **κομβικά σημεία** καθώς εκεί συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού του Νομού και σχεδόν το σύνολο των οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων. Αποτελούν τους σημαντικότερους πόλους έλξης και σημεία διέλευσης σχεδόν του συνόλου των επισκεπτών του Νομού. Εξαιτίας της μεγάλης βαρύτητας που έχουν σε θέματα ανάπτυξης, είναι δυνατή η υλοποίηση δράσεων που εξυπηρετούν την καλύτερη προβολή – προώθηση και ανάδειξη της περιοχής παρέμβασης, τομέων του κοινωνικοοικονομικού της ιστού καθώς και δράσεων δικτύωσης. Σε καμία περίπτωση στα κομβικά σημεία δεν θα υλοποιηθούν δράσεις που αφορούν υποδομές ή/και επιχειρηματικότητα.

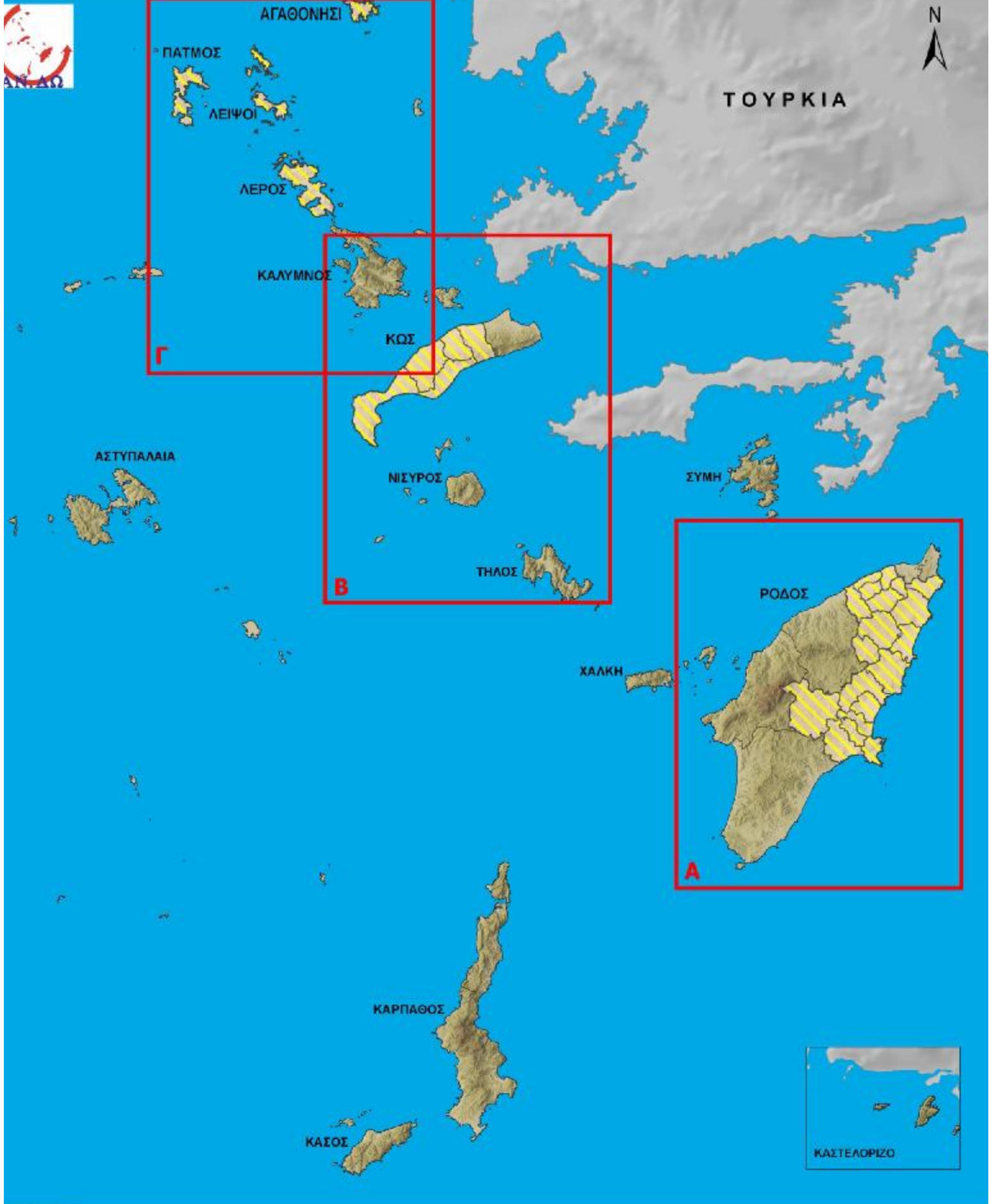
1.2 Στην περιοχή παρέμβασης περιλαμβάνονται έντεκα περιοχές που υπάγονται σε καθεστώς προστασίας **Natura 2000**, οι οποίες ανήκουν στους Δήμους Αρχαγγέλου, Αφάντου, Καλλιθέας, Πεταλούδων, Λινδίων, Δικαίου, Ηρακλειδών, Πάτμου, Λειψών και στην Κοινότητα Αγαθονησίου.

Πίνακας 2: Περιοχές Natura εντός των ορίων της περιοχής παρέμβασης

Περιοχές Natura εντός των ορίων της περιοχής παρέμβασης				
A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΚΤΑΣΗ (Ha)
1	GR4210005	SCI	ΡΟΔΟΣ: ΑΚΡΑΜΥΤΗΣ, ΑΡΜΕΝΙΣΤΗΣ, ΑΤΤΑΒΥΡΟΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ (ΚΑΡΑΒΟΛΑ - ΟΡΜΟΣ ΓΛΥΦΑΔΑ)	2.590,00
2	GR4210006	SCI	ΡΟΔΟΣ: ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΕΠΤΑ ΠΗΓΕΣ – ΠΕΤΑΛΟΥΔΕΣ	5.280,00
3	GR4210008	SCI	ΚΩΣ: ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΛΟΥΡΟΣ - ΛΙΜΝΗ ΨΑΛΙΔΙ - ΟΡΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣ - ΑΛΥΚΗ - ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	5.640,00
4	GR4210010	SCI	ΑΡΚΟΙ, ΛΕΙΨΟΙ, ΑΓΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ	12.407,03
5	GR4210014	SPA	ΝΗΣΙΔΕΣ ΠΑΤΜΟΥ: ΠΕΤΡΟΚΑΡΑΒΟ, ΑΝΥΔΡΟΣ	62,00
6	GR4210015	SPA	ΝΗΣΟΣ ΑΓΑΘΟΝΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ: ΠΙΤΤΑ, ΚΑΤΣΑΓΑΝΙ, ΝΕΡΟΝΗΣΙ, ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ	1.419,00
7	GR4210016	SPA	ΝΗΣΟΣ ΛΕΙΨΟΙ (ΔΥΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ) & ΝΗΣΙΔΕΣ: ΦΡΑΓΚΟΣ, ΜΑΚΡΟΝΗΣΙ, ΠΙΛΑΦΙ, ΚΑΠΠΑΡΙ, ΚΑΛΑΠΟΔΙΑ, ΜΕΓΑΛΟ ΑΣΠΡΟΝΗΣΙ, ΜΑΚΡΥ ΑΣΠΟΝΗΣΙ, ΚΟΥΛΟΥΡΑ, ΝΟΤΙΑ ΑΣΠΡΑ, ΣΑΡΑΚΙΝΑ, ΠΙΑΤΟ, ΨΩΜΟΣ, ΣΤΑΥΡΙ, ΛΙΡΑ, ΑΡΕΘΟΥΣΑ, ΜΑΝΩΛΙ	876,00
8	GR4210017	SPA	ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΑΡΚΙΩΝ & ΝΗΣΙΔΕΣ: ΑΓΡΕΛΟΥΣΑ, ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ, ΣΠΑΛΑΘΙ, ΣΜΙΝΕΡΟ, ΤΣΟΥΚΑ, ΤΣΟΥΚΑΚΙ, ΨΑΘΟΝΗΣΙ, ΚΑΛΟΒΟΛΟΣ, ΜΑΚΡΟΝΗΣΙ, ΑΒΑΠΤΙΣΤΟΣ, ΚΟΜΑΡΟΣ	502,00
9	GR4210018	SPA	ΝΗΣΙΔΕΣ ΛΕΡΟΥ: ΠΙΓΑΝΟΥΣΑ, ΜΕΓΑΛΟ ΓΛΑΡΟΝΗΣΙ, ΜΙΚΡΟ ΓΛΑΡΟΝΗΣΙ, ΛΕΡΙΚΟ	62,00
10	GR4210020	SPA	ΝΗΣΟΙ ΚΙΝΑΡΟΣ ΚΑΙ ΛΕΒΙΘΑ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΛΙΑΔΑ, ΠΛΑΚΑ, ΓΛΑΡΟΣ, ΜΑΒΡΙΑ	1.457,00
11	GR4210029	SPA	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΡΟΔΟΣ: ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ-ΕΠΤΑ ΠΗΓΕΣ-ΕΚΒΟΛΗ ΛΟΥΤΑΝΗ-ΚΑΤΕΡΓΟ, ΡΕΜΑ ΓΑΔΟΥΡΑ-ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΛΙΝΔΟΥ- ΠΕΝΤΑΝΗΣΑ & ΤΕΤΡΑΠΟΛΙΣ-	4.680,00
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ Natura				34.975,03
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ				91.390,00
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ				38,27%

Στον παραπάνω πίνακα καταγράφονται αναλυτικά οι περιοχές Natura που βρίσκονται εντός των ορίων της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης καθώς και η εντός της περιοχής έκτασή τους. Συνολικά καταλαμβάνουν έκταση 34.975,30 εκτάρια και αποτελούν το 38,27% της συνολικής έκτασης της περιοχής

1.3 Ακολουθούν τέσσερις (4) χάρτες που αποτυπώνονται τα όρια της περιοχής παρέμβασης και τα διοικητικά όρια των Δημοτικών Διαμερισμάτων και των Δήμων που ανήκουν σε αυτή. Ολόκληρη η περιοχή παρέμβασης ανήκει στο Νομό Δωδεκανήσου και στην περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου.

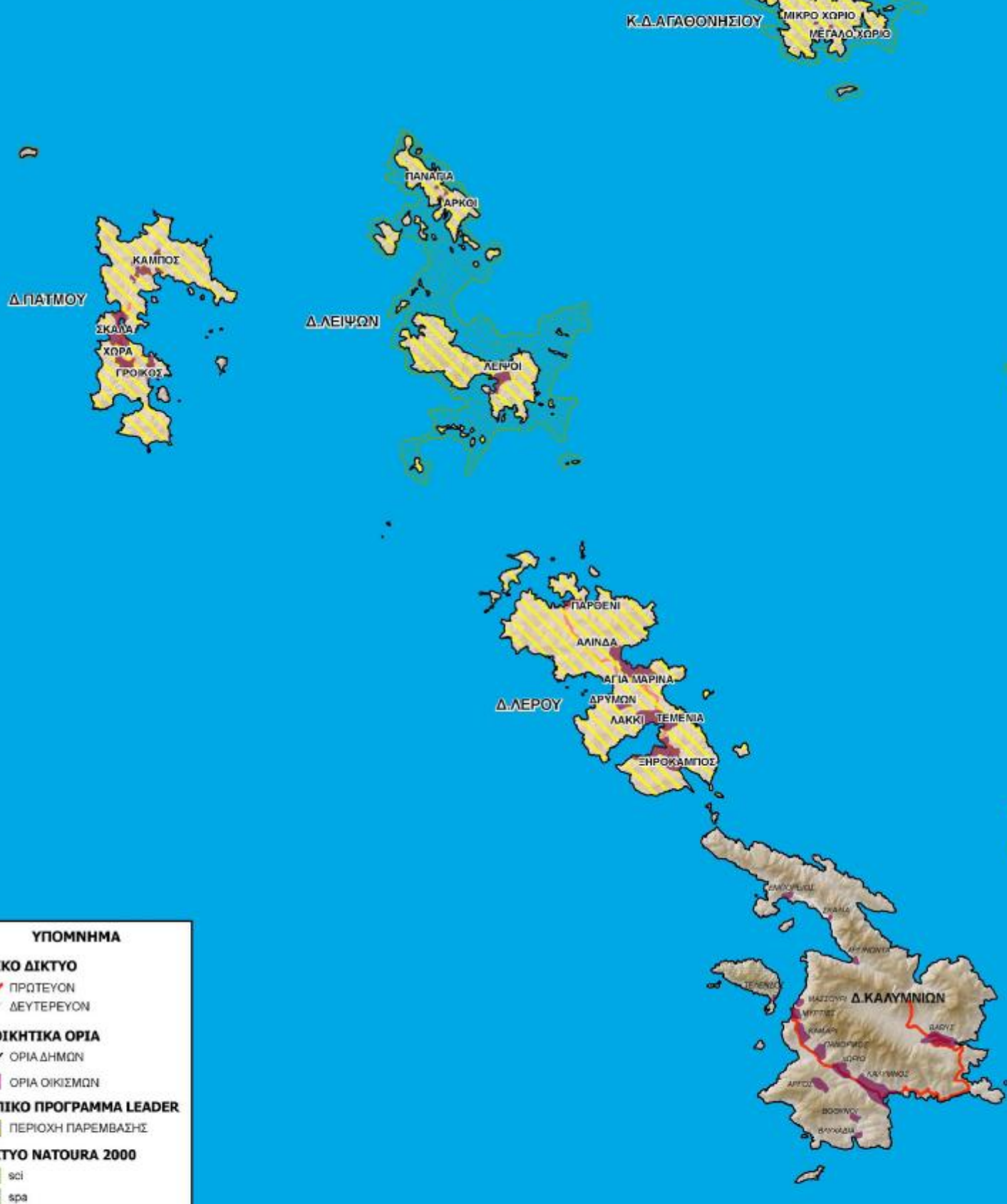
ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
 ΠΡΩΤΕΥΟΝ
 ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΟΡΙΑ
 ΟΡΙΑ ΔΗΜΩΝ
 ΟΡΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ
 ΟΙΚΙΣΜΟΙ

ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER
 ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000
 sci
 spa

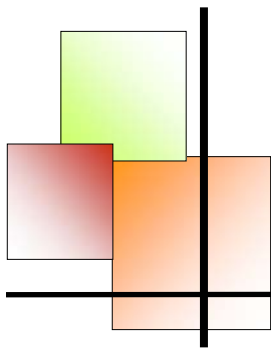
ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
 ΠΡΩΤΕΥΟΝ
 ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΟΡΙΑ
 ΟΡΙΑ ΔΗΜΩΝ
 ΟΡΙΑ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER
 ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

ΔΙΚΤΥΟ ΝΑΤΟΥΡΑ 2000
 SCI
 SPA

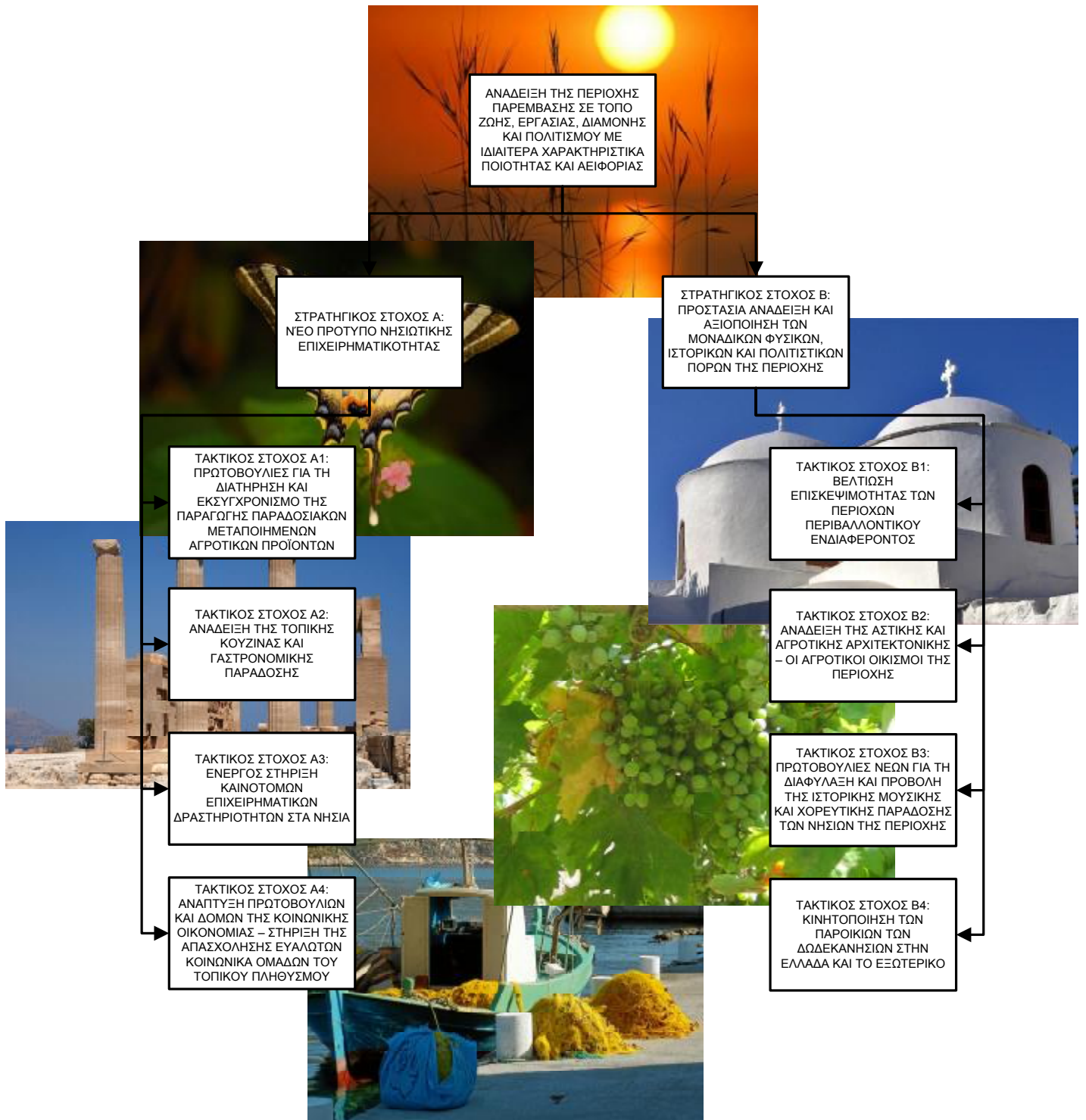

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΤΟΜΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Γενικός στόχος του τοπικού προγράμματος Leader είναι η ανάδειξη της περιοχής παρέμβασης σε τόπο ζωής, εργασίας, διαμονής και πολιτισμού με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ποιότητας και αειφορίας.

Η πρόταση του τοπικού προγράμματος εφαρμογής της προσέγγισης leader ακολουθεί και οικοδομείται στη βάση 2 στρατηγικών κατευθύνσεων, η μεν 1^η σχετική με την **ανάπτυξη ενός νέου, ριζικά διαφορετικού προτύπου, νησιωτικής επιχειρηματικότητας**, η δε 2^η σχετική με την **προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση των μοναδικών φυσικών και πολιτιστικών πόρων της περιοχής.**

Ο 1^{ος} στρατηγικός στόχος μπορεί να εξυπηρετηθεί από δράσεις ενίσχυσης των τοπικών οικονομιών με την αξιοποίηση και βελτίωση της ποιότητας των τοπικών προϊόντων και την διευκόλυνση της πρόσβασης στις αγορές, κυρίως για μικρές παραγωγικές μονάδες.

Ο στρατηγικός στόχος θα εξυπηρετηθεί αποτελεσματικά με την προώθηση νέων μορφών οργάνωσης της τοπικής επιχειρηματικότητας, τη συνεργασία των επιχειρήσεων μέσω τοπικών συμφώνων ποιότητας και προβολής και πρωτοβουλίες συλλογικής/ κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Ο 2^{ος} στρατηγικός στόχος θα στηριχθεί σε παρεμβάσεις που ενισχύουν την ταυτότητα της περιοχής και μπορεί να συσπειρώσει το σύνολο των φορέων σε μια συλλογική προσπάθεια για βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, διατήρησης και ανάδειξης του πολιτιστικού θησαυρού της περιοχής παρέμβασης, διαφύλαξης της αγροτικής αρχιτεκτονικής και προβολής των περιοχών ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος (περιοχές NATURA) με σύγχρονα τεχνολογικά μέσα και σε συνδυασμό με τις δραστηριότητες ήπιου/εναλλακτικού τουρισμού.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ Α: ΝΕΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ο στρατηγικός στόχος για την ανάπτυξη ενός νέου προτύπου νησιωτικής επιχειρηματικότητας αναλύεται σε συγκεκριμένους τακτικούς επιχειρησιακούς στόχους σχετικούς με:

- ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 1: πρωτοβουλίες για διατήρηση και εκσυγχρονισμό της παραγωγής παραδοσιακών μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων (γαλακτοκομικά προϊόντα, μέλι, λάδι, κρασί, αρωματικά φυτά, προϊόντα παραδοσιακής ζαχαροπλαστικής) που ενώ είναι γνωστά, αναγνωρίσιμα και περιζήτητα, εντούτοις η παραγωγή τους παραμένει σε χαμηλά, μη ανταγωνιστικά, επίπεδα οικογενειακής παραγωγής.

- ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 2: την καθιέρωση της τοπικής γαστρονομικής παράδοσης με τη συνεργασία των επαγγελματιών της εστίασης μέσω δικτύωσης και συνεργασίας και οριζόντιων δράσεων και πρωτοβουλιών για την προβολή της δωδεκανησιακής κουζίνας και γαστρονομίας, δράσεις που συνιστούν κρίσιμο κρίκο για μια επιτυχημένη τοπική πολιτική για ανταγωνιστική αγροτική παραγωγή.

- **ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 3: τη δυναμική και ενεργό στήριξη καινοτόμων δραστηριοτήτων** που μπορούν να αιμοδοτήσουν την περιοχή παρέμβασης με σύγχρονη επιχειρηματική αντίληψη, τεχνογνωσία και θέσεις εργασίας σε επαγγέλματα και δραστηριότητες όπως οι ήπιες μορφές τουρισμού, οι εναλλακτικές μορφές παραγωγής ενέργειας και ανακύκλωσης, οι τεχνολογίες εξοικονόμησης νερού, οι νέες βιοκλιματικές κατασκευές, η αξιοποίηση του διαδικτύου για ανάπτυξη νέων τεχνολογικών επιχειρήσεων. Η ανάπτυξη πρωτοβουλιών καινοτόμου επιχειρηματικότητας στην περιοχή παρέμβασης προβλέπεται να στηριχθεί σε **προωθημένες υπηρεσίες στήριξης του νέου επιχειρηματία.**

- **ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 4: την περαιτέρω ανάπτυξη πρωτοβουλιών και δομών της κοινωνικής οικονομίας,** για την αντιμετώπιση της ανάγκης κοινωνικο-οικονομικής ενσωμάτωσης ευάλωτων, στον κοινωνικό αποκλεισμό, ομάδων του τοπικού πληθυσμού, πρωτοβουλιών και δράσεων για τη βιώσιμη απασχόληση ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού στην περιοχή παρέμβασης με την αξιοποίηση της εμπειρίας και της τεχνογνωσίας στην κατεύθυνση ανάπτυξης μιας **επιχειρηματικότητας κοινωνικά προσανατολισμένης**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ Β: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΙΚΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ, ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Ο 2^{ος} στρατηγικός στόχος του τοπικού προγράμματος εντάσσεται στο πλαίσιο αυτό εστιάζοντας σε παρεμβάσεις που ενισχύουν την ταυτότητα της περιοχής και μπορούν να συσπειρώσουν το σύνολο των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης, του πολιτισμού, της κοινωνίας των πολιτών σε μια συλλογική προσπάθεια για βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, διατήρησης και ανάδειξης του πολιτιστικού θησαυρού της περιοχής παρέμβασης, διαφύλαξης της αγροτικής αρχιτεκτονικής και προβολής των περιοχών ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος (περιοχές NATURA) με σύγχρονα τεχνολογικά μέσα και σε συνδυασμό με τις δραστηριότητες ήπιου/εναλλακτικού τουρισμού. Η έμφαση δίνεται στην προστασία του νησιώτικου αγροτικού τοπίου και την ανάδειξη του θαλάσσιου περιβάλλοντος ειδικά στα νησιά του βόρειου τμήματος της περιοχής παρέμβασης

Ο στρατηγικός στόχος για προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση των μοναδικών φυσικών, ιστορικών και πολιτιστικών πόρων της περιοχής αναλύεται σε συγκεκριμένους τακτικούς - επιχειρησιακούς στόχους σχετικούς με:

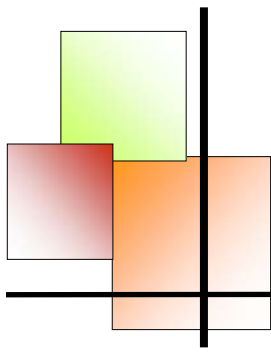
- **ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 1: την βελτίωση της επισκεψιμότητας περιοχών περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος** αποτελεί τακτικό επιχειρησιακό στόχο του προγράμματος η ανάδειξη του μοναδικού φυσικού πλούτου ώστε να γίνει περισσότερο προσιτός στους επισκέπτες των νησιών με πρωτοβουλίες για την προστασία παράκτιων περιοχών, οργανωμένων διαδρομών παρατήρησης της θαλάσσιας, της χερσαίας χλωρίδας και πανίδας και κατά προτεραιότητα των περιοχών Natura. Πρακτικά, στο πλαίσιο του ολοκληρωμένου χαρακτήρα της προσέγγισης Leader επιδιώκεται η διαμόρφωση μικρής εμβέλειας θαλάσσιου πάρκου στην περιοχή. Η βελτίωση της ήπιας επισκεψιμότητας των μικρών ακατοίκητων νησιδων της περιοχής με δράσεις οικολογικού χαρακτήρα αποτελεί βασική προτεραιότητα. **Ιδιαίτερη μέριμνα πρόκειται να δοθεί για παρεμβάσεις φυσικής αποκατάστασης του πληγωμένου, από τις πρόσφατες πυρκαγιές, δασικού και αγροτικού τοπίου στη κεντρική και νότια Ρόδο.**

- **ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 2: ανάδειξη της αστικής και αγροτικής αρχιτεκτονικής παράδοσης της περιοχής:** μέσα από το τοπικό πρόγραμμα Leader θα στηριχθούν δράσεις και πρωτοβουλίες ανάδειξης του αρχιτεκτονικού αποθέματος με τη σφαιρική αξιοποίηση των μέτρων και δράσεων (αναπλάσεις οικισμών, αποκατάσταση κτιρίων, διαμόρφωση χώρων, ενέργειες προβολής της αρχιτεκτονικής παράδοσης, δίκτυα και διαδρομές). Μέσω του συγκεκριμένου επιχειρησιακού στόχου επιδιώκεται ισορροπία μεταξύ παρεμβάσεων για την ανάδειξη της παραδοσιακής αγροτικής αρχιτεκτονικής και επιλεκτικών παρεμβάσεων για την ανάδειξη και προβολή των ιδιαίτερων αρχιτεκτονικών στοιχείων αστικών οικισμών (Πάτμος, Λέρος).

- **ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 3: πρωτοβουλίες νέων για τη διαφύλαξη και προβολή της ιστορικής, μουσικής και χορευτικής παράδοσης των νησιών της περιοχής:** η παραδοσιακή μουσική και ο χορός αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της κουλτούρας και της καθημερινής ζωής και μάλιστα των νέων ανθρώπων που ζουν στα νησιά. Μέσα από το τοπικό πρόγραμμα Leader προβλέπεται να υλοποιηθούν δράσεις για την προστασία, αναβίωση και διάδοση της μουσικής και χορευτικής παράδοσης της περιοχής. κατά προτεραιότητα από ομάδες και φορείς νέων της περιοχής. Στην περιοχή παρέμβασης, οι πολιτιστικές δραστηριότητες των νέων δεν είναι παθητική αναβίωση εθίμων, αλλά συνιστούν προσέγγιση και πρόταση επικοινωνίας με χώρους εκτός περιοχής (πολιτιστικές ανταλλαγές, συμμετοχή σε εκδηλώσεις στο εξωτερικό) και επέκτασης σε νέα πεδία δραστηριότητας (π.χ. θεατρικές ομάδες υψηλού επιπέδου με τη συνεργασία επαγγελματιών του είδους). Τέλος, η πρόσφατη ιστορία του τόπου (ιταλοκρατία, 2^{ος} παγκόσμιος πόλεμος) έχει αφήσει σημαντικά και ανεξίτηλα σημάδια που συνιστούν σημεία ενδιαφέροντος και στοιχεία της τοπικής ταυτότητας της περιοχής (πολεμικά ναυάγια, εκδηλώσεις μνήμης παγκοσμίου ενδιαφέροντος) τα οποία πρέπει να αναδειχθούν και να προβληθούν.

- **ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 4: κινητοποίηση των παροικιών Δωδεκανησίων στη Ελλάδα και το εξωτερικό:** Το ανεκτίμητο κεφάλαιο των παροικιών Δωδεκανησίων ανά την υφήλιο, οι οποίες εξακολουθούν να συμβάλλουν στη διατήρηση της τοπικής ταυτότητας και να συντηρούν την αδιάλειπτη παρουσία Δωδεκανησίων της διασποράς, στα νησιά της περιοχής συνιστά βασική παράμετρο για την επίτευξη του στόχου για ανάδειξη και προστασία της ιστορικής και πολιτιστικής παράδοσης των νησιών της περιοχής.

Πρόσφατα (2008), εκδηλώθηκε πρωτοβουλία δικτύωσης των παροικιακών οργανώσεων από την Ελλάδα και το εξωτερικό στο πλαίσιο του δικτύου «Κοινόν των Δωδεκανησίων», στο πλαίσιο του οποίου προβλέπονται η λειτουργία Γραφείου με ευθύνη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και της ΤΕΔΚ, η ίδρυση Μουσείου της Δωδεκανησιακής Ομογένειας, η οργάνωση ομογενειακών χωριών στα νησιά, η ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων τουρισμού για νέους ομογενείς, η καθιέρωση brand name για τα προϊόντα που διακινούνται, απρογραμμάτιστα σήμερα, στους τόπους της ομογένειας, η λειτουργία διαδικτυακής πύλης της δωδεκανησιακής ομογένειας. Η πρωτοβουλία που εντάχθηκε για ορισμένες δράσεις στο προηγούμενο πρόγραμμα LEADER+ με φορέα υλοποίησης τον Δωδεκανησιακό Οργανισμό Τουρισμού (ΔΟΤ) προβλέπεται να στηριχθεί ενεργά, στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3
ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το προτεινόμενο τοπικό πρόγραμμα για την περιοχή παρέμβασης του Νομού Δωδεκανήσου αποτελεί ένα ολοκληρωμένο και πολυτομεακό σχέδιο αγροτικής ανάπτυξης για την περιοχή, σύμφωνα με την προσέγγιση LEADER, όπως αναλύεται στο Εγκεκριμένο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων 2007-2013.

Το περιεχόμενο του προτεινόμενου τοπικού προγράμματος για τον Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013 του Νομού Δωδεκανήσου αποτελείται και διαρθρώνεται σε Μέτρα, Υπομέτρα και Ενδεικτικές Δράσεις, η υλοποίηση των οποίων θα οδηγήσει στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων του επιχειρησιακού σχεδίου.

Τα μέτρα και υπομέτρα του Επιχειρησιακού Σχεδίου ταυτίζονται με τα αντίστοιχα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 «Αλέξανδρος Μπαλατζής» ενώ οι δράσεις έχουν προσαρμοσθεί στις ιδιαιτερότητες και δυσκολίες μιας νησιωτικής περιοχής, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της «εκ των κάτω προς τα άνω διαδικασίας» με τον συμμετοχικό σχεδιασμό και την κινητοποίηση των τοπικών φορέων και του τοπικού πληθυσμού.

Το τοπικό πρόγραμμα Leader του Νομού Δωδεκανήσου, το οποίο θα υλοποιήσει η Ομάδα Τοπικής Δράσης, έχει ως εξής:

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (ΜΕΤΡΑ – ΥΠΟΜΕΤΡΑ – ΔΡΑΣΕΙΣ)

Το πρόγραμμα διαρθρώνεται γύρω από τρία Μέτρα:

- Μέτρο 41: Στρατηγικές Τοπικής Ανάπτυξης
- Μέτρο 421: Διατοπική και Διεθνική Συνεργασία
- Μέτρο 431: Λειτουργία της ΟΤΔ, Απόκτηση Δεξιοτήτων και εμπύχωση στην περιοχή

Αναλυτικά ανά μέτρο:

ΜΕΤΡΟ 41: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Στο μέτρο 41 περιλαμβάνονται όλα τα υπομέτρα και όλες οι δράσεις που αφορούν την υλοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων και πράξεων δημόσιου χαρακτήρα.

Στο μέτρο εντάσσονται δύο Ομάδες Υπομέτρων: Ανταγωνιστικότητα (κωδικός 411) και Ποιότητα ζωής / διαφοροποίηση (κωδικός 413):

ΟΜΑΔΑ ΥΠΟΜΕΤΡΩΝ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΟΜΑΔΑΣ	ΥΠΟΜΕΤΡΟ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ
Ανταγωνιστικότητα	411	Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων	L123
Ποιότητα ζωής / Διαφοροποίηση	413	Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες	L311
		Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων	L312
		Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων	L313
		Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	L321
		Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών	L322
		Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς	L323

Αναλυτικότερα ανά υπομέτρο:

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ L123: ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Κωδικός Υπομέτρου: L123

Λογική της παρέμβασης

Η παραγωγή τυποποιημένων και μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων παραμένει σε χαρακτηριστικά χαμηλά επίπεδα, όχι μόνο από άποψη όγκου, αλλά και από άποψη προστιθέμενης αξίας, παρά τις σημαντικές δυνατότητες για παραγωγή ποιοτικών προϊόντων, ονομασίας προελεύσεως και πιστοποιημένων βιολογικών προϊόντων. Η διατήρηση παραδοσιακών / εκτατικών μεθόδων παραγωγής αγροτικών προϊόντων σε συνδυασμό με το καθεστώς πριμοδότησης της αγροτικής παραγωγής (KAN 615/2008), μπορούν να συμβάλλουν στην εξασφάλιση ενός ελαχίστου επιπέδου παραγωγής γεωργικών πρώτων υλών για την τροφοδότηση της αλυσίδας μεταποίησης γεωργικών προϊόντων στην περιοχή (SWOT ανάλυση).

Ως προς την παραγωγή βιολογικών προϊόντων, η εικόνα που παρουσιάζει η περιοχή (475 στρέμματα πιστοποιημένων βιοκαλλιεργειών και 1 πιστοποιημένη κτηνοτροφική μονάδα), είναι μάλλον αναντίστοιχη σε σχέση με τις δυνατότητες αξιοποίησης και απορρόφησης, ειδικά κατά τους θερινούς μήνες, σε συνδυασμό με την προσπάθεια προβολής της τοπικής κουζίνας και της γαστρονομικής παράδοσης. Παρά τα σημαντικά κίνητρα για την ίδρυση μονάδων μεταποίησης στα νησιά του Αιγαίου, η παραγωγή περιζήτητων τυροκομικών προϊόντων σε συστηματικά τυροκομεία είναι μικρή και αδυνατεί να καλύψει την ζήτηση. Το μοναδικό θυμαρίσιο μέλι των νησιών (υψηλότατα και μοναδικά ποσοστά περιεκτικότητας σε θυμάρι) θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντική πηγή εισοδήματος για πολλές αγροτικές οικογένειες της περιοχής. Στην περιοχή παρέμβασης επίσης, παράγεται ελαιόλαδο, χαρακτηρισμένο ως Προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ), με την ονομασία «Ρόδος» καθώς και κρασί Ονομασίας Προέλευσης. Επίσης σε μικρότερα νησιά (Λειψοί, Λέρος, Πάτμος) παρατηρείται αναβίωση της αμπελοκαλλιέργειας με ενδιαφέρουσες προοπτικές αξιοποίησης της οινικής παράδοσης των νησιών.

Στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται από το Υπομέτρο

Οι επενδύσεις που εντάσσονται στο υπομέτρο εξυπηρετούν τον πρώτο στρατηγικό στόχο αφού τονώνουν και προωθούν τη νησιώτικη επιχειρηματικότητα. Σε σχέση με τους τακτικούς στόχους, παρουσιάζεται συνάφεια με τους τέσσερις από τους οκτώ τακτικούς στόχους, δεδομένου ότι:

- Συμβάλλει στη διατήρηση και τον εκσυγχρονισμό της παραγωγής παραδοσιακών μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων
- Αναδεικνύει την τοπική γαστρονομική παράδοση
- Στηρίζει της καινοτόμες επιχειρηματικές δραστηριότητες στα νησιά
- Στηρίζει την απασχόληση ευάλωτων κοινωνικά ομάδων του τοπικού πληθυσμού

Χρηματοδοτικά στοιχεία του Υπομέτρου L123:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	615.385	400.000	215.385
%	100	65	35

Στα πλαίσια του υπομέτρου και καθώς στα νησιά που περιλαμβάνονται στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης δεν υπάρχει δασοκομική παραγωγή, **θα περιληφθεί μόνο μία δράση** που αφορά τη μεταποίηση των γεωργικών προϊόντων.

Δράση L123α: Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων**Αναλυτική περιγραφή:**

Μέσω της δράσης θα στηριχθούν μικρές μεταποιητικές μονάδες γεωργικών προϊόντων. Τα προϊόντα των νησιών χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά λόγω της διατήρησης παραδοσιακών τεχνικών καλλιέργειας και του μικροκλίματος των νησιωτικών περιοχών. Η δράση θα συμβάλλει σημαντικά στη διατήρηση της γεωργικής οικονομικής δραστηριότητας στα νησιά και στην αποφυγή της εξάρτησης της τοπικής οικονομικής δραστηριότητας μόνο από τον τουρισμό. Ενδεικτικοί τομείς που μπορούν να ενισχυθούν, είναι: του γάλακτος (μικρά τυροκομεία), του μελιού (νέα τυποποιητήρια), των ελαιούχων προϊόντων (ιδρύσεις ελαιοτριβείων από βιολογική πρώτη ύλη), του οίνου (ίδρυση στα νησιά), μονάδες παραγωγής μαρμελάδων και γλυκών κουταλιού, μονάδες επεξεργασίας επιτραπέζιας ελιάς.

Οι παρεμβάσεις θα είναι περιορισμένου ύψους και ειδικότερα συνολικού κόστους έως **500.000 €**, με ποσοστό ενίσχυσης **65%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ, ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L123α:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	615.385	400.000	215.385
%	100	65	35

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η δράση αποτελεί τη μοναδική που περιέχεται στο υπομέτρο, οπότε η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **100%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **7,73%**.

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Η δράση είναι από τις σημαντικότερες σε χρηματοδοτική βαρύτητα του τοπικού μας προγράμματος ούτως ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι την ανάδειξης των παραδοσιακών μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων (τακτικός στόχος A1) και της ανάδειξης της τοπικής γαστρονομίας (τακτικός στόχος A2). Θα στηριχθεί ο

πρωτογενής και ο τομέας της μεταποίησης με στόχο τη μείωση της υπερβολικής εξάρτησης της τοπικής οικονομίας από τον τουρισμό. Από τη SWOT ανάλυση προκύπτουν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης της παραγωγής βιολογικών και ποιοτικών επώνυμων αγροτικών προϊόντων (ευκαιρίες, προοπτικές), σε αντιστάθμισμα της πίεσης στην αγροτική δραστηριότητα ειδικά σε περιοχές με εντατικό τουρισμό (απειλές).

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Τα νησιά Ρόδος και Κως έχουν σημαντική αγροτική παραγωγή ακόμα και βιολογική όπως προκύπτει από τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης. Υπάρχουν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης της παραγωγής βιολογικών και ποιοτικών επώνυμων αγροτικών προϊόντων (SWOT ανάλυση) σε όλα τα νησιά της περιοχής παρέμβασης η αξιοποίηση των οποίων θα συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του τοπικού προγράμματος για τη διατήρηση και εκσυγχρονισμό παραγωγής μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων (στόχος A1) και της ανάδειξης της Δωδεκανησιακής γαστρονομίας (στόχος A2) που δικαιολογεί την ύπαρξη μονάδων μεταποίησης. Το κάθε νησί της περιοχής παρέμβασης διαθέτει ιδιαίτερα παραδοσιακά προϊόντα που μπορούν να στηριχθούν/ αναδειχθούν. Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης**.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, που δύνανται να υλοποιήσουν πολύ μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με όλες τις δράσεις του υπομέτρου L311 (Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες) καθώς στηρίζει τον πρωτογενή τομέα, τον αγρότη – επενδυτή ή μη του προγράμματος, απορροφώντας την τοπική παραγωγή. Επίσης υπάρχει συνέργια με τις δράσεις του υπομέτρου L312 που αφορούν τις Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμούς βιοτεχνικών μονάδων και μονάδων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την πρώτη μεταποίηση. Τέλος, αποτελεί σημαντικό κρίκο στην τοπική γαστρονομική αλυσίδα και των δράσεων που αφορούν τα κέντρα εστίασης (L311 και L313).

Καινοτόμος χαρακτήρας

Ο καινοτόμος χαρακτήρας της δράσης συνίσταται στην υιοθέτηση σύγχρονων τεχνολογιών μεθόδων βελτίωσης της ποιότητας, της υγιεινής και ασφάλειας των προϊόντων όπως επίσης και στην ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας στο προϊόν σε συσκευασία, τυποποίηση και στη δυνατότητα προώθησής του. Σημαντικό στοιχείο καινοτόμου χαρακτήρα της δράσης αποτελεί το γεγονός ότι επιχειρείται συστηματική μεταποίηση γεωργικών προϊόντων σε περιοχές που η παραγωγή τους μέχρι σήμερα παρέμενε σε στοιχειώδεις οικογενειακές εκμεταλλεύσεις.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Για την περιοχή μας αναμένεται να υπάρξει ενδιαφέρον στους τομείς: του γάλακτος (μικρά τυροκομεία), του μελιού (νέα τυποποιητήρια), των ελαιούχων προϊόντων (ιδρύσεις ελαιολιβίων από βιολογική πρώτη ύλη), του οίνου (ίδρυση στα νησιά), στις μονάδες παραγωγής μαρμελάδων και γλυκών κουταλιού, στην επεξεργασία επιτραπέζιας ελιάς. Κατά την bottom – up διαδικασία εκδηλώθηκε ενδιαφέρον για την ίδρυση μικρού τυροκομείου στη Λέρο (δεν υπάρχει άλλο στο νησί) και για την ίδρυση βιολογικών ελαιολιβίων στο νησί της Ρόδου (από ιδιώτες επενδυτές). Από τη διαβούλευση με φορείς όπως η Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας και η αντίστοιχη της Νομαρχίας προέκυψε η ανάγκη ίδρυσης τέτοιων ελαιολιβίων καθώς υπάρχουν οι πιστοποιημένες βιολογικές καλλιέργειες ελιάς στο νησί και δεν υπάρχει ελαιολιβίο παραγωγής βιολογικού ελαιολάδου. Επίσης εκδηλώθηκε ενδιαφέρον για τυποποιητήρια μελιού, προϊόντων με βάση το μέλι όπως το παραδοσιακό μελεκούνι (είδος snack από μέλι και σουσάμι) και για ιδρύσεις μονάδων παραγωγής μαρμελάδων και γλυκών κουταλιού.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης εκροών): 2 παρεμβάσεις

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ L311: ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣ ΜΗ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Κωδικός Υπομέτρου: L311

Λογική της παρέμβασης

Οι επενδύσεις που θα ενταχθούν στο υπομέτρο θα στηρίζουν τον απασχολούμενο στον πρωτογενή τομέα, παρέχοντάς του τη δυνατότητα δημιουργίας πολλαπλών δραστηριοτήτων και απόκτησης εναλλακτικών εισοδημάτων, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες για εργασία και επιπλέον εισόδημα στο αγροτικό νοικοκυριό. Στη SWOT ανάλυση υπογραμμίζεται η ανάγκη αντιμετώπισης του φαινομένου των μικρών περιθωρίων βιωσιμότητας των αμιγών αγροτικών εκμεταλλεύσεων μέσω της αξιοποίησης των δυνατοτήτων που προσφέρουν τομείς της τοπικής οικονομίας όπως ο εναλλακτικός τουρισμός και άλλες υπηρεσίες.

Μέσω του υπομέτρου, δίνεται η δυνατότητα στον παραγωγό να διαθέσει τα προϊόντα του στο εστιατόριο που θα λειτουργήσει, στην μικρή μονάδα υποδομών διανυκτέρευσης, στο επισκέψιμο αγρόκτημά του, στη μικρή οικοτεχνία και σε άλλες σημαντικές επιχειρηματικές δραστηριότητες του δευτερογενή ή και τριτογενή τομέα.

Στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται από το Υπομέτρο

Οι επενδύσεις που εντάσσονται στο υπομέτρο εξυπηρετούν τον πρώτο στρατηγικό στόχο αφού συμβάλλουν στη δημιουργία του νέου προτύπου νησιώτικης επιχειρηματικότητας. Σε σχέση με τους τακτικούς στόχους, παρουσιάζεται συνάφεια με τους τρεις από τους οκτώ τακτικούς στόχους, δεδομένου ότι:

- Συμβάλλει στη διατήρηση και τον εκσυγχρονισμό της παραγωγής παραδοσιακών αγροτικών προϊόντων
- Αναδεικνύει την τοπική κουζίνα και γαστρονομική παράδοση

- Στηρίζει της καινοτόμες επιχειρηματικές δραστηριότητες στα νησιά

Χρηματοδοτικά στοιχεία του Υπομέτρου L311:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	1.830.000	915.000	915.000
%	100	50	50

Στα πλαίσια του υπομέτρου και για να επιτευχθεί ο στόχος της ενίσχυσης του αγροτικού νοικοκυριού, θα περιληφθούν οι παρακάτω δράσεις:

- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης και αναψυχής
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επισκέψιμων αγροκτημάτων
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού κλπ.)
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α΄ μεταποίηση

Αναλυτικά για κάθε δράση:

Δράση L311-1: Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης

Αναλυτική περιγραφή:

Προτεραιότητα θα δοθεί στη δημιουργία πρότυπων μονάδων, περιορισμένων κλινών, σε ποιοτικά αναβαθμισμένα καταλύματα που θα είναι κυρίως αναπαλαιωμένα παραδοσιακά κτίσματα. Κατά την εφαρμογή της δράσης θα υπάρχει μέριμνα ώστε τα νέα καταλύματα να αναδεικνύουν τα χαρακτηριστικά της τοπικής παράδοσης και ειδικότερα του αγροτικού και αστικού αρχιτεκτονικού πλούτου. Θα συνδέονται με τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις του επενδυτή, με περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, με πρωτοβουλίες προώθησης τοπικής γαστρονομίας και θα αξιοποιούν τις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **600.000€**, ενώ η δυναμικότητα των υποδομών δεν μπορεί να ξεπερνά τις **40 κλίνες**.

Τα ποσοστά ενίσχυσης ανέρχονται έως 31-12-2010 σε **50%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού και σε **35%** για την περίοδο από 1-1-2011 έως 31-12-2013.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ, ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα. Οι παρεμβάσεις της δράσης υλοποιούνται υποχρεωτικά με βάση τους

όρους και τις προϋποθέσεις της ΚΥΑ 2974/710/8-4-2009 (ΦΕΚ 670/Β/10-4-2009) των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης, όπως ισχύει κάθε φορά.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L311-1:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	630.000	315.000	315.000
%	100	50	50

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **34,43%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **6,09%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και την SWOT ανάλυση, προέκυψε η ανάγκη ενίσχυσης της υποδομής διανυκτέρευσης στα νησιά που αποτελούν το βόρειο τμήμα της περιοχής παρέμβασης. Με προσοχή και φροντίδα ούτως ώστε η προσθήκη της συμπληρωματικής δυναμικότητας να γίνεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις διαφύλαξης του οικιστικού και του φυσικού τοπίου και σε συνδυασμό με τη σταδιακή ανάδειξη της συγκεκριμένης ζώνης σε ένα οργανωμένο θαλάσσιο πάρκο με παράλληλη υποδομή ήπιου τουρισμού.

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στα μικρά νησιά του Νομού** (Αγαθονήσι, Λειψοί, Αρκοί, Μaráθι, Λέβιθα και Κίναρος), καθώς και **στο Τοπικό Διαμέρισμα Λαέρμων** του δήμου Λινδίων της νήσου Ρόδου. Από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, τα συμπεράσματα της SWOT ανάλυσης και τους στόχους και την στρατηγική του τοπικού προγράμματος, προκύπτει η αναγκαιότητα εφαρμογής της δράσης στην παραπάνω περιοχή.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι μέλη του αγροτικού νοικοκυριού και ειδικότερα φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση ή αποτελούν συμβοηθόντα μέλη του αρχηγού της γεωργικής εκμετάλλευσης(σύζυγοι ή τέκνα) κατά τη στιγμή της υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι γεωργικοί εργάτες.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με όλες τις δράσεις του υπομέτρου L311 (Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες) καθώς στηρίζει τον πρωτογενή τομέα, τον αγρότη – επενδυτή ή μη του προγράμματος, ενισχύοντας το εισόδημά του. Επίσης υπάρχει συνέργια με τη δράση του υπομέτρου L313 που αφορά την ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό υποδομών διανυκτέρευσης από άλλους δικαιούχους (μη αγρότες). Οι δύο δράσεις αυτές θα συμβάλλουν στην κάλυψη της ζήτησης αλλά και την ικανοποίηση των ποιοτικών απαιτήσεων των επισκεπτών των περιοχών.

Παράλληλα ενισχύοντας το εισόδημα του αγροτικού νοικοκυριού, θα τονωθεί η πρωτογενής παραγωγή προϊόντων που θα συμβάλλει στην προώθηση και των υπόλοιπων δράσεων των υπομέτρων L123α και L312 που αφορά τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και παραγωγή ειδών διατροφής μετά την πρώτη μεταποίηση.

Καινοτόμος χαρακτήρας

Ο καινοτόμος χαρακτήρας της δράσης συνίσταται στην εστίαση της εφαρμογής της σε πυρήνα περιοχών, με κριτήρια τη φέρουσα ικανότητα, εκεί που διαφαίνονται οι προοπτικές ανάπτυξης αγροτουρισμού, με απώτερο σκοπό τη διαμόρφωση ενός νέου τουριστικού προορισμού ύψιστης ελκυστικότητας πάνω στην ιδέα διαμόρφωσης ενός ολοκληρωμένου θαλάσσιου πάρκου γύρω από τα νησιά του βόρειου τμήματος της περιοχής παρέμβασης.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Το επενδυτικό ενδιαφέρον θεωρούμε ότι θα είναι ικανοποιητικό σε σχέση με τον αριθμό των αγροτών και κτηνοτρόφων που δραστηριοποιούνται στα νησιά της περιοχής παρέμβασης.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκρών): 2 παρεμβάσεις

Δράση L311-2: Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, χώρων εστίασης και αναψυχής

Αναλυτική περιγραφή:

Η δημιουργία, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός χώρων εστίασης και αναψυχής στις αγροτικές και νησιωτικές περιοχές δίνει τη δυνατότητα απόκτησης συμπληρωματικού εισοδήματος στο αγροτικό νοικοκυριό. Ο αγρότης ή κτηνοτρόφος – ιδιοκτήτης της επιχείρησης, μπορεί να διαθέσει τα ντόπια, φρέσκα προϊόντα του στους πελάτες – επισκέπτες του τόπου, αναδεικνύοντας την τοπική κουζίνα και την πλούσια γαστρονομική παράδοση της Δωδεκανήσου. Οι χώροι εστίασης και αναψυχής στις απομακρυσμένες περιοχές και στα απομονωμένα μικρά νησιά, αποτελούν σχεδόν τη μοναδική διασκέδαση των κατοίκων τους χειμερινούς μήνες και ιδιαίτερα για τη νεολαία των χωριών και νησιών.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€**. Τα ποσοστά ενίσχυσης ανέρχονται έως 31-12-2010 σε **50%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού και σε **35%** για την περίοδο από 1-1-2011 έως 31-12-2013.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ, ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L311-2:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	300.000	150.000	150.000
%	100	50	50

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **16,39%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **2,90%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Η δράση είναι από τις μεγαλύτερες σε χρηματοδοτική βαρύτητα του υπομέτρου L311 και αυτό συνδυάζεται με τις επισημάνσεις που γίνονται στη SWOT ανάλυση ως προς τη σημασία των πρωτοβουλιών καθιέρωσης της τοπικής κουζίνας (ευκαιρίες/προοπτικές) και τούτο ως αντιστάθμισμα στις απειλές που προέρχονται από την επέκταση του μαζικού τουρισμού στην περιοχή. Ο βασικός τακτικός στόχος που εξυπηρετείται από τη δράση είναι η ανάδειξη της τοπικής κουζίνας και γαστρονομικής παράδοσης.

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης**, ώστε να δοθεί η δυνατότητα απόκτησης εναλλακτικών εισοδημάτων στους απασχολούμενους στον πρωτογενή τομέα στην περιοχή παρέμβασης. Επίσης θεωρούμε σημαντική την συμβολή των αγρωτών και των κτηνοτρόφων στον στόχο του τοπικού μας προγράμματος για ανάδειξη της Δωδεκανησιακής Γαστρονομικής Παράδοσης.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι μέλη του αγροτικού νοικοκυριού και ειδικότερα φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση ή αποτελούν συμβοηθούντα μέλη του αρχηγού της γεωργικής εκμετάλλευσης (σύζυγοι ή τέκνα) κατά τη στιγμή της υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι γεωργικοί εργάτες.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με όλες τις δράσεις του υπομέτρου L311. Επίσης υπάρχει συνέργια με τη δράση του υπομέτρου L313 που αφορά την ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό κέντρων εστίασης και αναψυχής από άλλους δικαιούχους (μη αγρότες). Παράλληλα ενισχύοντας το εισόδημα του αγροτικού νοικοκυριού, θα τονωθεί η πρωτογενής παραγωγή προϊόντων που θα συμβάλλει στην προώθηση και των υπόλοιπων δράσεων των υπομέτρων L123α και L312 που αφορά τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και παραγωγή ειδών διατροφής μετά την πρώτη μεταποίηση.

Καινοτόμος χαρακτήρας

Η καινοτομία της δράσης συνίσταται στην υλοποίησή της παράλληλα με το πλαίσιο πρωτοβουλιών δικτύωσης βάσει προδιαγραφών ποιότητας (Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας) και στο πλαίσιο συνεργασιών για την ανάδειξη της αιγαιοπελαγίτικης γαστρονομίας με προβολή και διάδοση του γαστρονομικού πολιτισμού και των προϊόντων του Αιγαίου ευρύτερα.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Το επενδυτικό ενδιαφέρον θεωρούμε ότι θα είναι ικανοποιητικό σε σχέση με τον αριθμό των αγροτών και κτηνοτρόφων που δραστηριοποιούνται στα νησιά της περιοχής παρέμβασης. Ήδη έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον για την ίδρυση κέντρων εστίασης από αγρότες και κτηνοτρόφους σε αγροτικές περιοχές της Ρόδου, της Κω και της Πάτμου.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Έκρωίν): 2 παρεμβάσεις

Δράση L311-3: Ίδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επισκέψιμων αγροκτημάτων**Αναλυτική περιγραφή:**

Η δράση περιλήφθηκε στο τοπικό πρόγραμμα καθώς παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον αφού δεν υπάρχει επισκέψιμο αγρόκτημα στην περιοχή παρέμβασης αλλά ούτε και στο νομό μας. Στους χώρους του αγροκτήματος μπορούν να υπάρχουν: υποδομές διανυκτέρευσης, κέντρο εστίασης και αναψυχής, μικρή μονάδα οικοτεχνίας, μεταποίησης αγροτικών προϊόντων κ.α. Εκτός των παραπάνω στα πλαίσια του επισκέψιμου αγροκτήματος μπορούν να περιληφθούν εργασίες περιβάλλοντος χώρου, έγγειες βελτιώσεις και συστήματα άρδευσης, αγορά ζωικού κεφαλαίου, χώροι προβολής προϊόντων του αγροκτήματος κ.α. Ελάχιστη απαιτούμενη έκταση είναι τα 20 στρέμματα.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€** ή σε **600.000 €** και για δυναμικότητα **έως 40 κλίνες**, εφόσον περιλαμβάνει και υποδομή διανυκτέρευσης.

Τα ποσοστά ενίσχυσης ανέρχονται έως 31-12-2010 σε **50%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού και σε **35%** για την περίοδο από 1-1-2011 έως 31-12-2013.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ, ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα. Εφόσον περιλαμβάνονται υποδομές διανυκτέρευσης, θα πρέπει να ισχύουν υποχρεωτικά οι όροι και οι προϋποθέσεις της ΚΥΑ 2974/710/8-4-2009 (ΦΕΚ 670/Β/10-4-2009) των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης, όπως ισχύει κάθε φορά.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L311-3:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	300.000	150.000	150.000
%	100	50	50

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **16,39%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **2,90%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Η χρηματοδοτική βαρύτητα της δράσης είναι από τις μεγαλύτερες του υπομέτρου καθώς αναμένεται να συμβάλλει στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης εναλλακτικού τουρισμού (SWOT, ευκαιρίες/προοπτικές), προσφέροντας ένα προϊόν που δεν υπάρχει οργανωμένο στην περιοχή παρέμβασης. Επίσης διευρύνει τα περιθώρια βιωσιμότητας της αγροτικής εκμετάλλευσης (SWOT, αδυναμίες) καθιστώντας την επισκέψιμη και τέλος, μπορεί να συμβάλλει στην παραγωγή παραδοσιακών μεταποιημένων τοπικών προϊόντων (τακτικός στόχος A1) και στην ανάδειξη της Δωδεκανησιακής γαστρονομίας (τακτικός στόχος A2).

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης**. Από την υφιστάμενη κατάσταση (κανένα οργανωμένο αγρόκτημα στην περιοχή), τα συμπεράσματα της SWOT ανάλυσης για τις προοπτικές τέτοιας παρέμβασης και τους στόχους και την στρατηγική του τοπικού προγράμματος (εξυπηρέτηση 2 σημαντικών τακτικών στόχων), προκύπτει η αναγκαιότητα εφαρμογής της δράσης σε ολόκληρη την περιοχή

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι μέλη του αγροτικού νοικοκυριού και ειδικότερα φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση ή αποτελούν συμβοηθούσα μέλη του αρχηγού της γεωργικής εκμετάλλευσης (σύζυγοι ή τέκνα) κατά τη στιγμή της υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι γεωργικοί εργάτες.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με όλες τις δράσεις του υπομέτρου L311, με τις δράσεις των υπομέτρων L312 και L313 που αφορούν την ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό υποδομών διανυκτέρευσης και άλλων μικρών οικοτεχνιών, βιοτεχνιών, ειδών διατροφής κτλ. από άλλους δικαιούχους (μη αγρότες). Επίσης θα συμβάλλει στην προώθηση και του υπομέτρου L123α και που αφορά τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων.

Καινοτόμος χαρακτήρας

Με την λειτουργία πειραματικών αγροκτημάτων επιτυγχάνεται μια νέα καινοτόμος προσέγγιση στο νησιώτικο τουριστικό προϊόν ειδικά σε περιοχές της νησιωτικής ενδοχώρας στις οποίες το καθιερωμένο μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης δεν έχει κανένα περιθώριο αποτελεσματικής εφαρμογής (αγροτικές περιοχές στο εσωτερικό της Ρόδου της Κω).

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Στη συγκεκριμένη δράση αναμένεται επενδυτικό ενδιαφέρον στη Ρόδο και στη Κω καθώς είναι πιθανότερο στα δύο αυτά νησιά να υπάρχουν οι εκτάσεις (ενιαίες και παραγωγικές) για να πραγματοποιηθεί τέτοια επένδυση.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκρών): 1 παρέμβαση

Δράση L311-4: Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού)

Αναλυτική περιγραφή:

Με την εφαρμογή της δράσης θα επιδιωχθεί η ανάδειξη εναλλακτικών και ειδικών μορφών τουρισμού που μπορούν εφαρμοσθούν στα νησιά μας, ξεφεύγοντας από το καθιερωμένο «Ήλιος και Θάλασσα». Στις αγροτικές περιοχές της Ρόδου και της Κω αλλά και στο σύνολο των υπόλοιπων νησιών της περιοχής παρέμβασης, μπορούν να αναπτυχθούν νέες μορφές τουρισμού που θα συμβάλλουν σημαντικά στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου. Έτσι θα μπορούσαν να αναδειχθούν ολόκληρες περιοχές και ολόκληρα νησιά σαν προορισμοί για περιόδους και εκτός καλοκαιριού. Δραστηριότητες τουρισμού που θα μπορούσαν να αναδειχθούν είναι: κατασκηνωτικός, αθλητικός, φυσιολατρικός, ιαματικός, ποδηλατικός, καταδυτικός, ιππασίας, τοξοβολίας, πλωτής περιήγησης (θαλάσσιος), θεραπευτικός, αλιευτικός.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€**. Τα ποσοστά ενίσχυσης ανέρχονται έως 31-12-2010 σε **50%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού και σε **35%** για την περίοδο από 1-1-2011 έως 31-12-2013.

Στη δράση δεν εντάσσονται επιχειρήσεις που αποτελούν αντικείμενο των δράσεων **L311-1, L311-2, L312-2, L313-5 και L313-6**

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ , ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L311-4:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	100.000	50.000	50.000
%	100	50	50

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **5,46%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **0,97%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Η δράση, σε συνδυασμό με την αντίστοιχη του υπομέτρου L313, θα συμβάλλει στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού στην περιοχή, στοιχείο που προκύπτει και από τα αποτελέσματα της SWOT ανάλυσης και ειδικότερα σε σχέση με τις μοναδικές δυνατότητες αξιοποίησης του εναλλακτικού τουρισμού και των προοπτικών ανάπτυξης των μικρών νησιωτικών συνόλων της περιοχής (ευκαιρίες – προοπτικές). Αντίθετα με τη δράση αντιμετωπίζεται η απειλή μεταφοράς του παραδοσιακού (μαζικού) τουριστικού παραδείγματος στα μικρότερα νησιά και την δωδεκανησιακή ενδοχώρα (απειλές).

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης**. Μόλις τα τελευταία χρόνια γίνεται προσπάθεια ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού στο Νομό μας. Οι δυνατότητες που παρέχονται, σε αγρότες και μη, είναι σημαντικές. Με τη δράση αντιμετωπίζεται η απειλή μεταφοράς του παραδοσιακού τουριστικού παραδείγματος στα μικρότερα νησιά και την δωδεκανησιακή ενδοχώρα (απειλές).

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι μέλη του αγροτικού νοικοκυριού και ειδικότερα φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση ή αποτελούν συμβοηθούντα μέλη του αρχηγού της γεωργικής εκμετάλλευσης (σύζυγοι ή τέκνα) κατά τη στιγμή της υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι γεωργικοί εργάτες.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με όλες τις δράσεις του υπομέτρου L311 καθώς στηρίζει τον αγρότη – επενδυτή ή μη του προγράμματος, ενισχύοντας το εισόδημά του. Επίσης υπάρχει συνέργια με τη δράση του υπομέτρου L313 που αφορά την Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού από άλλους δικαιούχους (μη αγρότες).

Καινοτόμος χαρακτήρας

Με την λειτουργία τέτοιου είδους επιχειρήσεων τουρισμού επιτυγχάνεται μια νέα καινοτόμος προσέγγιση στο νησιώτικο τουριστικό προϊόν ειδικά σε περιοχές της νησιωτικής ενδοχώρας στις οποίες το καθιερωμένο μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης δεν έχει κανένα περιθώριο αποτελεσματικής εφαρμογής.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Το επενδυτικό ενδιαφέρον θεωρούμε ότι θα είναι ικανοποιητικό σε σχέση με τον αριθμό των αγρών και κτηνοτρόφων που δραστηριοποιούνται στα νησιά της περιοχής παρέμβασης. Ήδη έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον για την ίδρυση ιπποτουριστικού κέντρου στην Κω, όπου πέρα από το ότι ο χώρος θα είναι επισκέψιμος και θα γίνεται εκμάθηση σε σχολεία κτλ, θα λειτουργεί και ως Θεραπευτικό Κέντρο για παιδιά με ειδικές ανάγκες. Επίσης αναμένεται ενδιαφέρον και για μορφές τουρισμού όπως ο καταδυτικός, θαλάσσιας περιήγησης κ.α.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Έκρωίν): 1 παρέμβαση

Δράση L311-5: Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων

Αναλυτική περιγραφή:

Η δημιουργία και ο εκσυγχρονισμός βιοτεχνικών μονάδων (οικοτεχνιών, χειροτεχνιών) στις αγροτικές και νησιωτικές περιοχές δίνει τη δυνατότητα ανάπτυξης και διαφοροποίησης της τοπικής παραγωγικής διάρθρωσης. Συμβάλλει στη δημιουργία δυνατοτήτων απασχόλησης εκτός του πρωτογενή τομέα, καθώς και τη δημιουργία κατάλληλων προϋποθέσεων για τη συγκράτηση του πληθυσμού και των

οικονομικών δραστηριοτήτων στις περιοχές αυτές. Θα ενισχυθούν οικοτεχνίες, χειροτεχνίες, βιοτεχνίες που έχουν ως βάση τα παραδοσιακά επαγγέλματα (βιοτεχνίες ξύλου, υφαντών, χειροτεχνημάτων, καλλιτεχνημάτων και διαφόρων άλλων ειδών λαϊκής τέχνης).

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€**. Τα ποσοστά ενίσχυσης ανέρχονται έως 31-12-2010 σε **50%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού και σε **35%** για την περίοδο από 1-1-2011 έως 31-12-2013.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ , ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L311-5:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	300.000	150.000	150.000
%	100	50	50

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **16,39%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **2,90%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Βασικό στόχο του προγράμματος αποτελεί η στήριξη μικρών βιοτεχνικών και οικοτεχνικών επιχειρήσεων που ενώ θα στηρίζονται στα πλεονεκτήματα και τους πόρους της περιοχής, παράλληλα θα ενσωματώνουν νέες καινοτόμες επιχειρηματικές και τεχνολογικές παραμέτρους με τις οποίες θα επιτυγχάνεται ένα νέο πρότυπο νησιωτικής επιχειρηματικότητας. Η SWOT ανέδειξε καθαρά την ανάγκη πολλαπλής στήριξης μιας σύγχρονης νησιωτικής επιχειρηματικότητας ικανής να αντιμετωπίσει ένα πεπαλαιωμένο μοντέλο επιχειρηματικής δραστηριοποίησης με δραστηριότητες που θα απαντούν στις σύγχρονες προκλήσεις (παραδοσιακά επαγγέλματα με αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών)

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης**. Η ανάγκη στήριξης του αγροτικού εισοδήματος με παράλληλη ανάπτυξη της μικρής κλίμακας βιοτεχνικής δραστηριότητας αναμένεται να συμβάλλει σημαντικά στη στήριξη της τοπικής οικονομίας και τη διατήρηση παραδοσιακών επαγγελμάτων .

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι μέλη του αγροτικού νοικοκυριού και ειδικότερα φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση ή αποτελούν συμβοηθούσα μέλη του αρχηγού της γεωργικής εκμετάλλευσης (σύζυγοι ή τέκνα) κατά τη στιγμή της υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι γεωργικοί εργάτες.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με όλες τις δράσεις του υπομέτρου L311 καθώς στηρίζει τον αγρότη – επενδυτή ή μη του προγράμματος, ενισχύοντας το εισόδημά του. Επίσης ενισχύοντας το εισόδημα του αγροτικού νοικοκυριού, θα τονωθεί η πρωτογενής παραγωγή προϊόντων που θα συμβάλει στην προώθηση και των υπόλοιπων δράσεων των υπομέτρων L123α και L312 που αφορά τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και παραγωγή ειδών διατροφής μετά την πρώτη μεταποίηση.

Καινοτόμος χαρακτήρας

Ο καινοτόμος χαρακτήρας της δράσης συνίσταται στη δημιουργία μικρών οικοτεχνιών που συμβάλλουν στη διατήρηση της παράδοσης σε μια περιοχή που κατακλύζεται από εισαγόμενα είδη λαϊκής τέχνης και παρεμφερή προϊόντα. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί σε νέα προϊόντα, νέες εμπορεύσιμες συσκευασίες και στην προβολή και προώθηση των παραγόμενων προϊόντων. Κατά την υλοποίηση της δράσης θα δοθεί έμφαση σε πρωτοβουλίες που προέρχονται από δομές της κοινωνικής οικονομίας (κοινωνικές επιχειρήσεις, γυναικείοι συνεταιρισμοί κτλ).

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Στη δράση εκδηλώθηκε ενδιαφέρον για την ίδρυση εργαστηρίου μονάδας παραγωγής της παραδοσιακής «σούμας» (απόσταγμα από στέμφυλα - τσίπουρο) στα ορεινά χωριά Ρόδου και Κω. Ενδιαφέρον αναμένεται να υπάρχει και στα μικρά εργαστήρια ξυλογλυπτικής, καλαθοποιίας και άλλων ειδών λαϊκής τέχνης.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκροών): 1-2 παρεμβάσεις

Δράση L311-6: Ίδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών

Αναλυτική περιγραφή:

Στα μικρά νησιά του νομού, υπάρχει σημαντικό έλλειμμα στην παροχή υπηρεσιών. Η ύπαρξη επαγγελματιών ή δραστηριοτήτων που είναι δεδομένα σε μια κατοικημένη περιοχή, απουσιάζουν εντελώς από τα μικρά νησιά με αποτέλεσμα οι κάτοικοι και οι επισκέπτες να κάνουν ακόμα και ταξίδια σε γειτονικά νησιά για να εξυπηρετηθούν.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€**. Τα ποσοστά ενίσχυσης ανέρχονται έως 31-12-2010 σε **50%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού και σε **35%** για την περίοδο από 1-1-2011 έως 31-12-2013.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ , ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L311-6:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	100.000	50.000	50.000
%	100	50	50

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **5,46%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **0,97%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Η δράση, σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα υπομέτρα, αναμένεται να συμβάλλει στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των μικρών νησιών και των απομακρυσμένων από τα ανεπτυγμένα κέντρα, περιοχών. Η δράση συμβάλλει στη διαμόρφωση ικανοποιητικών συνθηκών ζωής στα νησιά της περιοχής παρέμβασης και στην άμβλυνση των δυσκολιών στην ποιότητα ζωής των κατοίκων, παράμετρος που απειλεί την κοινωνική και οικονομική συνοχή όπως αναδείχθηκε και μέσα από την SWOT .

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στα μικρά νησιά του Νομού** (Αγαθονήσι, Λειψοί, Αρκοί, Μαράθι, Λέβιθα και Κίναρος), καθώς **και στο Τοπικό Διαμέρισμα Λαέρμων** του δήμου Λινδίων της νήσου Ρόδου. Όπως προκύπτει από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής παρατηρούνται σημαντικές ελλείψεις στην παροχή υπηρεσιών στους κατοίκους και τους επισκέπτες στις παραπάνω περιοχές.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι μέλη του αγροτικού νοικοκυριού και ειδικότερα φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση ή αποτελούν συμβοηθούσα μέλη του αρχηγού της γεωργικής εκμετάλλευσης (σύζυγοι ή τέκνα) κατά τη στιγμή της υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι γεωργικοί εργάτες.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με όλες τις δράσεις του υπομέτρου L311 καθώς στηρίζει τον αγρότη – επενδυτή ή μη του προγράμματος, ενισχύοντας το εισόδημά του. Επίσης ενισχύοντας το εισόδημα του αγροτικού νοικοκυριού, θα τονωθεί η πρωτογενής παραγωγή προϊόντων που θα συμβάλλει στην προώθηση και των υπόλοιπων δράσεων των υπομέτρων L123α και L312 που αφορά τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και παραγωγή ειδών διατροφής μετά την πρώτη μεταποίηση.

Καινοτόμος χαρακτήρας

Στα μικρά αυτά νησιά όπως για παράδειγμα οι Λειψοί, οι Αρκοί, το Αγαθονήσι που απουσιάζουν παντελώς τέτοιες επιχειρήσεις ή λειτουργούν υποτυπωδώς, μία ίδρυση ή ο εκσυγχρονισμός π.χ. καταστημάτων, αποτελεί καινοτομία με την έννοια της εξασφάλισης μιας ζωτικής υπηρεσίας για ένα ελάχιστο επίπεδο ποιότητας ζωής και τη συγκράτηση του λιγοστού πληθυσμού στα νησιά αυτά.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Στη δράση εκδηλώθηκε ενδιαφέρον για την ίδρυση μικρών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών στους Λειψούς. Σε κάθε περίπτωση, το επενδυτικό ενδιαφέρον θεωρούμε ότι θα είναι ικανοποιητικό σε σχέση με τον αριθμό των αγροτών και κτηνοτρόφων που δραστηριοποιούνται στα νησιά της περιοχής παρέμβασης.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκροών): 1-2 παρεμβάσεις

Δράση L311-7: Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την πρώτη μεταποίηση

Αναλυτική περιγραφή:

Η δημιουργία και ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την πρώτη μεταποίηση συμβάλλει στη δημιουργία δυνατοτήτων απασχόλησης εκτός του πρωτογενή τομέα, καθώς και τη δημιουργία κατάλληλων προϋποθέσεων για τη συγκράτηση του πληθυσμού και των οικονομικών δραστηριοτήτων στις περιοχές αυτές.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€**. Τα ποσοστά ενίσχυσης ανέρχονται έως 31-12-2010 σε **50%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού και σε **35%** για την περίοδο από 1-1-2011 έως 31-12-2013.

Στη δράση δεν εντάσσονται επιχειρήσεις που αποτελούν αντικείμενο της δράσης **L123^α**.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ , ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L311-7:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	100.000	50.000	50.000
%	100	50	50

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **5,46%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **0,97%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Οι επενδύσεις που θα χρηματοδοτηθούν, σε συνδυασμό με την αντίστοιχη δράση του υπομέτρου L312 θα αναδείξουν τα παραδοσιακά Δωδεκανησιακά προϊόντα (SWOT ανάλυση, ευκαιρίες/προοπτικές) ενώ παράλληλα θα στηρίξουν το συμπληρωματικό εισόδημα του παραγωγού (SWOT ανάλυση, αδυναμίες). Η δράση αναμένεται να συμβάλλει, στην επίτευξη των στόχων της διατήρησης και εκσυγχρονισμού της

παραγωγής μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων (τακτικός στόχος A1) καθώς και της ανάδειξης της τοπικής γαστρονομικής παράδοσης (τακτικός στόχος A2).

Περιοχή εφαρμογής της δράσης (σε επίπεδο Δήμου/Κοινότητας)

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης**. Βάσει της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης, και της ανάλυσης SWOT (ευκαιρίες/προοπτικές) σε κάθε νησί/περιοχή, παράγονται ιδιαίτερα παραδοσιακά προϊόντα που απαιτείται να διατηρηθούν και να αναδειχθούν.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι μέλη του αγροτικού νοικοκυριού και ειδικότερα φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση ή αποτελούν συμβοηθούσα μέλη του αρχηγού της γεωργικής εκμετάλλευσης (σύζυγοι ή τέκνα) κατά τη στιγμή της υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι γεωργικοί εργάτες.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με όλες τις δράσεις του υπομέτρου L311 καθώς στηρίζει τον αγρότη – επενδυτή ή μη του προγράμματος, ενισχύοντας το εισόδημά του. Επίσης βρίσκεται σε συνέργια με τις δράσεις των υπομέτρων L123α και L312 που αφορά τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και παραγωγή ειδών διατροφής μετά την πρώτη μεταποίηση.

Καινοτόμος χαρακτήρας

Η καινοτομία της δράσης συνίσταται στην προτεραιότητα που προβλέπεται να δοθεί σε νέες εμπορεύσιμες συσκευασίες και στην προβολή και προώθηση των παραγόμενων προϊόντων.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Το επενδυτικό ενδιαφέρον θεωρούμε ότι θα είναι ικανοποιητικό σε σχέση με τον αριθμό των αγροτών και κτηνοτρόφων που δραστηριοποιούνται στα νησιά της περιοχής παρέμβασης.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκροών): 1 παρέμβαση

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ L312: ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Κωδικός Υπομέτρου: L312

Λογική της παρέμβασης

Μέσω του υπομέτρου θα επιδιωχθεί η προώθηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και η κινητοποίηση των ιδιωτικών κεφαλαίων προς τον δευτερογενή τομέα όπως και σε επιχειρήσεις του τομέα των υπηρεσιών εκτός τουρισμού στην περιοχή. Σε συνδυασμό με τον συνεχώς διογκούμενο τουριστικό τομέα, παρατηρείται η διατήρηση ορισμένων παραδοσιακών δραστηριοτήτων στον τομέα της μικρής βιοτεχνίας και των υπηρεσιών που τείνουν να εξαλειφθούν ή που πρέπει να

εκσυγχρονισθούν. Μέσω του υπομέτρου θα προωθηθούν και επιχειρηματικές δραστηριότητες της κοινωνικής οικονομίας για την στήριξη της απασχόλησης ευάλωτων κοινωνικά ομάδων του τοπικού πληθυσμού. Σημαντική είναι η εμπειρία που έχει αποκτηθεί από την υλοποίηση τέτοιων δραστηριοτήτων στο νομό (Λέρος). Με τις παρεμβάσεις του τοπικού προγράμματος επιχειρείται η διακριτή και ολοκληρωμένη υποστήριξη επενδυτικών σχεδίων σε δυναμικές δραστηριότητες που σταδιακά θα διαμορφώσουν ένα νέο τοπικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, όπως, οι εναλλακτικές μορφές παραγωγής ενέργειας και ανακύκλωσης, οι νέες βιοκλιματικές κατασκευές, η αξιοποίηση του διαδικτύου για ανάπτυξη νέων τεχνολογικών επιχειρήσεων κλπ.

Στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται από το Υπομέτρο

Οι επενδύσεις που εντάσσονται στο υπομέτρο εξυπηρετούν τον πρώτο στρατηγικό στόχο αφού συμβάλλουν στη δημιουργία του νέου προτύπου νησιώτικης επιχειρηματικότητας. Σε σχέση με τους τακτικούς στόχους, παρουσιάζεται συνάφεια με τους τέσσερις από τους οκτώ τακτικούς στόχους, δεδομένου ότι:

- Συμβάλλει στη διατήρηση και τον εκσυγχρονισμό της παραγωγής παραδοσιακών αγροτικών προϊόντων
- Αναδεικνύει την πλούσια Δωδεκανησιακή γαστρονομική παράδοση
- Στηρίζει της καινοτόμες επιχειρηματικές δραστηριότητες στα νησιά
- Συμβάλλει στην ανάπτυξη πρωτοβουλιών και δομών της κοινωνικής οικονομίας / στηρίζει την απασχόληση ευάλωτων κοινωνικά ομάδων

Χρηματοδοτικά στοιχεία του Υπομέτρου L312:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	990.000	495.000	495.000
%	100	50	50

Στα πλαίσια του υπομέτρου και για να επιτευχθεί ο στόχος της ενίσχυσης του πολύ μικρών επιχειρήσεων, θα περιληφθούν οι παρακάτω δράσεις:

- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α΄ μεταποίηση
- Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων

Αναλυτικά για κάθε δράση:

Δράση L312-1: Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων

Αναλυτική περιγραφή:

Η δημιουργία και ο εκσυγχρονισμός βιοτεχνικών μονάδων (οικοτεχνιών, χειροτεχνιών) στις αγροτικές και νησιωτικές περιοχές δίνει τη δυνατότητα ανάπτυξης

και διαφοροποίησης της τοπικής παραγωγικής διάρθρωσης μειώνοντας την υπερβολική εξάρτηση της τοπικής οικονομίας από τον τουρισμό. Μέσω της δράσης, θα ενισχυθούν οικοτεχνίες, χειροτεχνίες, βιοτεχνίες που έχουν ως βάση τα παραδοσιακά επαγγέλματα (βιοτεχνίες ξύλου, υφαντών, χειροτεχνημάτων, καλλιτεχνημάτων και διαφόρων άλλων ειδών λαϊκής τέχνης, κεραμοποιία, караβομαραγκοί κ.α).

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€**. Τα ποσοστά ενίσχυσης ανέρχονται έως 31-12-2010 σε **50%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού και σε **35%** για την περίοδο από 1-1-2011 έως 31-12-2013.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ , ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L312-1:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	440.000	220.000	220.000
%	100	50	50

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **44,44%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **4,25%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Βασικό στόχο του προγράμματος αποτελεί η στήριξη μικρών βιοτεχνικών και οικοτεχνικών επιχειρήσεων που ενώ θα στηρίζονται στα πλεονεκτήματα και τους πόρους της περιοχής, παράλληλα θα ενσωματώνουν νέες καινοτόμες επιχειρηματικές και τεχνολογικές παραμέτρους με τις οποίες θα επιτυγχάνεται ένα νέο πρότυπο νησιωτικής επιχειρηματικότητας. Η SWOT ανέδειξε καθαρά την ανάγκη πολλαπλής στήριξης μιας σύγχρονης νησιωτικής επιχειρηματικότητας ικανής να αντιμετωπίσει ένα πεπαλαιωμένο μοντέλο επιχειρηματικής δραστηριοποίησης με δραστηριότητες που θα απαντούν στις σύγχρονες προκλήσεις (παραδοσιακά επαγγέλματα με αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών)

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης**. Η αναγκαιότητα εφαρμογής σε όλη την περιοχή προκύπτει από τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης και της SWOT ανάλυσης. Έτσι θα επιτευχθούν οι στόχοι του προγράμματος για ανάπτυξη νέου πρότυπου επιχειρηματικότητας και σε νέες μορφές οργάνωσης και πρωτοβουλίες κοινωνικής οικονομίας (ευκαιρίες / προοπτικές).

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της ενίσχυσης μπορούν να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του υπομέτρου L311 που δύναται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ και τον Καν (ΕΚ) 800/2008.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με όλες τις δράσεις του υπομέτρου L311 που αφορούν τις μικρές βιοτεχνίες και τις υπόλοιπες δράσεις του L312 καθώς ενισχύει την επιχειρηματικότητα και την ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας. Με την ενίσχυση παραδοσιακών επαγγελματών, συμβάλλει σημαντικά στη διατήρηση του πολιτισμού και της παράδοσης παράλληλα με την εφαρμογή των δράσεων του υπομέτρου L321 και L323.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Στη συγκεκριμένη δράση εκδηλώθηκε ενδιαφέρον για την ίδρυση εργαστηρίου αγιογραφίας στη Ρόδο και στην Κω και για δημιουργία παραδοσιακών οικοτεχνιών. Κατά την bottom up διαδικασία, σημαντικό επενδυτικό ενδιαφέρον καταγράφηκε στην Πάτμο από τον μοναδικό παραδοσιακό καραβομαραγκό που δραστηριοποιείται στο νησί. Εκτιμάται ότι θα υπάρξει επενδυτικό ενδιαφέρον και στους υπόλοιπους τομείς μετά τη δημοσιοποίηση του προγράμματος.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκρών): 2 παρεμβάσεις

Δράση L312-2: Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών

Αναλυτική περιγραφή:

Στα μικρά νησιά του νομού, υπάρχει σημαντικό έλλειμμα στην παροχή υπηρεσιών. Η ύπαρξη επαγγελματών ή δραστηριοτήτων που είναι δεδομένα σε μια κατοικημένη περιοχή, απουσιάζουν εντελώς από τα μικρά νησιά με αποτέλεσμα οι κάτοικοι και οι επισκέπτες να κάνουν ακόμα και ταξίδια σε γειτονικά νησιά για να εξυπηρετηθούν.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€**. Τα ποσοστά ενίσχυσης ανέρχονται έως 31-12-2010 σε **50%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού και σε **35%** για την περίοδο από 1-1-2011 έως 31-12-2013.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ, ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L312-2:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	200.000	100.000	100.000
%	100	50	50

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **20,20%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **1,93%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Η δράση, σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα υπομέτρα, αναμένεται να συμβάλλει στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των μικρών νησιών και των απομακρυσμένων από τα ανεπτυγμένα κέντρα, περιοχών. Η δράση συμβάλλει στη διαμόρφωση ικανοποιητικών συνθηκών ζωής στα νησιά της περιοχής παρέμβασης και στην άμβλυση των δυσκολιών στην ποιότητα ζωής των κατοίκων, παράμετρος που απειλεί την κοινωνική και οικονομική συνοχή όπως αναδείχθηκε και μέσα από την SWOT .

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στα μικρά νησιά του Νομού** (Αγαθονήσι, Λειψοί, Αρκοί, Μαράθι, Λέβιθα και Κίναρος), καθώς **και στο Τοπικό Διαμέρισμα Λαέρμων** του δήμου Λινδίων της νήσου Ρόδου. Σε αυτήν την περιοχή παρατηρείται σημαντικό έλλειμμα σε επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της ενίσχυσης μπορούν να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του υπομέτρου L311, που δύναται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/EK και τον Καν (ΕΚ) 800/2008.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με όλες τις δράσεις του υπομέτρου L311 που αφορούν τις μικρές βιοτεχνίες και τις υπόλοιπες δράσεις του L312 καθώς ενισχύει την επιχειρηματικότητα και την ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας. Με την ενίσχυση παραδοσιακών επαγγελματών, συμβάλλει σημαντικά στη διατήρηση του πολιτισμού και της παράδοσης παράλληλα με την εφαρμογή των δράσεων του υπομέτρου L321 και L323.

Καινοτόμος χαρακτήρας

Στα μικρά αυτά νησιά όπως για παράδειγμα οι Λειψοί, οι Αρκοί, το Αγαθονήσι που απουσιάζουν παντελώς τέτοιες επιχειρήσεις ή λειτουργούν υποτυπωδώς, μία ίδρυση ή ο εκσυγχρονισμός π.χ. καταστημάτων, αποτελεί καινοτομία με την έννοια της εξασφάλισης μιας ζωτικής υπηρεσίας για ένα ελάχιστο επίπεδο ποιότητας ζωής και τη συγκράτηση του λιγοστού πληθυσμού στα νησιά αυτά.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Το ενδιαφέρον για τη δράση αναμένεται να είναι ικανοποιητικό στην περιοχή παρέμβασης. Ήδη εκδηλώθηκε ενδιαφέρον στους Λειψούς για: ίδρυση κουρείου, δημιουργία παιδότοπου, καθαριστήριου κα.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκκρώων): 1-2 παρεμβάσεις

Δράση L312-3: Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την πρώτη μεταποίηση

Αναλυτική περιγραφή:

Η δημιουργία και ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την πρώτη μεταποίηση θα συμβάλει στη διατήρηση παραδοσιακών προϊόντων της Δωδεκανησιακής διατροφής. Θα ενισχυθούν επιχειρήσεις που παράγουν παραδοσιακά προϊόντα όπως για παράδειγμα εργαστήρια παραγωγής παραδοσιακών ζυμαρικών, παραδοσιακά γλυκά, λουκουμάδες, πίτες, αρτοποιήματα, παραδοσιακές κουλούρες, παξιμάδια κα.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€**. Τα ποσοστά ενίσχυσης ανέρχονται έως 31-12-2010 σε **50%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού και σε **35%** για την περίοδο από 1-1-2011 έως 31-12-2013.

Στη δράση δεν εντάσσονται επιχειρήσεις που αποτελούν αντικείμενο της δράσης **L 123α**

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ , ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L312-3:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	300.000	150.000	150.000
%	100	50	50

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **30,30%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **2,90%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Οι επενδύσεις που θα χρηματοδοτηθούν, σε συνδυασμό με την αντίστοιχη δράση του υπομέτρου L311 θα αναδείξουν τα παραδοσιακά Δωδεκανησιακά προϊόντα (SWOT ανάλυση, ευκαιρίες/ προοπτικές). Η δράση αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της διατήρησης και εκσυγχρονισμού της παραγωγής μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων (τακτικός στόχος A1) καθώς και της ανάδειξης της τοπικής γαστρονομικής παράδοσης (τακτικός στόχος A2).

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης**. Βάσει της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης, και της ανάλυσης SWOT (ευκαιρίες/προοπτικές) σε κάθε νησί/ περιοχή, παράγονται ιδιαίτερα παραδοσιακά προϊόντα που απαιτείται να διατηρηθούν και να αναδειχθούν.

Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της ενίσχυσης μπορούν να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του υπομέτρου L311, που δύναται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ και τον Καν(ΕΚ) 800/2008 .

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με όλες τις δράσεις του υπομέτρου L311 που αφορούν τις μικρές βιοτεχνίες και τις υπόλοιπες δράσεις του L312 καθώς ενισχύει την επιχειρηματικότητα και την ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας. Με την ενίσχυση παραδοσιακών επαγγελματιών, συμβάλλει σημαντικά στη διατήρηση του πολιτισμού και της παράδοσης παράλληλα με την εφαρμογή των δράσεων του υπομέτρου L321 και L323.

Καινοτόμος χαρακτήρας

Η καινοτομία της δράσης συνίσταται σε νέες εμπορεύσιμες συσκευασίες και στην προβολή και προώθηση των παραγόμενων προϊόντων. Κατά την υλοποίηση της δράσης αναμένονται και πρωτοβουλίες από δομές της κοινωνικής οικονομίας (κοινωνικές επιχειρήσεις, γυναικείοι συνεταιρισμοί κτλ).

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Από την bottom up διαδικασία, ικανοποιητικό φαίνεται να είναι το ενδιαφέρον στην περιοχή παρέμβασης για τη δράση. Εκδηλώθηκε ενδιαφέρον για την ίδρυση εργαστηρίου μονάδας παραγωγής της παραδοσιακής «σούμας» (απόσταγμα από στέμφυλα - τσίπουρο) στα ορεινά χωριά Ρόδου και Κω. Επίσης εκδηλώθηκε ενδιαφέρον για την ίδρυση εργαστηρίων παραγωγής παραδοσιακών γλυκών (π.χ. μοσχοπούγγια της Πάτμου, ξεροτήγανα) και αρτοποιημάτων.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Έκροών): 1 έως 2 παρεμβάσεις**Δράση L312-5: Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων****Αναλυτική περιγραφή:**

Στις προηγούμενες εφαρμογές της ΚΠ LEADER στο νομό, αν και έγιναν αρκετές προσπάθειες δικτύωσης επιχειρήσεων, μία μόνο περίπτωση απέδωσε και συστάθηκε το Δίκτυο Επιχειρήσεων Εστίασης Ν. Αστυπάλαιας και Νισύρου. Η πολυνησία που χαρακτηρίζει την περιοχή παρέμβασης του Νομού είναι το σημαντικότερο εμπόδιο στη δικτύωση των επιχειρήσεων. Έχοντας πλέον αποκτήσει εμπειρία στα θέματα δικτύωσης και ακολουθώντας τα πετυχημένα παραδείγματα

άλλων περιοχών και τομέων, θα γίνει προσπάθεια ώστε να δημιουργηθούν δίκτυα επιχειρήσεων σε τομείς όπως οι μικρές οικοτεχνίες, οι μικρές μεταποιητικές μονάδες γεωργικών προϊόντων, οι χώροι εστίασης, οι υποδομές διανυκτέρευσης. Κατόπιν σχετικής έγκρισης της ΕΥΔ LEADER του ΠΑΑ, είναι δυνατή η υλοποίηση δράσεων δικτύωσης στα κομβικά σημεία του Νομού. Σε κάθε περίπτωση οι ενέργειες αυτές δεν θα αφορούν υποδομές ή/και επιχειρηματικότητα.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€**, ή σε **100.000€** εάν στο έργο δεν προβλέπονται ενέργειες για την προμήθεια εξοπλισμού ή την κατασκευή κτιριακών εγκαταστάσεων. Τα ποσοστά ενίσχυσης ανέρχονται έως 31-12-2010 σε **50%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού και σε **35%** για την περίοδο από 1-1-2011 έως 31-12-2013.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ, ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L312-5:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	50.000	25.000	25.000
%	100	50	50

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **5,05%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **0,48%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Σημειώνεται ότι ο στόχος ανάδειξης της τοπικής κουζίνας και της γαστρονομικής παράδοσης συνδέεται απόλυτα με τη σύσταση και λειτουργία δικτύων των επιχειρήσεων εστίασης στην περιοχή παρέμβασης. Εξάλλου η καθιέρωση της τοπικής κουζίνας (ευκαιρίες/ προοπτικές από τη SWOT) συνδέεται άμεσα με την αντιμετώπιση της απειλής επέκτασης του παραδοσιακού τουριστικού μοντέλου του μαζικού τουρισμού στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (απειλές από την SWOT).

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης** ώστε οι επιχειρήσεις εστίασης να συμφωνήσουν σε ένα ελάχιστο επίπεδο παροχής υπηρεσιών ποιότητας και προδιαγραφών. Ενέργειες που δεν αφορούν υποδομές ή/και επιχειρηματικότητα μπορούν να υλοποιηθούν στα κομβικά σημεία.

Δικαιούχοι

Νομικά πρόσωπα που θα πληρούν τις προϋποθέσεις που θα καθορισθούν κατά τη διάρκεια της προκήρυξης της δράσης. Απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η εξασφάλιση από τον δικαιούχο της απαιτούμενης κρίσιμης μάζας για τη βιωσιμότητα του δικτύου, από πέντε (5) τουλάχιστον επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος, σε αντικείμενο που σχετίζεται με τομείς και δραστηριότητες που εντάσσονται στον Άξονα 4.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με όλες τις δράσεις του προγράμματος που αφορούν την επιχειρηματικότητα έχουν τη δυνατότητα δικτύωσης.

Καινοτόμος χαρακτήρας

Η εμπειρία από τη λειτουργία του Δικτύου των εσιατόρων της Αστυπάλαιας και Νισύρου (LEADER+) αναδεικνύει τις σημαντικές δυνατότητες στην διαμόρφωση μιας ελκυστικής υπηρεσίας επώνυμης εστίασης και αντιμετώπισης των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στα νησιά όπως είναι ο εφοδιασμός με πρώτες ύλες ή ακόμα και τα δίκτυα προώθησης των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Θα επιδιωχθεί η επέκταση του Δικτύου των Κέντρων Εστίασης (που δημιουργήθηκε από το LEADER+) σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης και στο σύνολο του Νομού. Εξάλλου η ΟΤΔ έχει γίνει αποδέκτης ενδιαφέροντος για δικτύωση και από άλλους κλάδους, όπως οινοποιών, παραγωγών ελαιολάδου, μελιού και άλλων ποιοτικών προϊόντων του νομού.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκροών): 1 παρέμβαση

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ L313 : ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
--

Κωδικός Υπομέτρου: **L313**

Λογική της παρέμβασης

Αν και ο τομέας του τουρισμού είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένος στο νομό, στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης δεν συμβαίνει το ίδιο. Ιδιαίτερα στα μικρά νησιά της περιοχής, υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις σε υποδομές και υπηρεσίες. Έτσι, σε ότι αφορά τη δράση δημιουργίας νέων υποδομών διανυκτέρευσης, η ΑΝΔΩ θα ακολουθήσει τακτική προώθησης της δημιουργίας νέων κλινών μόνο σε πολύ απομονωμένες περιοχές (Λάερμα) και στα πολύ μικρά νησιά της περιοχής παρέμβασης: Λειψοί, Αγαθονήσι, Αρκιοί, Μαράθι, Κίναρος, Λέβιθα. Από την SWOT ανάλυση προέκυψε η ανάγκη συνδυασμού της υποδομής διανυκτέρευσης στα νησιά της περιοχής παρέμβασης με νέες δραστηριότητες στον τουρισμό και ευρύτερα στις υπηρεσίες. Η SWOT ανάλυση ανέδειξε τα όρια του τομέα του τουρισμού ως προς τις προοπτικές για την τοπική απασχόληση αφού η έκρηξη της περιόδου 1991-2001 εκτιμάται ότι δεν πρόκειται να επαναληφθεί. Οι προοπτικές του τουρισμού στην περιοχή παρέμβασης στο εξής έχουν να κάνουν περισσότερο με την αύξηση της προστιθέμενης αξίας του τομέα και λιγότερο με τον πολλαπλασιασμό της κλασσικής υποδομής και των τουριστικών εσόδων. Η περιοχή παρέμβασης μπορεί να αποτελέσει πόλο έλξης επισκεπτών προσφέροντας εναλλακτικές ή/και ειδικές μορφές τουρισμού, συμβάλλοντας στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και αξιοποιώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα συγκριτικά πλεονεκτήματά τους, τόσο ως προς το φυσικό όσο και ως προς το πολιτισμικό περιβάλλον. Η πλούσια γαστρονομική παράδοση και η τοπική κουζίνα της Δωδεκανήσου θα αναδειχθεί μέσω των νέων και τον εκσυγχρονισμό των παλιών κέντρων εστίασης. Παρεμβάσεις ήπιου χαρακτήρα θα υλοποιηθούν και από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης της περιοχής παρέμβασης με σημάνσεις αξιοθέατων και μνημείων και με την προβολή και προώθηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών.

Στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται από το Υπομέτρο
--

Οι επενδύσεις που εντάσσονται στο υπομέτρο εξυπηρετούν και τους δύο στρατηγικούς στόχους αφού συμβάλλουν: (α) στη δημιουργία του νέου προτύπου νησιώτικης επιχειρηματικότητας και (β) στην αξιοποίηση και ανάδειξη φυσικών και πολιτιστικών πόρων της περιοχής. Σε σχέση με τους τακτικούς στόχους, παρουσιάζεται συνάφεια με τους τέσσερις από τους οκτώ τακτικούς στόχους, δεδομένου ότι:

- Αναδεικνύει την τοπική κουζίνα και τη Δωδεκανησιακή γαστρονομική παράδοση
- Στηρίζει της καινοτόμες επιχειρηματικές δραστηριότητες στα νησιά
- Συμβάλλει στην βελτίωση της επισκεψιμότητας περιοχών φυσικού κάλλους
- Συμβάλλει στην προβολή και διαφύλαξη της ιστορικής, μουσικής και χορευτικής παράδοσης των νησιών της περιοχής

Χρηματοδοτικά στοιχεία του Υπομέτρου L313:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	2.742.857	1.415.000	1.327.857
%	100	51,59	48,41

Στα πλαίσια του υπομέτρου και την εξυπηρέτηση της ολοκληρωμένης προσέγγισης, περιλαμβάνονται παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα και παρεμβάσεις επιχειρηματικής δραστηριότητας:

α) Παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα:

- Σήμανση αξιοθέατων και μνημείων
- Προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών

β) Παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας

- Ίδρυση επέκταση και εκσυγχρονισμός, μικρής δυναμικότητας υποδομές διανυκτέρευσης
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης και αναψυχής
- Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης)

Αναλυτικά για κάθε δράση:

α) Παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα

Δράση L313-2: Σήμανση αξιοθέατων και μνημείων

Αναλυτική περιγραφή:

Θα περιληφθούν έργα για τη σήμανση όλων των αξιόλογων κτισμάτων παραδοσιακού αρχιτεκτονικού σχεδιασμού με ιδιαίτερα στοιχεία αισθητικής και ιστορικής αξίας (μνημεία, κτίρια κτλ).

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€**. Το ποσό αυτό είναι πλέον Φ.Π.Α, εφόσον δικαιούχοι είναι ΟΤΑ, νομικά πρόσωπα αυτών ή λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και η εν λόγω δαπάνη είναι επιλέξιμη. Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο **100%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ, ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα.

Οι παρεμβάσεις της δράσης δεν είναι επιχειρηματικές και δεν παράγουν έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση του σχετικού έργου.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L313-2:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	50.000	50.000	0
%	100	100	0

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **3,53%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **0,97%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Όπως προκύπτει από τη SWOT ανάλυση (αδυναμίες) υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις στην ανάδειξη των μνημείων των οποίων η σήμανση, θα αυξήσει και την επισκεψιμότητα και της ευρύτερης περιοχής (στόχος B1). Οι παρεμβάσεις θα είναι μικρής κλίμακας και μικρού προϋπολογισμού.

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης** αφού όπως προκύπτει από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και τις αδυναμίες που προκύπτουν από την ανάλυση SWOT, υπάρχει πλήθος διάσπαρτων μνημείων και αξιοθέατων στα νησιά της περιοχής. Η ανάδειξή τους, θα συμβάλλει στην αύξηση της επισκεψιμότητας της περιοχής (τακτικός στόχος B1).

Δικαιούχοι

ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε συνέργια με όλες τις δράσεις που αφορούν το τουριστικό προϊόν (του υπομέτρου L311, L313) καθώς συμβάλλει στην ανάδειξη των ιδιαίτερων στοιχείων της υπαίθρου και κατ' επέκταση στην αύξηση της επισκεψιμότητας. Άμεση επίσης είναι η συνέργια της δράσης με αυτές του υπομέτρου L323 που αφορούν την αναβάθμιση περιοχών φυσικού κάλλους καθώς και τη διατήρηση χαρακτηριστικών και τοπίων της αγροτικής υπαίθρου .

Καινοτόμος χαρακτήρας

Ακόμα και οι πιο ενημερωμένοι τουριστικοί οδηγοί δεν μπορούν να παρακολουθούν τις σημαντικές παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται σε τοπικό επίπεδο ή τα διάσπαρτα μνημεία και αξιοθέατα στην ύπαιθρο. Ιδιαίτερα για τα νησιά πέρα από μια προτεινόμενη διαδρομή, δεν περιέχουν κανένα στοιχείο που να ενημερώσει τον επισκέπτη. Η σήμανση θα καλύψει το κενό στην πληροφόρηση του επισκέπτη, δίνοντας αξιόπιστες πληροφορίες και ωθώντας τον να γνωρίσει σε βάθος τον τόπο, προτείνοντας του να επισκεφθεί π.χ. έναν ανεμόμυλο, έναν νερόμυλο, τα ερείπια ενός βυζαντινού μοναστηριού που δεν έχει αναδειχθεί και άλλα σημαντικά στοιχεία που βρίσκονται διάσπαρτα στα νησιά. Η αύξηση της επισκεψιμότητας στα μνημεία

αυτά θα λειτουργήσει καταλυτικά στην διάσωση και ανάδειξή τους από τις αρμόδιες αρχές.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Από την bottom up διαδικασία και ιδιαίτερα από την διαβούλευση με τους Δήμους της περιοχής παρέμβασης, προέκυψε η ανάγκη σήμανσης, ιδιαίτερα των στοιχείων της αγροτικής υπαίθρου, καθώς υπάρχει σημαντικό έλλειμμα στην προβολή τους αν και αποτελούν σημαντικά αξιοθέατα για τους επισκέπτες.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκροών): 2 παρεμβάσεις

Δράση L313-4: Προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών

Αναλυτική περιγραφή:

Η δράση περιλαμβάνει ενισχύσεις για την προβολή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών όσον αφορά τους φυσικούς και πολιτιστικούς τους πόρους, οι οποίοι θα μπορούσαν να αποτελέσουν στοιχεία έλξης ειδικών ομάδων τουριστών και κατοίκων των αστικών κέντρων. Ενδεικτικά έργα είναι η έκδοση έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού που εξυπηρετεί τους στόχους προβολής των περιοχών παρέμβασης, ο σχεδιασμός και εκτύπωση επενδυτικών οδηγιών, η δημιουργία ιστοσελίδων και δικτυακών τόπων, η κάλυψη του κόστους καταχωρήσεων σε τουριστικούς οδηγούς και λοιπές συναφείς δραστηριότητες. Για την καλύτερη εξυπηρέτηση της προβολής της περιοχής παρέμβασης είναι δυνατή η υλοποίηση της δράσης και στα κομβικά σημεία.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **100.000€**. Το ποσό αυτό είναι πλέον Φ.Π.Α, εφόσον δικαιούχοι είναι ΟΤΑ, νομικά πρόσωπα αυτών ή λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και η εν λόγω δαπάνη είναι επιλέξιμη.

Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο **70%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ, ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα.

Οι παρεμβάσεις της δράσης δεν είναι επιχειρηματικές και δεν παράγουν έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση του σχετικού έργου.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L313-4:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	92.857	65.000	27.857
%	100	70	30

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **4,59%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **1,26%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Η δράση θα προσπαθήσει να καλύψει το έλλειμμα που παρατηρείται στην τουριστική προβολή και να συμβάλει στη βελτίωση της επισκεψιμότητας των περιοχών. Η χρηματοδοτική βαρύτητα της δράσης είναι ικανοποιητική για τους 11 ΟΤΑ που περιλαμβάνονται στην περιοχή παρέμβασης.

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης** και στα κομβικά σημεία. Όπως προκύπτει από την SWOT ανάλυση, υπάρχει σημαντικό έλλειμμα στην προβολή των πλεονεκτημάτων της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης (σε σχέση με την έντονη τουριστική δραστηριότητα γειτονικών περιοχών).

Δικαιούχοι

ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε συνέργια με όλες τις δράσεις του υπομέτρου L311, L313 που αφορούν το τουριστικό προϊόν και με αυτές του υπομέτρου L323 που αφορούν την αναβάθμιση περιοχών φυσικού κάλλους.

Καινοτόμος χαρακτήρας

Θα δοθεί ιδιαίτερο βάρος στη χρήση της νέας τεχνολογίας και των ηλεκτρονικών μέσων πληροφόρησης. Θα αναβαθμισθούν οι υπάρχοντες δικτυακοί χώροι των Δήμων της περιοχής παρέμβασης και σε περιπτώσεις που δεν υπάρχουν θα δημιουργηθούν νέοι, σύγχρονοι. Υποχρεωτικά θα περιλαμβάνονται και θα προβάλλονται και τα μικρονήσια του κάθε Δήμου (Λέρος: Λέβιθα, Κίναρος, Φαρμακονήσι, Πάτμος: Αρκιοί, Μαράθι κ.α.)

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Από τις διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν με όλους τους Δήμους της περιοχής παρέμβασης, εκδηλώθηκε ανάλογο επενδυτικό ενδιαφέρον. Θα αναδειχθούν οι φυσικοί και πολιτιστικοί πόρων των νησιών μας, ώστε ο επισκέπτης να γνωρίσει το τόπο μέσα από τις εκδηλώσεις και την παράδοση του κάθε νησιού.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκροών): 5 παρεμβάσεις**β) Παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας**

Δράση L313-5: Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί, μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης

Αναλυτική περιγραφή:

Προτεραιότητα θα δοθεί στη δημιουργία πρότυπων μονάδων, περιορισμένων κλινών, σε ποιοτικά αναβαθμισμένα καταλύματα που θα είναι κυρίως αναπαλαιωμένα

παραδοσιακά κτίσματα. Κατά την εφαρμογή της δράσης θα υπάρχει μέριμνα ώστε τα νέα καταλύματα να αναδεικνύουν τα χαρακτηριστικά της τοπικής παράδοσης και ειδικότερα του αγροτικού και αστικού αρχιτεκτονικού πλούτου.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **600.000€**, ενώ η δυναμικότητα των υποδομών δεν μπορεί να ξεπερνά τις **40 κλίνες**. Τα ποσοστά ενίσχυσης ανέρχονται έως 31-12-2010 σε **50%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού και σε **35%** για την περίοδο από 1-1-2011 έως 31-12-2013.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ, ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα. Οι παρεμβάσεις της δράσης υλοποιούνται υποχρεωτικά με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις της ΚΥΑ 2974/710/8-4-2009 (ΦΕΚ 670/Β/10-4-2009) των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης, όπως ισχύει κάθε φορά. Σε περιπτώσεις εκσυγχρονισμού των υποδομών διανυκτέρευσης, οι σχετικές παρεμβάσεις θα πρέπει να συνοδεύονται υποχρεωτικά με αύξηση της δυναμικότητάς τους μέχρι το όριο που ορίζεται ανωτέρω, με προσθήκη καθ' ύψος ή/και κατ' επέκταση.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L313-5:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	2.000.000	1.000.000	1.000.000
%	100	50	50

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **70,67%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **19,32%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και την SWOT ανάλυση, προέκυψε η ανάγκη ενίσχυσης της υποδομής διανυκτέρευσης στα νησιά που αποτελούν το βόρειο τμήμα της περιοχής παρέμβασης. Με προσοχή και φροντίδα ούτως ώστε η προσθήκη της συμπληρωματικής δυναμικότητας να γίνεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις διαφύλαξης του οικιστικού και του φυσικού τοπίου και σε συνδυασμό με τη σταδιακή ανάδειξη της συγκεκριμένης ζώνης σε ένα οργανωμένο θαλάσσιο πάρκο με παράλληλη υποδομή ήπιου τουρισμού.

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στα μικρά νησιά του Νομού** (Αγαθονήσι, Λειψοί, Αρκοί, Μαράθι, Λέβιθα και Κίναρος), καθώς και **στο Τοπικό Διαμέρισμα Λαέρμων** του δήμου Λινδίων της νήσου Ρόδου. Από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, τα συμπεράσματα της SWOT ανάλυσης και τους στόχους και την στρατηγική του τοπικού προγράμματος, προκύπτει η αναγκαιότητα εφαρμογής της δράσης στην παραπάνω περιοχή.

Δικαιούχοι

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του μέτρου L311, που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ και τον Καν 800/2008.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με όλες τις δράσεις του υπομέτρου L311 που αφορούν την τουριστική δραστηριότητα ενώ σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες δράσεις του υπομέτρου L313 και τις δράσεις του L323, θα συμβάλλουν στην ενίσχυση της απασχόλησης και στην αύξηση της επισκεψιμότητας στην περιοχή παρέμβασης.

Καινοτόμος χαρακτήρας

Ο καινοτόμος χαρακτήρας της δράσης συνίσταται στην εστίαση της εφαρμογής της σε πυρήνα περιοχών, με κριτήρια τη φέρουσα ικανότητα, εκεί που διαφαίνονται οι προοπτικές ανάπτυξης αγροτουρισμού, με απώτερο σκοπό τη διαμόρφωση ενός νέου τουριστικού προορισμού ύψιστης ελκυστικότητας πάνω στην ιδέα διαμόρφωσης ενός ολοκληρωμένου θαλάσσιου πάρκου γύρω από τα νησιά του βόρειου τμήματος της περιοχής παρέμβασης.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Στα νησιά των Λειψών και του Αγαθονησίου, υπάρχει έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον μιας και η ζήτηση τους καλοκαιρινούς μήνες ολοένα και αυξάνεται. Στα νησιά αυτά υπάρχει ενδιαφέρον και για εκσυγχρονισμούς των υποδομών διανυκτέρευσης.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Έκρων): 4 έως 5 παρεμβάσεις

Δράση L313-6: Ίδρυση, Επέκταση και Εκσυγχρονισμός, χώρων εστίασης και αναψυχής

Αναλυτική περιγραφή:

Στο νομό μας υπάρχει μεγάλος αριθμός κέντρων εστίασης και αναψυχής. Αυτός ήταν και ο κυριότερος λόγος που δεν περιλήφθηκε η δράση στις προηγούμενες εφαρμογές της LEADER. Πιλοτικά και σε συγκεκριμένα νησιά περιλήφθηκε ο εκσυγχρονισμός βάσει προδιαγραφών (κτιριακά, εξοπλισμός και υπηρεσίες) και κατόπιν δημιουργία Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας Κέντρων Εστίασης (δικτύου). Οι χώροι εστίασης και αναψυχής στις απομακρυσμένες περιοχές και στα απομονωμένα μικρά νησιά, αποτελούν σχεδόν τη μοναδική διασκέδαση των κατοίκων τους χειμερινούς μήνες και ιδιαίτερα για τη νεολαία των χωριών και νησιών.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€**. Τα ποσοστά ενίσχυσης ανέρχονται έως 31-12-2010 σε **50%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού και σε **35%** για την περίοδο από 1-1-2011 έως 31-12-2013.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ, ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L313-6:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	400.000	200.000	200.000
%	100	50	50

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **14,13%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **3,86%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Η δράση είναι από τις σημαντικότερες του υπομέτρου L313 και αυτό συνδυάζεται με τις επισημάνσεις που γίνονται στη SWOT ανάλυση ως προς τη σημασία των πρωτοβουλιών καθιέρωσης της τοπικής κουζίνας (ευκαιρίες/ προοπτικές) και τούτο ως αντιστάθμισμα στις απειλές που προέρχονται από την επέκταση του μαζικού τουρισμού στην περιοχή. Ο βασικός τακτικός στόχος που εξυπηρετείται από τη δράση είναι η ανάδειξη της τοπικής κουζίνας και γαστρονομικής παράδοσης. Ο προϋπολογισμός της δράσης θεωρούμε ότι είναι ικανοποιητικός αφού υπάρχει έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον.

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στα μικρά νησιά του Νομού** (Αγαθονήσι, Λειψοί, Αρκοί, Μαράθι, Λέβιθα και Κίναρος), καθώς και **στο Τοπικό Διαμέρισμα Λαέρμων** του δήμου Λινδίων της νήσου Ρόδου, ώστε με τέτοιες πρωτοβουλίες καθιέρωσης της τοπικής κουζίνας (SWOT ανάλυση, ευκαιρίες/ προοπτικές) να επιτευχθεί ο στόχος του τοπικού μας προγράμματος για ανάδειξη της Δωδεκανησιακής Γαστρονομικής Παράδοσης (τακτικός στόχος Α2).

Δικαιούχοι

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του μέτρου L311, που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/EK και τον Καν 800/2008.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με όλες τις δράσεις του υπομέτρου L311 που αφορούν την τουριστική δραστηριότητα ενώ σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες δράσεις του υπομέτρου L313 και τις δράσεις του L323, θα συμβάλλουν στην ενίσχυση της απασχόλησης και στην αύξηση της επισκεψιμότητας στην περιοχή παρέμβασης.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Από την bottom up διαδικασία, εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από εστιατορες στα νησιά των Λειψών και του Αγαθονησίου καθώς η ζήτηση τους καλοκαιρινούς μήνες ολοένα και αυξάνεται. Στα νησιά αυτά υπάρχει ενδιαφέρον και για εκσυγχρονισμούς των υφιστάμενων κέντρων εστίασης και αναψυχής.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Έκρωίν): 3-4 παρεμβάσεις

Δράση L313-8: Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού)

Αναλυτική περιγραφή:

Με την εφαρμογή της δράσης θα επιδιωχθεί η ανάδειξη εναλλακτικών και ειδικών μορφών τουρισμού που μπορούν εφαρμοσθούν στα νησιά μας, ξεφεύγοντας από το καθιερωμένο «Ήλιος και Θάλασσα». Στις αγροτικές περιοχές της Ρόδου και της Κω αλλά και στο σύνολο των υπόλοιπων νησιών της περιοχής παρέμβασης, μπορούν να αναπτυχθούν νέες μορφές τουρισμού που θα συμβάλλουν σημαντικά στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου. Έτσι θα μπορούσαν να αναδειχθούν ολόκληρες περιοχές και ολόκληρα νησιά σαν προορισμοί για περιόδους και εκτός καλοκαιριού. Δραστηριότητες τουρισμού που θα μπορούσαν να αναδειχθούν είναι: κατασκηνωτικός, αθλητικός, ποδηλατικός, φυσιολατρικός, ιαματικός, καταδυτικός, ιππασίας, τοξοβολίας, θεραπευτικός, αλιευτικός.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€**. Τα ποσοστά ενίσχυσης ανέρχονται έως 31-12-2010 σε **50%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού και σε **35%** για την περίοδο από 1-1-2011 έως 31-12-2013.

Στη δράση δεν εντάσσονται επιχειρήσεις που αποτελούν αντικείμενο των δράσεων **L311-1, L311-2, L312-2, L313-5 και L313-6**.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ , ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L313-8:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	200.000	100.000	100.000
%	100	50	50

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **7,07%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **1,93%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Η δράση, σε συνδυασμό με την αντίστοιχη του υπομέτρου L311, θα συμβάλλει στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού στην περιοχή, στοιχείο που προκύπτει και από τα αποτελέσματα της SWOT ανάλυσης και ειδικότερα σε σχέση με τις μοναδικές δυνατότητες αξιοποίησης του εναλλακτικού τουρισμού και των προοπτικών ανάπτυξης των μικρών νησιωτικών συνόλων της περιοχής (ευκαιρίες – προοπτικές). Αντίθετα, με τη δράση αντιμετωπίζεται η απειλή μεταφοράς του παραδοσιακού (μαζικού) τουριστικού παραδείγματος στα μικρότερα νησιά και την δωδεκανησιακή ενδοχώρα (απειλές).

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης** καθώς από την υφιστάμενη κατάσταση και τα αποτελέσματα της SWOT ανάλυσης προκύπτει χαμηλή αξιοποίηση του κλάδου του εναλλακτικού τουρισμού στην περιοχή παρέμβασης παρ' όλες της δυνατότητες ανάπτυξής του. Η εφαρμογή της δράσης θα συμβάλλει στη δημιουργία του προτύπου επιχειρηματικής δραστηριότητας και στην αύξηση της επισκεψιμότητας της περιοχής παρέμβασης.

Δικαιούχοι

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του μέτρου L311, που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/EK και τον Καν 800/2008.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με τις δράσεις του υπομέτρου L311 που αφορούν την τουριστική δραστηριότητα ενώ σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες δράσεις του υπομέτρου L313 και τις δράσεις του L323, θα συμβάλλουν στην ενίσχυση της απασχόλησης και στην αύξηση της επισκεψιμότητας στην περιοχή παρέμβασης.

Καινοτόμος χαρακτήρας

Με την λειτουργία επιχειρήσεων εναλλακτικού τουρισμού επιτυγχάνεται μια νέα καινοτόμος προσέγγιση στο νησιώτικο τουριστικό προϊόν ειδικά σε περιοχές της νησιωτικής ενδοχώρας στις οποίες το καθιερωμένο μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης δεν έχει κανένα περιθώριο αποτελεσματικής εφαρμογής. Τα τελευταία χρόνια – και λόγω της κρίσεως που φαίνεται να περνάει ο τουρισμός – γίνονται προσπάθειες για την ανάπτυξη ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Στην περιοχή μας έχουν γίνει κάποιες προσπάθειες π.χ. από την Κάλυμνο για την ανάπτυξη του αναρριχητικού και καταδυτικού τουρισμού. Τώρα, και μέσω του LEADER, θα μπορούσαν να αναδειχθούν και άλλα νησιά π.χ. η Πάτμος στον θρησκευτικό, η Λέρος στον καταδυτικό και το θαλάσσιο, οι Λειψοί και το Αγαθονήσι για τον αλιευτικό, Ρόδος και η Κως σε άλλους τομείς για παράδειγμα φυσιολατρικό, πολιτιστικό στα ορεινά χωριά, κ.α

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Κατά τη διάρκεια της bottom up διαδικασίας εκδηλώθηκε ενδιαφέρον για δράσεις ιπποτουρισμού στις Καλυθιές (Ρόδος – Δήμος Καλλιθέας) και στην Αντιμάχεια (Κως – Δήμος Ηρακλειδών. Έντονο επίσης αναμένεται το ενδιαφέρον για κατασκευή περιηγητικών σκαφών (ημερόπλοιων) στα νησιά Λέρος, Πάτμος και Λειψοί.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκροών): 1 - 2 παρεμβάσεις

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ L321: ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ

Κωδικός Υπομέτρου: L321

Λογική της παρέμβασης

Στην περιοχή παρέμβασης και ειδικά στα άνυδρα νησιά, η διατήρηση της αγροτικής παραγωγής βρίσκεται σε άμεση απειλή κάτω από την πίεση των ελλείψεων σε υδάτινους πόρους (SWOT, απειλές). Μετά την πρόσφατη μεγάλη πυρκαγιά που έπληξε την κεντρική και νότια Ρόδο είναι απαραίτητο να γίνουν έργα για την αντιμετώπιση της υπερχειλίσης των χειμάρρων της περιοχής, αντιδιαβρωτικά και αντιπλημμυρικά έργα, για την αποφυγή καταστροφών και του κινδύνου της φυσικής ερήμωσης (ανάλυση SWOT, απειλές).

Η περιοχή παρέμβασης και ειδικά τα μικρά νησιά του νομού, στερούνται υποδομών και υπηρεσιών στον τομέα της κοινωνικής εξυπηρέτησης, επιμόρφωσης και πολιτισμού, όπως προκύπτει από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης. Η δημιουργία ή η βελτίωση υποδομών στους παραπάνω τομείς, θα βελτιώσει την ποιότητα ζωής των κατοίκων δημιουργώντας ικανοποιητικές συνθήκες ζωής για αυτούς και τους επισκέπτες. Ειδικότερα στον τομέα του πολιτισμού, θα πρέπει να αξιοποιηθεί το συνεχώς αυξανόμενο ενδιαφέρον για την προώθηση θεμάτων πολιτισμού όπως φαίνεται και από τον προοδευτικά αυξανόμενο αριθμό έργων που πραγματοποιούνται και συλλόγων που δραστηριοποιούνται στο χώρο (ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης, SWOT ανάλυση). Αυτό μαρτυρά τον βαθμό συνειδητοποίησης φορέων και ιδιωτών στα Δωδεκάνησα και στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης. Στο υπομέτρο εντάσσονται παρεμβάσεις δημιουργίας βασικών υπηρεσιών συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων πολιτισμού και αναψυχής που αφορούν ένα χωριό ή ομάδα χωριών και τη συναφή μικρής κλίμακας υποδομή.

Στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται από το Υπομέτρο

Οι επενδύσεις που εντάσσονται στο υπομέτρο εξυπηρετούν τον δεύτερο στρατηγικό στόχο αφού συμβάλλουν στην αξιοποίηση και ανάδειξη φυσικών και πολιτιστικών πόρων της περιοχής. Σε σχέση με τους τακτικούς στόχους, παρουσιάζεται συνάφεια με τους τέσσερις από τους οκτώ τακτικούς στόχους, δεδομένου ότι:

- Αναπτύσσει πρωτοβουλίες δομών της κοινωνικής οικονομίας
- Συμβάλλει στην βελτίωση της επισκεψιμότητας περιοχών φυσικού κάλλους
- Συμβάλλει στην ανάληψη πρωτοβουλιών από νέους για την προβολή και διαφύλαξη της ιστορικής, μουσικής και χορευτικής παράδοσης των νησιών της περιοχής
- Κινητοποιεί τις παρκοικίες των Δωδεκανήσιων στην Ελλάδα και το εξωτερικό

Χρηματοδοτικά στοιχεία του Υπομέτρου L321:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	830.000	760.000	70.000
%	100	91,57	8,43

Στα πλαίσια του υπομέτρου και για την εξυπηρέτηση των στόχων του προγράμματος προβλέπονται οι παρακάτω δράσεις:

- Έργα υποδομής μικρής κλίμακας όπως: μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, διαχείριση υδατικών πόρων, μικρά έργα πρόσβασης στις γεωργικές καλλιέργειες
- Κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, δημοτικές βιβλιοθήκες, ωδεία, χώροι άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων
- Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς – στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών.

Αναλυτικά για κάθε δράση:

Δράση L321-1: Έργα υποδομής μικρής κλίμακας όπως: μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, διαχείριση υδατικών πόρων, μικρά έργα πρόσβασης στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις

Αναλυτική περιγραφή:

Τα μικρά έργα που θα υλοποιηθούν μέσω της δράσης θα συμβάλλουν στην ορθή διαχείριση των πολύτιμων για τα νησιά υδάτινων πόρων. Μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, μικροφράγματα, μικρές υποδομές αφαλάτωσης, μικρά έργα πρόσβασης στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Στα πλαίσια της δράσης θα ενταχθούν και παρεμβάσεις στην περιοχή που επλήγη από την πρόσφατη μεγάλη πυρκαγιά στην κεντρική Ρόδο. Μικρά αντιδιαβρωτικά και αντιπλημμυρικά έργα κρίνονται απαραίτητα για την προστασία της περιοχής από καταστροφές.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **500.000€**. Το ποσό αυτό είναι πλέον Φ.Π.Α, εφόσον δικαιούχοι είναι ΟΤΑ, νομικά πρόσωπα αυτών ή λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και η εν λόγω δαπάνη είναι επιλέξιμη. Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο **100%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού .

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ , ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα

Οι παρεμβάσεις της δράσης δεν είναι επιχειρηματικές και δεν παράγουν έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση του σχετικού έργου.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L321-1:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	150.000	150.000	0
%	100	100	0

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **19,74%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **2,90%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Η αναγκαιότητα για σωστή διαχείριση των υδάτινων πόρων, η αδυναμία κάλυψης των αναγκών ύδρευσης των μικρών νησιών (SWOT ανάλυση), σε συνδυασμό με απαραίτητα έργα που πρέπει να υλοποιηθούν στην πληγείσα από την πυρκαγιά περιοχή, καθιστούν τη δράση ιδιαίτερα σημαντική για το τοπικό πρόγραμμα και τους στόχους που έχουν τεθεί. Η χρηματοδοτική βαρύτητα είναι ικανοποιητική σε σχέση με την προτεινόμενη περιοχή εφαρμογής της καθώς θα δράσει συμπληρωματικά με υπόλοιπα χρηματοδοτικά μέσα.

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Η δράση θα εφαρμοσθεί μόνο στα μικρά νησιά του Νομού (**Αγαθονήσι, Λειψοί, Αρκοί, Μαράθι, Λέβιθα και Κίναρος**) στα οποία υπάρχει αδυναμία κάλυψης των αναγκών ύδρευσης (ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης, SWOT απειλές), καθώς και στο **Τοπικό Διαμέρισμα Λαέρμων** του δήμου Λινδίων της νήσου Ρόδου το οποίο επλήγη από την πρόσφατη καταστροφική πυρκαγιά του Ιουλίου. Τέτοιου είδους παρεμβάσεις για την παραπάνω περιοχή είναι ιδιαίτερα κρίσιμες για τους κατοίκους γι αυτό και η δράση επικεντρώθηκε μόνο σε αυτήν την περιοχή.

Δικαιούχοι

ΟΤΑ α΄ βαθμού

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με τις δράσεις που αφορούν την στήριξη της αγροτικής παραγωγής, δηλαδή δράσεις του υπομέτρου L123 και L311. Βρίσκεται επίσης σε συνέργια με τις δράσεις που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος καθώς συμβάλλει στην αποφυγή καταστροφών και του κινδύνου της φυσικής ερήμωσης.

Καινοτόμος χαρακτήρας

Ο καινοτόμος χαρακτήρας της δράσης συνίσταται στην ενσωμάτωση της διαχείρισης των σπάνιων υδάτινων πόρων στις τρέχουσες πρακτικές της τοπικής οικονομίας. Ειδικότερα μέσω της δράσης προβλέπεται να υλοποιηθούν παρεμβάσεις που αφορούν τον εμπλουτισμό του υδάτινου ορίζοντα όπως μικροφράγματα ανάσχεσης χειμάρρων και επίσης μικρές αφαλατώσεις που μπορούν να δώσουν λύσεις στο πρόβλημα έλλειψης νερού (περίπτωση Αγαθονησίου).

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Σημαντικό αναμένεται να είναι το επενδυτικό ενδιαφέρον στην περιοχή. Από την bottom up διαδικασία προέκυψε το ενδιαφέρον για μικρά αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά έργα στην περιοχή Λαέρμα του Δήμου Λινδίων μετά την πρόσφατη πυρκαγιά. Επίσης το Επαρχείο Καλύμνου έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον για εγκατάσταση μικρής μονάδας αφαλάτωσης στο Αγαθονήσι που θα λύσει το πρόβλημα ύδρευσης του νησιού. Στα υπόλοιπα μικρονήσια θα μπορούσαν να κατασκευαστούν μικροί ταμιευτήρες για την εξυπηρέτηση των κατοίκων.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκροών): 1-2 παρεμβάσεις

Δράση L321-2: Κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, δημοτικές βιβλιοθήκες, ωδεία, χώροι άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων

Αναλυτική περιγραφή:

Στα απομονωμένα χωριά της περιοχής παρέμβασης όπως και στα νησιά του νομού μας δεν υπάρχουν υποδομές στον τομέα της φροντίδας των παιδιών προσχολικής ηλικίας, όπως επίσης και στον τομέα της επιμόρφωσης, ενώ όπου και εάν υπάρχουν βιβλιοθήκες αυτές υπολειτουργούν. Τα ωδεία υπάρχουν μόνο στις μεγάλες πόλεις, ενώ ως χώροι άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων χρησιμοποιούνται αίθουσες άλλων υποδομών (π.χ. σχολείο). Μέσα από το πρόγραμμα δίνεται η ευκαιρία να δημιουργηθούν ή να αναβιώσουν χώροι που θα συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των απομονωμένων αυτών περιοχών ώστε να αρθεί η τάση εγκατάλειψής τους και να παραμείνει ο πληθυσμός στις ευαίσθητες αυτές περιοχές. Οι χώροι αυτοί θα λειτουργήσουν ως εστίες διατήρησης της παράδοσης, με εκμάθηση τοπικών παραδοσιακών χορών, μουσικής, παραδοσιακών οργάνων.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€**. Το ποσό αυτό είναι πλέον Φ.Π.Α, εφόσον δικαιούχοι είναι ΟΤΑ, νομικά πρόσωπα αυτών ή λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και η εν λόγω δαπάνη είναι επιλέξιμη. Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο **100%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ , ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα.

Οι παρεμβάσεις της δράσης δεν είναι επιχειρηματικές και δεν παράγουν έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση του σχετικού έργου.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L321-2:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	400.000	400.000	0
%	100	100	0

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **52,63%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **7,73%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Η δράση είναι η μεγαλύτερη σε χρηματοδοτική βαρύτητα στο υπομέτρο. Μέσω της δράσης θα γίνει προσπάθεια για βελτίωση της ζωής των κατοίκων των απομονωμένων περιοχών και νησιών (γενικός στόχος προγράμματος). Επίσης η ανάδειξη της ταυτότητας της περιοχής μέσω της πολιτιστικής δραστηριότητας (SWOT

ευκαιρίες/ προοπτικές) θα συμβάλλει σημαντικά στη διαφύλαξη και προβολή της ιστορικής, μουσικής και χορευτικής παράδοσης (τακτικός στόχος Β3).

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης**. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια σημαντική κινητοποίηση συλλόγων και γενικότερα φορέων, ακόμα και της διασποράς (SWOT ανάλυση), που μπορούν να σταθούν αρωγοί στις προσπάθειες για βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου και της διατήρησης της πλούσιας πολιτιστικής παράδοσης.

Δικαιούχοι

ΟΤΑ α΄ βαθμού και τα νομικά τους πρόσωπα, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημοσίου χαρακτήρα.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με τη δράση που αφορά την ενίσχυση των πολιτιστικών εκδηλώσεων καθώς επίσης με όλες τις δράσεις του υπομέτρου L323 αφού ενισχύοντας τους πολιτιστικούς και ανθρώπινους πόρους της περιοχής θα συμβάλλουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής και στη συγκράτηση του πληθυσμού στις απομακρυσμένες αυτές περιοχές.

Καινοτόμος χαρακτήρας

Ο καινοτόμος χαρακτήρας της δράσης συνίσταται στο συνδυασμό δράσεων υποδομής ποιότητας ζωής και πολιτισμού με τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών (οπτικοακουστικά πολυμέσα κτλ) και τη μέριμνα για την παροχή υπηρεσιών που καθιστούν τη ζωή των μόνιμων κατοίκων της περιοχής βιώσιμη και λειτουργική.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Από τις διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν με όλους τους Δήμους της περιοχής παρέμβασης και μετά την απολύτως επιτυχημένη εφαρμογή παρόμοιων δράσεων στην ΚΠ LEADER+, εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από Δήμους για τη δημιουργία Χώρων άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων καθώς και για δημιουργία βρεφονηπιακού σταθμού στο χωριό Πυλώνα του Δήμου Λινδίων. Ο Δήμος Πεταλούδων εκδήλωσε ενδιαφέρον για την βελτίωση του διατηρητέου κτίσματος που στεγάζεται η βιβλιοθήκη του χωριού Κρεμαστή. Εκτός από τους Δήμους και τους φορείς τους, επενδυτικό ενδιαφέρον εκδηλώθηκε και από συλλογικούς φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα για την δημιουργία χώρων άσκησης πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκροών): 2 - 3 παρεμβάσεις

Δράση L321-3: Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς – στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών

Αναλυτική περιγραφή:

Μέσω της δράσης θα ενισχυθούν εκδηλώσεις ανάδειξης του τοπικού πολιτισμού του κάθε νησιού με έμφαση στα μοναδικά παραδοσιακά προϊόντα και στην πλούσια γαστρονομική παράδοση των Δωδεκανήσων. Οι εκδηλώσεις αυτές μπορούν να συνδυαστούν με την τουριστική προβολή και την προσέλκυση επισκεπτών από την ευρύτερη περιοχή αλλά και από το εξωτερικό. Σημαντικό ρόλο μπορούν να διαδραματίσουν πρωτοβουλίες νέων, οι παροικίες των Δωδεκανησίων στην Ελλάδα και το εξωτερικό καθώς και σύλλογοι - φορείς γυναικών. Επίσης ενέργειες στον τομέα του πολιτισμού μπορούν να συμβάλλουν στην ενσωμάτωση ευάλωτων, στον κοινωνικό αποκλεισμό ομάδων του τοπικού πληθυσμού (περίπτωση Λέρου).

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **30.000€**. Το ποσό αυτό είναι πλέον Φ.Π.Α, εφόσον δικαιούχοι είναι ΟΤΑ, νομικά πρόσωπα αυτών ή λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και η εν λόγω δαπάνη είναι επιλέξιμη. Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο **75%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ , ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα

Οι παρεμβάσεις της δράσης δεν είναι επιχειρηματικές και δεν παράγουν έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση του σχετικού έργου.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L321-3:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	280.000	210.000	70.000
%	100	75	25

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **27,63%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **4,06%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Η μεγάλη χρηματοδοτική βαρύτητα της δράσης είναι αναγκαία για την ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου των Δωδεκανήσων. Υπάρχουν μεγάλες δυνατότητες ανάδειξης της ταυτότητας της περιοχής μέσω της πολιτιστικής δραστηριότητας και είναι σημαντική η παρουσία συλλόγων και πρωτοβουλιών διατήρησης της πολιτιστικής παράδοσης των νησιών στην Ελλάδα και το Εξωτερικό (SWOT ανάλυση). Η δράση συνδέεται άμεσα με τον τακτικό στόχο για πρωτοβουλίες νέων για τη διαφύλαξη και προβολή της παράδοσης στα νησιά της περιοχής καθώς και με το στόχο κινητοποίησης παροικιών των Δωδεκανησίων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης** για την επίτευξη του ιδιαίτερα σημαντικού στόχου του τοπικού προγράμματος για την διατήρηση και προβολή της ιστορικής, μουσικής και χορευτικής παράδοσης των νησιών της περιοχής. Σημαντική συμβολή για την επίτευξη του στόχου αναμένεται να έχουν οι φορείς και σύλλογοι που δραστηριοποιούνται στο χώρο, συμπεριλαμβανομένων και αυτών της διασποράς.

Δικαιούχοι

ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημοσίου χαρακτήρα.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με τη δράση που αφορά την ενίσχυση των χώρων άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων καθώς επίσης με όλες τις δράσεις του υπομέτρου L323 αφού ενισχύοντας τους πολιτιστικούς και ανθρώπινους πόρους της περιοχής θα συμβάλλουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής και στη συγκράτηση του πληθυσμού στις απομακρυσμένες αυτές περιοχές.

Καινοτόμος χαρακτήρας

Βασικό στοιχείο καινοτομίας αποτελεί το γεγονός ότι η δράση αφορά κατά βάση πρωτοβουλίες φορέων νέων της περιοχής. Με τον κατάλληλο σχεδιασμό και προγραμματισμό, τέτοιες εκδηλώσεις αναμένεται να συμβάλλουν στην αύξηση της επισκεψιμότητας μιας περιοχής και στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου. Πέρα από αυτό ενισχύοντας τους πολιτιστικούς συλλόγους μιας περιοχής ή ενός νησιού αναπτύσσονται εστίες δημιουργικής απασχόλησης των νέων και διατήρησης – εκμάθησης της παράδοσης. Καινοτόμο προσέγγιση συνιστά η κινητοποίηση των Δωδεκανήσων σε ολόκληρο τον κόσμο που θα προβάλλει την πλούσια μουσική, χορευτική παράδοση, τα ήθη και τα έθιμα των νησιών καθώς και τη σημερινή λογοτεχνική και καλλιτεχνική δραστηριότητα καθώς και οι πρωτοβουλίες που προέρχονται από ευάλωτες κοινωνικά ομάδες, γυναίκες κτλ.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Κατά την bottom up διαδικασία, εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από όλους σχεδόν τους Δήμους και τους Συλλόγους της περιοχής παρέμβασης. Θα επιδιωχθεί - και εφόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις - να ενισχυθούν οι σημαντικότερες εκδηλώσεις αγροτικού κυρίως χαρακτήρα κάθε περιοχής και κάθε νησιού της περιοχής.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκρώων): 10 παρεμβάσεις

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ L322: ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ**Κωδικός Υπομέτρου: L322****Λογική της παρέμβασης**

Η περιοχή παρέμβασης έχει να παρουσιάσει σημαντική αστική, λαϊκή και αγροτική αρχιτεκτονική. Οι αγροτικοί οικισμοί στις περιοχές της Ρόδου (Λάερμα, Μαλώνα, Μάσσαρι, Ψίνθος, Αρχίπολη, Αρχάγγελος), της Κω (Ασφενδιού, Πυλί), της Λέρου (Πλάτανος, Αγ. Μαρίνα, Άλιντα, Παρθένι), αλλά και η Χώρα της Πάτμου με δείγματα της ονομαστής πατμιακής κατοικίας, η λαϊκή αρχιτεκτονική σχεδόν παντού μαρτυρούν την μακρά περίοδο οικονομικής και κοινωνικής άνθησης της περιοχής. Η τοπική αρχιτεκτονική αποτελεί σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα της περιοχής που βρίσκεται, ωστόσο, σε άμεσο κίνδυνο. Η προστασία και ανάδειξη της αποτελούν στόχους για τη βελτίωση της ζωής και της οικονομικής δραστηριότητας στα νησιά και πολύτιμο κεφάλαιο για τον εμπλουτισμό του νησιώτικου τουριστικού προϊόντος, την ποιοτική αναβάθμιση και την επισκεψιμότητα των οικισμών. Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν στα πλαίσια του υπομέτρου, δεν θα έχουν αποσπασματικό χαρακτήρα αλλά θα αφορούν συνολικές παρεμβάσεις αναβάθμισης των οικισμών, που δεν έχουν χαρακτηρισθεί ως παραδοσιακοί.

Στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται από το Υπομέτρο

Οι επενδύσεις που εντάσσονται στο υπομέτρο εξυπηρετούν το δεύτερο στρατηγικό στόχο για την αξιοποίηση και ανάδειξη φυσικών και πολιτιστικών πόρων της περιοχής. Σε σχέση με τους τακτικούς στόχους, παρουσιάζεται συνάφεια με τον δεύτερο τακτικό στόχο δεδομένου ότι αναδεικνύει την αστική και αγροτική αρχιτεκτονική στους αγροτικούς οικισμούς της περιοχής.

Χρηματοδοτικά στοιχεία του Υπομέτρου L 322:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	200.000	180.000	20.000
%	100	90	10

Το υπομέτρο αφορά παρεμβάσεις για την αναβάθμιση μη χαρακτηρισμένων παραδοσιακών οικισμών σε εφαρμογή συνολικής μελέτης αναβάθμισης και όχι σημειακές παρεμβάσεις. Οι δράσεις που περιλαμβάνονται είναι:

- Βελτίωση και ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων
- Αποκατάσταση κτιρίων για κοινωφελή χρήση.
- Αποκατάσταση εξωτερικών όψεων κτιρίων με ιδιαίτερα στοιχεία αισθητικής και ιστορικής αξίας

Τίτλος Δράσης L322-1: Βελτίωση και ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων**Αναλυτική περιγραφή:**

Βασική προϋπόθεση της δράσης είναι η ύπαρξη μελέτης συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης του οικισμού ή η ύπαρξη σχεδίου αναβάθμισης αυτού. Οι παρεμβάσεις πρέπει να υλοποιηθούν σύμφωνα με

τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος. Ενδεικτικά και για τη διατήρηση της εικόνας των οικισμών, μπορούν να εκτελεστούν διαμορφώσεις υπαίθριων χώρων, πλακοστρώσεις, πεζοδρομήσεις, φωτισμός, υπογειοποίηση καλωδίων.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανέρχεται σε **1.000.000€ συνολικά ανά οικισμό**. Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο **100%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού.

Οι παρεμβάσεις της δράσης δεν μπορούν να υλοποιηθούν σε χαρακτηρισμένους παραδοσιακούς οικισμούς.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ , ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L322-1:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	100.000	100.000	0
%	100	100	0

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **55,56%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **1,93%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Το πλήθος των αξιολογών αγροτικών οικισμών στην περιοχή παρέμβασης (SWOT ανάλυση, δυνατά σημεία) και τα ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά τους στοιχεία, καθιστά τη δράση σημαντική για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος για την ανάδειξη της τοπικής αρχιτεκτονικής (τακτικός στόχος Β2) και της βελτίωσης της επισκεψιμότητας των οικισμών αυτών.

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης**. Όπως φαίνεται στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και στα αποτελέσματα της SWOT ανάλυσης, οικισμοί με ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά στοιχεία υπάρχουν σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης. Αυτοί οι οικισμοί, με παρεμβάσεις μέσω της δράσης, θα αναδειχθούν, διατηρώντας την τοπική αγροτική αρχιτεκτονική και συμβάλλοντας στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων. Παράλληλα θα βελτιωθεί και η επισκεψιμότητα των οικισμών και κατ' επέκταση της ευρύτερης περιοχής.

Δικαιούχοι

ΟΤΑ α' βαθμού.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με τις δράσεις των υπομέτρων L321 και L323 καθώς συμβάλλουν ουσιαστικά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στην ύπαιθρο και

στα νησιά του νομού μας. Επίσης αναβαθμίζεται η φυσιογνωμία του οικισμού με αποτέλεσμα την προσέλκυση επισκεπτών, με θετικές βεβαίως επιπτώσεις στην τοπική οικονομία (συνέργια με τις δράσεις επιχειρηματικού χαρακτήρα στην περιοχή).

Καινοτόμος χαρακτήρας

Η δράση θα εφαρμοσθεί σε οικισμούς που τις τελευταίες δεκαετίες χαρακτηρίστηκαν από πληθυσμιακή συρρίκνωση και αναπτυξιακή καθυστέρηση, η οποία όμως συνετέλεσε στη διατήρηση της τοπικής φυσιογνωμίας των οικισμών. Η εφαρμογή παρόμοιας δράσης μέσω της ΚΠ LEADER+ και η ανάδειξη κάποιων από τους εγκαταλελειμμένους σχεδόν κοινόχρηστους χώρους, ανακίνησε το ενδιαφέρον των πρώην κατοίκων (που τώρα διαμένουν στις τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές – στις πόλεις), να επισκευάσουν τα παλιά τους σπίτια. Έτσι οι οικισμοί αποκτούν και πάλι ζωή, βελτιώνεται η ποιότητα ζωής των μόνιμων κατοίκων ενώ παράλληλα αυξάνεται η επισκεψιμότητα, με θετικά αποτελέσματα στην τοπική οικονομία.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Κατά τη bottom up διαδικασία, εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από Δήμους κατ' αρχήν για την εκπόνηση της προαπαιτούμενης μελέτης συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης οικισμών των Δήμων τους. Από τον Δήμο Δικαίου Κω που ήδη έχει εκπονήσει τέτοια μελέτη, εκδηλώθηκε επενδυτικό ενδιαφέρον για ένταξη τμημάτων των οικισμών, για παρεμβάσεις που είναι επιλέξιμες στη δράση.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκροών): 1 παρέμβαση

Δράση L322-2: Αποκατάσταση κτιρίων για κοινωφελή χρήση

Αναλυτική περιγραφή:

Βασική προϋπόθεση της δράσης είναι η ύπαρξη μελέτης συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης του οικισμού ή η ύπαρξη σχεδίου αναβάθμισης αυτού. Επιπλέον οι παρεμβάσεις πρέπει να υλοποιηθούν σύμφωνα με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος. Ενδεικτικά και για τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής των οικισμών, μπορούν να περιληφθούν έργα που αφορούν αποκατάσταση κτιρίων που έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακά και διατηρητέα ή αξιόλογων κτισμάτων παραδοσιακού αρχιτεκτονικού σχεδιασμού με ιδιαίτερα στοιχεία αισθητικής και ιστορικής αξίας, τα οποία όμως εντάσσονται μέσα στο συνολικό πλαίσιο ανάπτυξης και ανάδειξης του οικιστικού χώρου. Τα κτίρια θα έχουν κοινωφελή χρήση.

Το ανώτατο συνολικό κόστος για κάθε παρέμβαση αποκατάστασης κτιρίων για κοινωφελή χρήση ανέρχεται σε **300.000€**. Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο **100%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ ,

ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα

Οι παρεμβάσεις της δράσης δεν είναι επιχειρηματικές και δεν παράγουν έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση του σχετικού έργου.

Επίσης δεν μπορούν να υλοποιηθούν σε χαρακτηρισμένους παραδοσιακούς οικισμούς.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L322-2:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	50.000	50.000	0
%	100	100	0

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **27,78%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **0,97%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Το πλήθος των αξιολογών αγροτικών οικισμών στην περιοχή παρέμβασης και τα ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά τους στοιχεία (SWOT ανάλυση, δυνατά σημεία), καθιστά τη δράση σημαντική για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος για την ανάδειξη της τοπικής αρχιτεκτονικής και της βελτίωσης της επισκεψιμότητας των οικισμών αυτών (τακτικός στόχος B1 και B2).

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης**. Όπως φαίνεται στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και στα αποτελέσματα της SWOT ανάλυσης, οικισμοί με ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά στοιχεία υπάρχουν σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης. Αυτοί οι οικισμοί, με παρεμβάσεις μέσω της δράσης, θα αναδειχθούν, διατηρώντας την τοπική αγροτική αρχιτεκτονική και συμβάλλοντας στη βελτίωση της επισκεψιμότητας των περιοχών. Ειδικά με τις κοινωφελείς χρήσεις των κτιρίων που θα αποκατασταθούν, πέρα από την αισθητική αναβάθμιση, θα υπάρξει και ουσιαστική συμβολή στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των μόνιμων κατοίκων (συμβολή στο γενικό στόχο του προγράμματος).

Δικαιούχοι

ΟΤΑ α΄ βαθμού και τα νομικά τους πρόσωπα, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημοσίου χαρακτήρα.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με τις δράσεις των υπομέτρων L321 και L323 καθώς συμβάλλουν ουσιαστικά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στην ύπαιθρο και στα νησιά του νομού μας. Επίσης αναβαθμίζεται η φυσιογνωμία του οικισμού με αποτέλεσμα την προσέλκυση επισκεπτών, με θετικές βεβαίως επιπτώσεις στην τοπική οικονομία (συνέργια με τις δράσεις επιχειρηματικού χαρακτήρα στην περιοχή).

Καινοτόμος χαρακτήρας

Η καινοτομία της δράσης συνίσταται στη δημιουργία νέων πόλων έλξης μέσα στους οικισμούς. Βελτιώνεται η ποιότητα ζωής των κατοίκων και η αναδεικνύεται η περιοχή σε τόπο ζωής, εργασίας, διαμονής και πολιτισμού με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ποιότητας και αειφορίας.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Κατά την bottom up διαδικασία, εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από Δήμους για την εκπόνηση της προαπαιτούμενης μελέτης συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης οικισμών των Δήμων τους. Από τον Δήμο Δικαίου Κω που ήδη έχει εκπονήσει τέτοια μελέτη, εκδηλώθηκε επενδυτικό ενδιαφέρον για αποκατάσταση αξιόλογων κτιρίων, όπως προβλέπεται από την εγκεκριμένη μελέτη – πλαίσιο αναβάθμισης του οικισμού.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκροών): 1 παρέμβαση

Δράση L322-3: Αποκατάσταση εξωτερικών όψεων κτισμάτων με ιδιαίτερα στοιχεία αισθητικής και ιστορικής αξίας

Αναλυτική περιγραφή:

Βασική προϋπόθεση της δράσης είναι η ύπαρξη μελέτης συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης του οικισμού ή η ύπαρξη σχεδίου αναβάθμισης αυτού. Στις παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν στα πλαίσια της δράσης, συμπεριλαμβάνονται αποκαταστάσεις εξωτερικών όψεων ιδιωτικών κτιρίων εφόσον προκύπτει η αναγκαιότητα από την εγκεκριμένη μελέτη και στα πλαίσια της συνολικής παρέμβασης. Οι παρεμβάσεις πρέπει να υλοποιηθούν σύμφωνα με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Το ανώτατο συνολικό κόστος για κάθε παρέμβαση αποκατάστασης εξωτερικών όψεων ιδιωτικών κτιρίων ανέρχεται σε **40.000€**. Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο **60%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ , ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα

Οι παρεμβάσεις της δράσης δεν είναι επιχειρηματικές και δεν παράγουν έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση του σχετικού έργου.

Επίσης δεν μπορούν να υλοποιηθούν σε χαρακτηρισμένους παραδοσιακούς οικισμούς.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L322-3:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	50.000	30.000	20.000
%	100	60	40

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **16,67%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **0,58%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Το πλήθος των αξιόλογων αγροτικών οικισμών στην περιοχή παρέμβασης και τα ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά τους στοιχεία όπως προκύπτει από την SWOT ανάλυση (δυνατά σημεία), καθιστά τη δράση σημαντική για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος για την ανάδειξη της τοπικής αρχιτεκτονικής και της βελτίωσης της επισκεψιμότητας των οικισμών αυτών (τακτικοί στόχοι B1 και B2). Η συγκεκριμένη δράση έχει μικρή βαρύτητα καθώς οι εργασίες που περιλαμβάνονται είναι συνήθως μικρού προϋπολογισμού. Η δράση προβλέφθηκε στο υπομέτρο ώστε να εξυπηρετηθεί ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας μιας παρέμβασης σε οικισμό ή σε τμήμα του.

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης**. Όπως φαίνεται στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και στα αποτελέσματα της SWOT ανάλυσης (δυνατά σημεία), οικισμοί με ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά στοιχεία υπάρχουν σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης. Αυτοί οι οικισμοί, με παρεμβάσεις μέσω της δράσης, θα αναδειχθούν, διατηρώντας την τοπική αγροτική αρχιτεκτονική και συμβάλλοντας στη βελτίωση της επισκεψιμότητας των περιοχών.

Δικαιούχοι

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι νόμιμοι ιδιοκτήτες του ακινήτου για το οποίο προορίζεται η ενίσχυση.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες του υπομέτρου L322, βρίσκεται σε άμεση συνέργια με τις αυτές των υπομέτρων L321 και L323 καθώς συμβάλλουν ουσιαστικά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στην ύπαιθρο και στα νησιά του νομού μας. Επίσης αναβαθμίζεται η φυσιογνωμία του οικισμού με αποτέλεσμα την προσέλκυση επισκεπτών, με θετικές βεβαίως επιπτώσεις στην τοπική οικονομία (συνέργια με τις δράσεις επιχειρηματικού χαρακτήρα στην περιοχή).

Καινοτόμος χαρακτήρας

Η καινοτομία της δράσης συνίσταται στη δημιουργία νέων πόλων έλξης μέσα στους οικισμούς. Βελτιώνεται η ποιότητα ζωής των κατοίκων και η αναδεικνύεται η περιοχή σε τόπο ζωής, εργασίας, διαμονής και πολιτισμού με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ποιότητας και αειφορίας.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Κατά την bottom up διαδικασία, εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από Δήμους για την εκπόνηση της προαπαιτούμενης μελέτης συνολικής θεώρησης αισθητικής και

λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης οικισμών των Δήμων τους. Από τον Δήμο Δικαίου Κω που ήδη έχει εκπονήσει τέτοια μελέτη, εκδηλώθηκε επενδυτικό ενδιαφέρον για αποκατάσταση αξιόλογων κτιρίων, όπως προβλέπεται από την εγκεκριμένη μελέτη – πλαίσιο αναβάθμισης του οικισμού.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκροών): 1 παρέμβαση

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ L323: ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Κωδικός Υπομέτρου: L323

Λογική της παρέμβασης

Ο φυσικός πλούτος των νησιών της περιοχής παρέμβασης αποτελεί σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα. Όμως αυτό το πλεονέκτημα αντιμετωπίζει σοβαρές απειλές από φυσικά φαινόμενα όπως και από τις καθυστερήσεις που παρουσιάζονται στην πραγματοποίηση ειδικών χωροταξικών μελετών. Σημαντική απειλή επίσης αποτελεί και η αυξανόμενη πίεση οικιστικής επέκτασης στα νησιά της περιοχής (SWOT ανάλυση).

Στην περιοχή παρέμβασης συμπεριλαμβάνονται 11 περιοχές NATURA και πλήθος άλλων οικολογικά ευαίσθητων ζωνών. Η ανάδειξη του μοναδικού φυσικού πλούτου ώστε να γίνει περισσότερο προσιτός στους επισκέπτες των νησιών με πρωτοβουλίες για την προστασία παράκτιων περιοχών, οργανωμένων διαδρομών παρατήρησης της θαλάσσιας, της χερσαίας χλωρίδας και πανίδας και κατά προτεραιότητα των περιοχών Natura. Ιδιαίτερη μέριμνα πρόκειται να δοθεί για παρεμβάσεις φυσικής αποκατάστασης του πληγωμένου, από τις πρόσφατες πυρκαγιές, δασικού και αγροτικού τοπίου στη κεντρική και νότια Ρόδο.

Μέσω των δράσεων του υπομέτρου θα αναδειχθεί η πολιτιστική, λαογραφική και αγροτική παράδοση της περιοχής, ως στοιχείο ανάδειξης της ταυτότητας της περιοχής μέσω της πολιτιστικής δραστηριότητας (SWOT ανάλυση, ευκαιρίες / προοπτικές). Μέσω της παρέμβασης προβλέπονται: (α) η αποκατάσταση σημαντικών στοιχείων της υπαίθρου που είναι συνδεδεμένα με την παραδοσιακή αγροτική ζωή του τόπου (μύλοι, λιοτρίβια, γεφύρια, βρύσες κλπ) και (β) η δημιουργία νέων σύγχρονων, καινοτομικών μουσείων. Οι δράσεις θα αξιοποιήσουν τις μεγάλες δυνατότητες ανάδειξης της ταυτότητας της περιοχής μέσω του σεβασμού προς το φυσικό περιβάλλον και της Δωδεκανησιακής πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται από το Υπομέτρο

Οι επενδύσεις που εντάσσονται στο υπομέτρο εξυπηρετούν το δεύτερο στρατηγικό στόχο για την αξιοποίηση και ανάδειξη φυσικών, ιστορικών και πολιτιστικών πόρων της περιοχής. Σε σχέση με τους τακτικούς στόχους, παρουσιάζεται συνάφεια με τους τέσσερις από τους οκτώ τακτικούς στόχους, δεδομένου ότι:

- Συμβάλλει στην βελτίωση της επισκεψιμότητας περιοχών περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος

- Αναδεικνύει την αστική και αγροτική αρχιτεκτονική
- Συμβάλλει στην ανάληψη πρωτοβουλιών από νέους για την προβολή και διαφύλαξη της ιστορικής, μουσικής και χορευτικής παράδοσης των νησιών της περιοχής
- Κινητοποιεί τις παρκοίκες των Δωδεκανήσιων στην Ελλάδα και το εξωτερικό

Χρηματοδοτικά στοιχεία του Υπομέτρου L323:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	1.010.000	1.010.000	0
%	100	100	0

Το υπομέτρο αφορά παρεμβάσεις για την αναβάθμιση περιοχών φυσικού κάλλους καθώς και των παραδοσιακών στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς της υπαίθρου. Οι δράσεις που περιλαμβάνονται είναι:

- Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση περιοχών, με προτεραιότητα σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας και σε περιοχές NATURA 2000, όπως βελτίωση – σήμανση μονοπατιών, φυτοτεχνικές εργασίες, τεχνικά έργα μικρής κλίμακας για την προστασία του εδάφους, διαμόρφωση θέσεων θέας καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης
- Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικών χαρακτηριστικών της αγροτικής υπαίθρου τα οποία δεν είχαν ποτέ παραγωγική δραστηριότητα (όπως γεφύρια, βρύσες) ή είχαν παραγωγική δραστηριότητα μόνο στο παρελθόν (μύλοι, λιοτρίβια, πατητήρια)
- Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση τοπίου της υπαίθρου (όπως αποκατάσταση περιβαλλοντικά υποβαθμισμένων περιοχών, δενδροφυτεύσεις με ενδημικά είδη)
- Παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία– συλλογές– εκθετήρια που σχετίζονται με τη λαογραφική / αγροτική / πολιτιστική κληρονομιά.

Δράση L323-1: Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση περιοχών, με προτεραιότητα σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας και σε περιοχές NATURA 2000, όπως βελτίωση – σήμανση μονοπατιών, φυτοτεχνικές εργασίες, τεχνικά έργα μικρής κλίμακας για την προστασία του εδάφους, διαμόρφωση θέσεων θέας καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης

Αναλυτική περιγραφή:

Η δράση θα συμβάλλει στην ανάδειξη του μοναδικού φυσικού πλούτου ώστε να γίνει περισσότερο προσίτος στους επισκέπτες των νησιών με πρωτοβουλίες για την προστασία παράκτιων περιοχών, οργανωμένων διαδρομών παρατήρησης της θαλάσσιας, της χερσαίας χλωρίδας και πανίδας και κατά προτεραιότητα των περιοχών Natura. Παράλληλα θα περιληφθούν και ενέργειες ενημέρωσης –

ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού και των επισκεπτών σε περιβαλλοντικά θέματα τα οποία σχετίζονται με τον πρωτογενή τομέα, με τη διαχείριση των φυσικών πόρων και των θαλάσσιων και χερσαίων οικοσυστημάτων.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€**. Το ποσό αυτό είναι πλέον Φ.Π.Α, εφόσον δικαιούχοι είναι ΟΤΑ, νομικά πρόσωπα αυτών ή λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και η εν λόγω δαπάνη είναι επιλέξιμη. Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο **100%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ, ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα

Οι παρεμβάσεις της δράσης δεν είναι επιχειρηματικές και δεν παράγουν έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση του σχετικού έργου.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L323-1:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	150.000	150.000	0
%	100	100	0

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **14,85%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **2,90%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Η δράση είναι ιδιαίτερα σημαντική αφού σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες που αφορούν την αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος, θα συμβάλει στη διατήρηση και προστασία των ευαίσθητων οικολογικά ζωνών της περιοχής παρέμβασης, οι οποίες είναι πολλές και σημαντικές (δυνατά σημεία, SWOT ανάλυση). Η δράση θα συμβάλει στην αύξηση της επισκεψιμότητας των περιοχών του περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος (τακτικό στόχος B1).

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης**. Μέσα στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης υπάρχουν 11 περιοχές Natura και πλήθος άλλων ευαίσθητων οικολογικά ζωνών (Κεφάλαιο 2 – υφιστάμενη κατάσταση). Οι περισσότερες αυτές περιοχές έχουν ανάγκη προστασίας και ανάδειξης αφού είναι έντονες οι πιέσεις από την οικιστική επέκταση (SWOT ανάλυση - απειλές).

Δικαιούχοι

ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημοσίου χαρακτήρα.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με τις υπόλοιπες δράσεις του υπομέτρου καθώς και τις δράσεις των υπομέτρων L321 και L322 αφού συμβάλλουν στην διατήρηση και αναβάθμιση του φυσικού και του οικιστικού περιβάλλοντος με αποτέλεσμα την αύξηση της επισκεψιμότητας στις περιοχές, την προσέλκυση επισκεπτών, με θετικές βεβαίως επιπτώσεις στην τοπική οικονομία (συνέργια με τις δράσεις επιχειρηματικού χαρακτήρα στην περιοχή).

Καινοτόμος χαρακτήρας

Η προτεινόμενη δράση θα αναδείξει νέους πόλους έλξης επισκεπτών ενώ θα δοθεί βάρος και στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση με ενέργειες ενημέρωσης του τοπικού πληθυσμού για την ιδιαίτερη χλωρίδα και πανίδα των νησιών μας (π.χ. το ελάφι dama – dama, τα μικρόσωμα άλογα Αρχαγγέλου κ.α.).

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Κατά την bottom up διαδικασία, εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από Δήμους για δράσεις ανάδειξης των περιοχών NATURA που ανήκουν στα όριά τους, για δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Δωδεκανήσου σε θέματα πρωτογενή τομέα και από Συλλόγους του Δήμου Αρχαγγέλου για την προστασία των μικρόσωμων αλόγων της περιοχής. Μετά την πρόσφατη πυρκαγιά, μέριμνα θα δοθεί για την περιοχή των Λαέρμων (δάσος και ελάφι dama – dama) που επλήγη περισσότερο.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκροών): 1 - 2 παρεμβάσεις

Δράση L323-2α: Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικών χαρακτηριστικών της αγροτικής υπαίθρου, τα οποία δεν είχαν ποτέ παραγωγική δραστηριότητα (όπως γεφύρια, βρύσες)

Αναλυτική περιγραφή:

Η περιοχή παρέμβασης έχει να παρουσιάσει σημαντική αστική, λαϊκή και αγροτική αρχιτεκτονική παράδοση. Οι αγροτικοί οικισμοί στις περιοχές της Ρόδου, της Κω, της Λέρου, Πάτμου, η λαϊκή αρχιτεκτονική, σχεδόν παντού, μαρτυρούν την μακρά περίοδο οικονομικής και κοινωνικής άνθησης της περιοχής. Τα στοιχεία της αγροτικής κατασκευαστικής παράδοσης στη νησιώτικη ύπαιθρο (γεφύρια, βρύσες κλπ) μαρτυρούν την από αιώνων προσπάθεια του δωδεκανήσιου αγρότη να ζήσει μέσα από τις πιο αντίξοες τεχνικές και οικονομικές συνθήκες. Η τοπική αρχιτεκτονική αποτελεί σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα της περιοχής που βρίσκεται, ωστόσο, σε άμεσο κίνδυνο. Η προστασία και ανάδειξή της είναι ο στόχος της δράσης.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€**. Το ποσό αυτό είναι πλέον Φ.Π.Α, εφόσον δικαιούχοι είναι ΟΤΑ, νομικά πρόσωπα αυτών ή λοιποί

φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και η εν λόγω δαπάνη είναι επιλέξιμη. Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο **100%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ , ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα

Οι παρεμβάσεις της δράσης δεν είναι επιχειρηματικές και δεν παράγουν έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση του σχετικού έργου. Για την ενίσχυσή τους πρέπει να εξασφαλίζεται η πρόσβαση σε αυτά, να υλοποιούνται σύμφωνα με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που συνεισφέρουν στη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού περιβάλλοντος και να μην αφορούν ανακατασκευή από ίχνη ή ερείπια κτισμάτων.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L323-2α:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	60.000	60.000	0
%	100	100	0

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **5,94%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **1,16%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Η δράση είναι ιδιαίτερα σημαντική για το τοπικό πρόγραμμα καθώς σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες που αφορούν το οικιστικό και πολιτιστικό περιβάλλον, θα συμβάλλουν στην προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση του μοναδικού ιστορικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος (τακτικός στόχος B2). Όπως αναφέρεται και στο κεφάλαιο της SWOT ανάλυσης, είναι αυτονόητη η ανάγκη αξιοποίησης των δυνατοτήτων που προσφέρει ο πολιτιστικός πλούτος και επιβεβλημένη η ανάδειξη του τοπικού πολιτισμού.

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης**. Σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης υπάρχουν αξιόλογα στοιχεία της αγροτικής κληρονομιάς που μπορούν να αποκατασταθούν. Η SWOT ανάλυση (αδυναμίες) τονίζει τη χρόνια υποχρηματοδότηση του τομέα του πολιτισμού στην περιοχή που έχει ως αποτέλεσμα να παρουσιάζονται σημαντικές ελλείψεις και ανάγκες συντήρησης και ανάδειξης τέτοιων μνημείων. Η αποκατάσταση, ανάδειξη και προβολή τους μέσω μιας οργανωμένης πρωτοβουλίας μπορεί να δημιουργήσει νέους πόλους έλξης επισκεπτών και να συμβάλλει στη δημιουργία ενός νέου προϊόντος εναλλακτικού τουρισμού (SWOT προοπτικές) που να συνδέεται και να αναδεικνύει την αγροτική, πολιτιστική κληρονομιά των νησιών μας (τακτικός στόχος B2).

Δικαιούχοι

ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημοσίου χαρακτήρα.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με τις υπόλοιπες δράσεις του υπομέτρου καθώς και τις δράσεις των υπομέτρων L321 και L322 αφού συμβάλλουν στην διατήρηση και αναβάθμιση του φυσικού και του οικιστικού περιβάλλοντος με αποτέλεσμα την αύξηση της επισκεψιμότητας στις περιοχές, την προσέλκυση επισκεπτών, με θετικές βεβαίως επιπτώσεις στην τοπική οικονομία (συνέργια με τις δράσεις επιχειρηματικού χαρακτήρα στην περιοχή).

Καινοτόμος χαρακτήρας

Η καινοτομία συνίσταται στην προσπάθεια, σε συνεργασία με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Δωδεκανήσου, δικτύωσης και προβολής τέτοιων χώρων και ο σχεδιασμός διαδρομών σύνδεσής τους, με στόχο την αύξηση της επισκεψιμότητας των γειτονικών οικισμών - χωριών.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Κατά την bottom up διαδικασία, εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από Δήμους που έχουν στην ιδιοκτησία τους τέτοια μνημεία για διατήρηση και ανάδειξή τους, ιδιαίτερα για τη διάσωση μικρών γεφυριών της ιταλικής περιόδου (1912-1943) που έχουν εγκαταλειφθεί.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκροών): 1 παρέμβαση

Δράση L323-2β: Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικών χαρακτηριστικών της αγροτικής υπαίθρου, τα οποία είχαν παραγωγική δραστηριότητα μόνο κατά το παρελθόν και ενισχύονται ώστε να καταστούν επισκέψιμα και επιδεικτικά (όπως μύλοι, λιοτρίβια, πατητήρια)

Αναλυτική περιγραφή:

Η περιοχή παρέμβασης έχει να παρουσιάσει σημαντική αστική, λαϊκή και αγροτική αρχιτεκτονική. Τα στοιχεία της αγροτικής κατασκευαστικής στη νησιώτικη ύπαιθρο (ανεμόμυλοι, λιοτρίβια, πατητήρια, αποστακτήρια) μαρτυρούν την από αιώνων προσπάθεια του δωδεκανήσιου αγρότη να ζήσει και να παράγει μέσα από τις πιο αντίξοες τεχνικές και οικονομικές συνθήκες. Η εικόνα αυτή αποτελεί σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα της περιοχής που βρίσκεται, ωστόσο, σε άμεσο κίνδυνο. Η προστασία και ανάδειξή της είναι ο στόχος της δράσης.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **200.000€**. Το ποσό αυτό είναι πλέον ΦΠΑ, εφόσον δικαιούχοι είναι ΟΤΑ, νομικά πρόσωπα αυτών ή λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και η εν λόγω δαπάνη είναι επιλέξιμη. Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο **75%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ , ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα

Οι παρεμβάσεις της δράσης δεν είναι επιχειρηματικές και δεν παράγουν έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση του σχετικού έργου. Για την ενίσχυσή τους πρέπει να εξασφαλίζεται η πρόσβαση σε αυτά, να υλοποιούνται σύμφωνα με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που συνεισφέρουν στη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού περιβάλλοντος και να μην αφορούν ανακατασκευή από ίχνη ή ερείπια κτισμάτων. Επιπλέον να διατηρήσουν τη μη παραγωγική τους δραστηριότητα και να μη χρησιμοποιούνται /χρησιμοποιηθούν ως κατοικία.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L323-2β:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	266.666	200.000	66.666
%	100	75	25

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **19,80%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **3,86%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Η δράση είναι ιδιαίτερα σημαντική για το τοπικό πρόγραμμα καθώς σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες που αφορούν το οικιστικό και πολιτιστικό περιβάλλον, θα συμβάλλουν στην προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση του μοναδικού ιστορικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος (τακτικός στόχος B2). Όπως αναφέρεται και στο κεφάλαιο της SWOT ανάλυσης, είναι αυτονόητη η ανάγκη αξιοποίησης των δυνατοτήτων που προσφέρει ο πολιτιστικός πλούτος και επιβεβλημένη η ανάδειξη του τοπικού πολιτισμού.

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης**. Σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης υπάρχουν αξιόλογα στοιχεία της αγροτικής κληρονομιάς που μπορούν να αποκατασταθούν. Η SWOT ανάλυση (αδυναμίες) τονίζει τη χρόνια υποχρηματοδότηση του τομέα του πολιτισμού στην περιοχή που έχει ως αποτέλεσμα να παρουσιάζονται σημαντικές ελλείψεις και ανάγκες συντήρησης και ανάδειξης τέτοιων μνημείων. Η αποκατάσταση, ανάδειξη και προβολή τους μέσω μιας οργανωμένης πρωτοβουλίας μπορεί να δημιουργήσει νέους πόλους έλξης επισκεπτών και να συμβάλλει στη δημιουργία ενός νέου προϊόντος εναλλακτικού τουρισμού (SWOT προοπτικές) που να συνδέεται και να αναδεικνύει την αγροτική, πολιτιστική κληρονομιά των νησιών μας (τακτικός στόχος B2).

Δικαιούχοι

ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, φυσικά και νομικά πρόσωπα.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με τις υπόλοιπες δράσεις του υπομέτρου καθώς και τις δράσεις των υπομέτρων L321 και L322 αφού συμβάλλουν στην διατήρηση και αναβάθμιση του φυσικού και του οικιστικού περιβάλλοντος με αποτέλεσμα την αύξηση της επισκεψιμότητας στις περιοχές, την προσέλκυση επισκεπτών, με θετικές βεβαίως επιπτώσεις στην τοπική οικονομία (συνέργια με τις δράσεις επιχειρηματικού χαρακτήρα στην περιοχή).

Καινοτόμος χαρακτήρας

Η καινοτομία συνίσταται στην προσπάθεια, σε συνεργασία με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Δωδεκανήσου, δικτύωσης και προβολής τέτοιων χώρων και ο σχεδιασμός διαδρομών σύνδεσής τους, με στόχο την αύξηση της επισκεψιμότητας των γειτονικών οικισμών - χωριών. Επίσης η χρήση σύγχρονης τεχνολογίας (πολυμέσα κτλ) μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την Εικονική Αναπαράσταση της λειτουργίας του χώρου και η παροχή πληροφοριών από ψηφιακά μέσα πληροφόρησης (οθόνες αφής κτλ).

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Κατά την bottom up διαδικασία, εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από Δήμους και ιδιώτες που έχουν στην ιδιοκτησία τους τέτοια μνημεία για διατήρηση και ανάδειξή τους, με σκοπό την επιδεικτική επαναλειτουργία τους. Ενδιαφέρον εκδηλώθηκε για αναπαλαίωση παραδοσιακών ανεμόμυλων, νερόμυλων και παλιών ελαιοτριβείων στους νησιώτικους οικισμούς.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκρρών): 2 παρεμβάσεις

Δράση L323-3: Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση τοπίων της υπαίθρου (όπως αποκατάσταση περιβαλλοντικά υποβαθμισμένων περιοχών, δενδροφυτεύσεις με ενδημικά είδη)

Αναλυτική περιγραφή:

Θα περιληφθούν έργα περιβαλλοντικής αποκατάστασης περιοχών οι οποίες εμφανίζουν έντονη περιβαλλοντική υποβάθμιση (π.χ. πρώην χωματερές). Προτεραιότητα θα δοθεί στις υποβαθμισμένες περιοχές που βρίσκονται μέσα ή γεινιάζουν με περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές (π.χ. NATURA). Οι αποκαταστάσεις θα περιλαμβάνουν επιχωματώσεις, περιφράξεις, δενδροφυτεύσεις με ενδημικά είδη κλπ. Οι υποβαθμισμένοι αυτοί χώροι θα πάψουν να είναι εστίες μόλυνσης και πηγές κινδύνου πυρκαγιών και θα επιδιωχθεί να μετατραπούν σε χώρους πρασίνου. Εκτός των παραπάνω, σημαντική αναμένεται να είναι η συμβολή της δράσης στην προσπάθεια αποκατάστασης της υποβαθμισμένης από την πυρκαγιά περιοχή των Λαέρμων.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€**. Το ποσό αυτό είναι πλέον Φ.Π.Α, εφόσον δικαιούχοι είναι ΟΤΑ, νομικά πρόσωπα αυτών ή λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και η εν λόγω δαπάνη είναι επιλέξιμη. Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο **100%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ , ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα

Οι παρεμβάσεις της δράσης δεν είναι επιχειρηματικές και δεν παράγουν έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση του σχετικού έργου.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L323-3:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	100.000	100.000	0
%	100	100	0

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **9,90%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **1,93%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Η δράση είναι ιδιαίτερα σημαντική για την επίτευξη του στόχου της διατήρησης και προστασίας των ευαίσθητα οικολογικά ζωνών της περιοχής παρέμβασης (SWOT ευκαιρίες/ προοπτικές). Μέσω της δράσης αναμένεται να αμβλυνηθεί ο κίνδυνος φυσικής ερήμωσης της περιοχής των Λαέρμων (SWOT απειλές) και να γίνει προσπάθεια για βελτίωση της επισκεψιμότητας των περιοχών περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος (τακτικός στόχος Β1).

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί **στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης** με προτεραιότητα στις πυρόπληκτες περιοχές. Το πλούσιο φυσικό περιβάλλον ολόκληρης της περιοχής χρήζει ιδιαίτερης μέριμνας και προστασίας. Ιδιαίτερα στις πυρόπληκτες περιοχές προβλέπεται να γίνουν παρεμβάσεις από το τοπικό πρόγραμμα που θα δράσουν συμπληρωματικά με άλλα προγράμματα που θα εφαρμοσθούν σε συνεργασία πάντα με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Δωδεκανήσου, την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και το Δήμο Λινδίων.

Δικαιούχοι

ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με τις υπόλοιπες δράσεις του υπομέτρου καθώς και τις δράσεις των υπομέτρων L321 και L322 αφού συμβάλλουν στην διατήρηση και αναβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος με αποτέλεσμα την αύξηση της επισκεψιμότητας στις περιοχές, την προσέλκυση επισκεπτών, με θετικές βεβαίως επιπτώσεις στην τοπική οικονομία (συνέργια με τις δράσεις επιχειρηματικού χαρακτήρα στην περιοχή).

Καινοτόμος χαρακτήρας

Το φυσικό περιβάλλον – οι πλούσιοι φυσικοί πόροι – αποτελούν το συγκριτικό πλεονέκτημα του νομού μας και κατ' επέκταση της περιοχής παρέμβασης. Μέσα στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης υπάρχει εκτεταμένο δίκτυο NATURA που πρέπει να προστατευθεί. Η αποκατάσταση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά περιοχών θα δημιουργήσει νέους χώρους πρασίνου και θα θωρακίσει τις περιοχές NATURA (γεινιάζουσες ή μη), μειώνοντας σημαντικά την πιθανότητα έναρξης πυρκαγιών από τέτοιους χώρους.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Από τις διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν με όλους τους Δήμους της περιοχής παρέμβασης και μετά τις επιτυχημένες παρεμβάσεις της προηγούμενης περιόδου, υπάρχει ενδιαφέρον από Δήμους για αποκαταστάσεις παλαιών χωματερών. Σε ότι αφορά την πυρόπληκτη περιοχή, ο Δήμος Λινδίων θα προτείνει τις παρεμβάσεις που μπορούν να ενταχθούν στη δράση, συμπληρωματικά με άλλα προγράμματα που θα εφαρμοσθούν.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκροών): 1 - 2 παρεμβάσεις

Δράση L323-4: Παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία – συλλογές – εκθετήρια που σχετίζονται με τη λαογραφική / αγροτική / πολιτιστική κληρονομιά

Αναλυτική περιγραφή:

Θα περιληφθούν έργα για τη μετατροπή υφιστάμενων κτιρίων σε μουσεία, συλλογές, εκθετήρια που σχετίζονται με τη λαογραφική, αγροτική, ναυτική, πολιτιστική κληρονομιά των νησιών μας. Θα παρουσιάζονται εκθέματα όπως: παραδοσιακές ενδυμασίες, κεντήματα, υφαντά, εργαλεία που χρησιμοποιούνταν παλαιότερα σε αγροτικές εργασίες ή στην αγροτική οικογένεια, παλιά όργανα ναυσιπλοΐας, παραδοσιακά μουσικά όργανα, γραπτά ιστορικά ή πολιτιστικά ντοκουμέντα, εκκλησιαστικά αντικείμενα κλπ.. Προτεραιότητα θα δοθεί σε μουσεία, συλλογές, εκθετήρια που θα στεγασθούν σε κτίρια διατηρητέα ή ιδιαίτερων αρχιτεκτονικών χαρακτηριστικών. Προβλέπεται επίσης να ενταχθούν καινοτομικά μουσεία δηλαδή μουσεία που δεν επικεντρώνονται στα υλικά εκθέματα αλλά μέσω της νέας τεχνολογίας πληροφορούν τον επισκέπτη για δραστηριότητες, ασχολίες και γεγονότα που έλαβαν χώρα σε προηγούμενες περιόδους. Η δράση δεν αφορά επιχειρηματική δραστηριότητα.

Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επένδυση ανέρχεται σε **300.000€**. Το ποσό αυτό είναι πλέον Φ.Π.Α, εφόσον δικαιούχοι είναι ΟΤΑ, νομικά πρόσωπα αυτών ή λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και η εν λόγω δαπάνη είναι επιλέξιμη. Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο **100%** του επιλέξιμου προϋπολογισμού.

Επισημαίνεται ότι κατά την εφαρμογή της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 του ΠΑΑ ,

ενώ στην περίπτωση τυχόν διαφοροποιήσεων θα τροποποιηθεί αντίστοιχα το τοπικό πρόγραμμα

Οι παρεμβάσεις της δράσης δεν είναι επιχειρηματικές και δεν παράγουν έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση του σχετικού έργου.

Χρηματοδοτικά στοιχεία της Δράσης L323-4:

	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
€	500.000	500.000	0
%	100	100	0

Χρηματοδοτική βαρύτητα:

Η Δημόσια Δαπάνη της δράσης αποτελεί το **49,50%** της Δημόσιας Δαπάνης του Υπομέτρου. Σε σχέση με τη Δημόσια Δαπάνη του Μέτρου αποτελεί το **9,66%**

Σκοπιμότητα και αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής βαρύτητας της δράσης

Η δράση είναι η μεγαλύτερη σε χρηματοδοτική βαρύτητα του υπομέτρου αποδεικνύοντας τη σημαντικότητα του πολιτιστικού προϊόντος για την επίτευξη των στόχων του τοπικού προγράμματος. Η πλούσια πολιτιστική παράδοση, τα μοναδικά ιστορικά και θρησκευτικά μνημεία, η πλούσια μουσική, χορευτική και θρησκευτική παράδοση, η σημαντική παρουσία συλλόγων στην περιοχή σε συνδυασμό με την υποχρηματοδότηση του τομέα του πολιτισμού, αναδεικνύουν ένα ιδιαίτερα δυναμικό κλάδο (SWOT ανάλυση).

Παρεμβάσεις που θα ενταχθούν στη δράση, μπορούν να αποτελέσουν πόλο έλξης για περιοχές και νησιά (π.χ. Αγαθονήσι, Λειψούς) δίνοντας μία νέα ταυτότητα βασισμένη στην παράδοση του κάθε τόπου. Σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της δράσης μπορούν να διαδραματίσουν οι νέοι των περιοχών, ευάλωτες κοινωνικά ομάδες καθώς και οι παραιοκίες των Δωδεκανησίων σε Ελλάδα και εξωτερικό.

Περιοχή εφαρμογής της δράσης

Η δράση θα εφαρμοσθεί στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης. Είναι αυτονόητη η ανάγκη αξιοποίησης των τεράστιων δυνατοτήτων που προσφέρει ο πολιτιστικός πλούτος, τον οποίο διαθέτει η περιοχή (SWOT - προοπτικές) με την κατασκευή σύγχρονων μουσείων με εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων προβολής και διαφήμισης και γενικά με την ανάδειξη των παραδοσιακών στοιχείων. Ο κάθε τόπος, το κάθε νησί της περιοχής παρέμβασης μπορεί να αναδείξει τη δική του ταυτότητα, δημιουργώντας έναν τέτοιο χώρο που θα λειτουργεί ως μουσείο, θα αποτελεί όμως εστία διατήρησης της παράδοσης και διαφύλαξης της πολιτιστικής ταυτότητας (όπως προκύπτει την SWOT ανάλυση και το τακτικό στόχο B3).

Δικαιούχοι

ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα.

Περιγραφή της συνέργιας της δράσης με άλλες προτεινόμενες

Η δράση βρίσκεται σε άμεση συνέργια με τις υπόλοιπες δράσεις του υπομέτρου καθώς και τις δράσεις των υπομέτρων L321 και L322 αφού συμβάλλουν στην διατήρηση και αναβάθμιση του οικιστικού περιβάλλοντος με αποτέλεσμα την αύξηση της επισκεψιμότητας στις περιοχές, την προσέλκυση επισκεπτών, με θετικές βεβαίως επιπτώσεις στην τοπική οικονομία (συνέργια με τις δράσεις επιχειρηματικού χαρακτήρα στην περιοχή).

Καινοτόμος χαρακτήρας

Με την προτεραιότητα που θα δοθεί στη στέγαση των μουσείων, συλλογών σε κτίρια ιδιαίτερων αρχιτεκτονικών χαρακτηριστικών αφενός δίνεται η ευκαιρία διάσωσης και βελτίωσης των σημαντικών αυτών κτιρίων στα χωριά και τα νησιά μας αφετέρου δημιουργούνται πόλοι έλξης επισκεπτών με αποτέλεσμα την αύξηση της επισκεψιμότητας. Βάρος επίσης θα δοθεί στη χρήση νέων σύγχρονων τεχνολογιών από τα μουσεία καθώς επίσης και στη διασύνδεσή τους με άλλα, παρόμοιου αντικειμένου, στα υπόλοιπα νησιά του νομού και της λοιπής Ελλάδας.

Αναμενόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον

Σημαντικό είναι το επενδυτικό ενδιαφέρον για τη δράση. Συγκεκριμένα εκδηλώθηκε ενδιαφέρον για τη δημιουργία πλωτού ναυτικού μουσείου στην Πάτμο, που θα αναπαρίσταται η ζωή πάνω στο καΐκι των ναυτικών της δεκαετίας του '50. Επίσης, από συλλέκτη παιχνιδιών, εκδηλώθηκε το ενδιαφέρον έκθεσης της συλλογής του από παιχνίδια ελληνικής κατασκευής από το 1940. Σκοπός του είναι η γνωριμία με τις ασχολίες των νέων και των παιδιών της υπαίθρου στις προηγούμενες δεκαετίες. Εκτός από τα παραπάνω, υπάρχει και το ενδιαφέρον από τους μικρούς Δήμους και φορείς της περιοχής παρέμβασης για τη δημιουργία καινοτομικών μουσείων δηλαδή μουσείων που στηρίζονται στη χρήση σύγχρονης τεχνολογίας (ψηφιακές ανακατασκευές αντικειμένων και κτιρίων, διαδραστικές εφαρμογές κτλ) και όχι στα υλικά εκθέματα. Έτσι, με σχετικά μικρούς προϋπολογισμούς μπορούν να δημιουργηθούν τέτοιοι χώροι αναδεικνύοντας π.χ. τους Θόλους (συγκρότημα βυζαντινών κτισμάτων) στο Αγαθονήσι, μάχες του 2^{ου} παγκόσμιου πολέμου στο Πολεμικό μουσείο της Λέρου κ.α.

Προβλεπόμενος αριθμός παρεμβάσεων (Δείκτης Εκροών): 2-3 παρεμβάσεις

Ακολουθεί αναλυτικός **πίνακας του Μέτρου 41** ανά δράση, Δημόσια Δαπάνη και δείκτες εκροών με την προτεινόμενη τροποποίηση:

ΜΕΤΡΟ 41							
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΑΡΧΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑΜΟΡΦΩΜΕΝΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	% ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ Δ.Δ ΔΡΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΑΡΧΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ (Δείκτες εκροών)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΑΝΑΜΟΡΦΩΜΕΝΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ (Δείκτες εκροών)	% ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΔΕΙΚΤΗ ΕΚΡΟΩΝ ΔΡΑΣΗΣ
L 123	L 123α:"Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων"	800.000,00	400.000,00	-50,00%	3	2	-33,33%
ΣΥΝΟΛΟ L 123		800.000,00	400.000,00	-50,00%			
L311	L311-1:"Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης"	600.000,00	315.000,00	-47,50%	3	2	-33,33%
	L311-2:"Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης και αναψυχής"	300.000,00	150.000,00	-50,00%	3	2	-33,33%
	L331-3:"Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επισκέψιμων αγροκτημάτων"	300.000,00	150.000,00	-50,00%	1	1	0,00%
	L311-4:"Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας)"	100.000,00	50.000,00	-50,00%	1	1	0,00%
	L311-5:"Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων"	300.000,00	150.000,00	-50,00%	2 έως 3	1 έως 2	-40,00%
	L311-6:"Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών"	100.000,00	50.000,00	-50,00%	2 έως 3	1 έως 2	-40,00%
	L311-7:"Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση"	100.000,00	50.000,00	-50,00%	1 έως 2	1	-33,33%
	L311-8:"Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων (που εντάσσονται στις δράσεις του υπομέτρου) για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όπως φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας) με σκοπό την ίδια κατανάλωση"	50.000,00	0,00	-100,00%	1 έως 2	0	-100,00%
ΣΥΝΟΛΟ L311		1.850.000,00	915.000,00	-50,54%			
L312	L312-1:"Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων"	400.000,00	220.000,00	-45,00%	3	2	-33,33%
	L312-2:"Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών"	200.000,00	100.000,00	-50,00%	2 έως 3	1 έως 2	-40,00%

	L312-3:"Ίδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση"	350.000,00	150.000,00	-57,14%	3 έως 4	1 έως 2	-57,14%
	L312-4:"Βελτίωση επιχειρήσεων (που εντάσσονται στις δράσεις του υπομέτρου) για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όπως φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας) με σκοπό την ίδια κατανάλωση"	100.000,00	0,00	-100,00%	3 έως 4	0	-100,00%
	L312-5:"Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων"	50.000,00	25.000,00	-50,00%	1	1	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ L312		1.100.000,00	495.000,00	-55,00%			
L313	L313-1:"Ίδρυση και εκσυγχρονισμός τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης (γραφεία – περίπτερα ενημέρωσης και πληροφόρησης)"	50.000,00	0,00	-100,00%	2 έως 3	0	-100,00%
	L313-2:"Σήμανση αξιοθέατων και μνημείων"	50.000,00	50.000,00	0,00%	2	2	0,00%
	L313-3:"Ποδηλατικές διαδρομές σε περιοχές της αγροτικής υπαίθρου"	100.000,00	0,00	-100,00%	2	0	-100,00%
	L313-4:"Προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών"	110.000,00	65.000,00	-40,91%	10 έως 11	5	-52,38%
	L313-5:"Ίδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης"	1.500.000,00	1.000.000,00	-33,33%	5 έως 6	3 έως 4	-36,36%
	L313-6:"Ίδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης και αναψυχής"	200.000,00	200.000,00	0,00%	4 έως 5	4 έως 5	0,00%
	L313-8:"Ίδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας)"	300.000,00	100.000,00	-66,67%	3	1 έως 2	-50,00%
	L313-9:"Βελτίωση επιχειρήσεων (που εντάσσονται στις δράσεις του υπομέτρου) για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όπως φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας) με σκοπό την ίδια κατανάλωση"	100.000,00	0,00	-100,00%	2 έως 3	0	-100,00%
ΣΥΝΟΛΟ L313		2.410.000,00	1.415.000,00	-41,29%			
L321	L321-1:"Έργα υποδομής μικρής κλίμακας (μικρά εγχειρίσματα έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων, μικρά έργα πρόσβασης στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις)"	200.000,00	150.000,00	-25,00%	2 έως 3	1 έως 2	-40,00%
	L321-2:"Κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, δημοτικές βιβλιοθήκες, ωδεία, χώροι άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων"	900.000,00	400.000,00	-55,56%	4 έως 5	2 έως 3	-44,44%

	L321-3:"Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς – στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών	330.000,00	210.000,00	-36,36%	11	10	-9,09%
ΣΥΝΟΛΟ L321		1.430.000,00	760.000,00	-46,85%			
L322	L322-1:"Βελτίωση και ανάπτυξη κοινόχρηστων χώρων "	100.000,00	100.000,00	0,00%	1	1	0,00%
	L322-2:"Αποκατάσταση κτιρίων για κοινωφελή χρήση"	200.000,00	50.000,00	-75,00%	1	1	0,00%
	L322-3:"Αποκατάσταση εξωτερικών όψεων κτισμάτων "	50.000,00	30.000,00	-40,00%	1	1	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ L322		350.000,00	180.000,00	-48,57%			
L323	L323-1:"Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση περιοχών, όπως βελτίωση – σήμανση μονοπατιών, φυτοτεχνικές εργασίες, τεχνικά έργα μικρής κλίμακας για την προστασία του εδάφους, διαμόρφωση θέσεων θέας, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης"	250.000,00	150.000,00	-40,00%	2 έως 3	1 έως 2	-40,00%
	L323-2α:"Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικών χαρακτηριστικών της αγροτικής υπαίθρου τα οποία δεν είχαν ποτέ παραγωγική δραστηριότητα (όπως βρύσες, γεφύρια)"		60.000,00			1	
	L323-2β:"Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικών χαρακτηριστικών της αγροτικής υπαίθρου τα οποία είχαν παραγωγική δραστηριότητα μόνο κατά το παρελθόν και ενισχύονται ώστε να καταστούν επισκέψιμα και επιδεικτικά (όπως μύλοι, λιοτριβία, πατητήρια)"	300.000,00	200.000,00	-13,33%	2 έως 3	2	20,00%
	L323-3:"Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση τοπίου της υπαίθρου (όπως αποκατάσταση περιβαλλοντικά υποβαθμισμένων περιοχών, δενδροφυτεύσεις με ενδημικά είδη)"	500.000,00	100.000,00	-80,00%	3 έως 4	1 έως 2	-57,14%
	L323-4:"Παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία-συλλογές-εκθετήρια που σχετίζονται με τη λαογραφική / αγροτική / πολιτιστική κληρονομιά"	900.000,00	500.000,00	-44,44%	3 έως 4	2 έως 3	-28,57%
ΣΥΝΟΛΟ L323		1.950.000,00	1.010.000,00	-48,21%			
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΡΟΥ 41		9.890.000,00	5.175.000,00	-47,67%			

ΜΕΤΡΟ 431: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΟΜΑΔΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ, ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΜΨΥΧΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ

Το Μέτρο αυτό διακρίνεται σε δύο (2) Υπομέτρα:

431α) Δαπάνες λειτουργίας της Ο.Τ.Δ.

431β) Απόκτηση δεξιοτήτων και εμπύχωση στην περιοχή παρέμβασης

Αναλυτικότερα ανά υπομέτρο:

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ 431α: ΔΑΠΑΝΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ Ο.Τ.Δ.

Κωδικός Υπομέτρου: 431α

Ετοιμότητα εφαρμογής του τοπικού προγράμματος

Η ΑΝ.ΔΩ Α.Ε., δραστηριοποιείται στο Νομό Δωδεκανήσου από το 1993. Μέχρι σήμερα έχει διαχειριστεί με επιτυχία Ευρωπαϊκά και άλλα Προγράμματα και έχει εκπονήσει πλήθος σημαντικών μελετών για τους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού. Κατά τη διάρκεια της 3ης Προγραμματικής Περιόδου ήταν τελικός δικαιούχος της ΚΠ LEADER+ και λειτούργησε σαν Δομή Στήριξης για τα ΟΠΑΑΧ του ΕΠΑΑΑΥ και του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου.

Υποδομές:

Η εταιρεία διαθέτει ιδιόκτητα γραφεία στο κέντρο της πόλης της Ρόδου. Πρόκειται για ένα νεοκλασικό διατηρητέο διώροφο κτίριο συνολικής επιφάνειας 350 μ2, που αγόρασε το 1997. Τα γραφεία παρέχουν όλες εκείνες τις δυνατότητες από πλευράς πρόσβασης, επάρκειας χώρων και αισθητικής περιβάλλοντος ούτως ώστε η εταιρεία να αναπτύξει τις δραστηριότητες της και το προσωπικό να εργάζεται σε άριστες συνθήκες. Εκτός των παραπάνω η εταιρεία πέτυχε την διατήρηση και αναπαλαίωση ενός κτιρίου από τα πιο όμορφα και χαρακτηριστικά της πόλης της Ρόδου που δίνουν χρώμα και χαρακτήρα στην περιοχή.

Εξοπλισμός:

Η εταιρεία διαθέτει σύγχρονο εξοπλισμό που της επιτρέπει να ανταποκρίνεται με επιτυχία στις δραστηριότητές της. Συγκεκριμένα διαθέτει:

- Δίκτυο Η/Υ (1000Mb) σε Microsoft Windows με WEB & FILE SERVERS
- 16 Σταθμούς εργασίας Windows XP Professional και έναν LAPTOP
- Εκτυπωτές (3 Network LASER A4, 2 DOT MATRIX (A3 & A4) και 4 INK-JET (2-A3 και 2-A4)
- Γραμμή Internet ONDSL μέσω OTENET (8128/384kbps) 16 Static IP
- 2 Ψηφιακές φωτογραφικές, video projector, έγχρωμο σαρωτή
- Τηλεφωνικό κέντρο ΟΤΕ
- Συσκευή Fax A4

- 2 Φωτοτυπικά μηχανήματα με αυτόματη τροφοδοσία πρωτοτύπου και σελιδοποιητή.

Στελέχωση:

Στην ΑΝ.ΔΩ Α.Ε. απασχολούνται με συμβάσεις εργασίας και έργου 16 άτομα (3 με εξαρτημένη σχέση εργασίας) και με πρόσφατη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας, δεσμεύτηκε ότι θα απασχολήσει, στα πλαίσια του τοπικού προγράμματος LEADER του Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013, τα στελέχη που απασχολούνται σήμερα στην ΚΠ LEADER+, για όλη τη διάρκεια του νέου προγράμματος.

Ενδεικτικά η στελεχιακή δομή της ΟΤΔ αποτελείται από 5 Πολιτικούς Μηχανικούς, 3 Γεωπόνους, 3 Οικονομολόγους, 1 Φοροτεχνικό, 1 Μηχανικό Η/Υ, 1 Βοηθό Λογιστή, 1 Διοικητικό και 1 Νομικό. Κατόπιν των παραπάνω, είναι φανερό ότι η ΑΝΔΩ ΑΕ διαθέτει την απαιτούμενη υποδομή, εξοπλισμό και – πάνω από όλα – τη στελέχωση και εμπειρία για την **άμεση** έναρξη εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος LEADER. Η ΑΝΔΩ ΑΕ έχει εγκαταστήσει και εφαρμόζει σύστημα ISO 9001:2000 για όλες τις δραστηριότητες της με αναλυτικό οργανόγραμμα, περιγραφή θέσεων εργασίας και αρμοδιοτήτων.

Για την επιτυχημένη υλοποίηση του τοπικού προγράμματος και λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες του νησιώτικού χώρου (αυξημένες μετακινήσεις κτλ) θεωρούμε ότι απαιτούνται κατ' ελάχιστο τέσσερα άτομα με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση: ο Συντονιστής, ένας Γεωπόνος, ένας Πολιτικός Μηχανικός και ένας Οικονομολόγος. Με ποσοστό στην απασχόλησή τους στο πρόγραμμα, κρίνουμε απαραίτητη την παρουσία της Διεύθυνσης, της Γραμματείας, του Λογιστηρίου, της Μηχανογράφησης, της Νομικής υποστήριξης και – ανάλογα με το όγκο των έργων (περισσότερο των δημοσίων) – ένας επιπλέον Πολιτικός Μηχανικός. Σε κάθε περίπτωση θα διατηρηθεί ο αριθμός των 3 στελεχών με εξαρτημένη σχέση εργασίας.

Ενδεικτικά, οι αρμοδιότητες των στελεχών που απασχοληθούν στο πρόγραμμα είναι:

- Πραγματοποίηση, καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής του τοπικού προγράμματος LEADER και με κάθε πρόσφορο μέσο, ενεργειών ευρείας ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού.
- Αναπαραγωγή και διανομή στους ενδιαφερόμενους δικαιούχους του απαραίτητου ενημερωτικού και λοιπού υλικού για την υποβολή των προτάσεών τους στα πλαίσια των πραγματοποιηθεισών προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος
- Οργάνωση και συμμετοχή στις επιτροπές αξιολόγησης των προτάσεων των υποψηφίων δικαιούχων.
- Ενημέρωση των υποψηφίων δικαιούχων για την έγκριση ή απόρριψη της πρότασής τους.
- Σύνταξη και υποβολή στην αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων των τεχνικών δελτίων πράξεων του τοπικού προγράμματος LEADER.
- Μέριμνα για τη σύνταξη των επιμέρους συμβάσεων με τους δικαιούχους του τοπικού προγράμματος LEADER.

- Παρακολούθηση των δικαιούχων του τοπικού προγράμματος LEADER σχετικά με την τήρηση των υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει, την πορεία υλοποίησης του φυσικού, τεχνικού, οικονομικού αντικείμενου της κάθε πράξης και του χρονοδιαγράμματός της.
- Πραγματοποίηση της πληρωμής της προβλεπόμενης ενίσχυσης προς τους δικαιούχους ανάλογα με την πορεία υλοποίησης των επενδύσεών τους και αφού διενεργήσουν όλους τους απαιτούμενους ελέγχους.
- Παροχή τακτικής πληροφόρησης στην αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και τον Οργανισμό Πληρωμών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο θεσμικό πλαίσιο του ΠΑΑ.
- Εφαρμογή των διαδικασιών χρηματοδοτήσεων - χρηματορροών, όπως αυτές προβλέπονται στις σχετικές αποφάσεις
- Έλεγχος και παραλαβή των πράξεων του τοπικού προγράμματος LEADER.
- Μέριμνα για την εγκατάσταση και χρήση κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης και έγκαιρη εισαγωγή όλων των απαιτούμενων στοιχείων.
- Τήρηση πλήρους αρχείου και φακέλων ανά δικαιούχο και παροχή στην αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και σε κάθε άλλο αρμόδιο όργανο κάθε απαιτούμενου στοιχείου σχετικά με την εφαρμογή του τοπικού προγράμματος LEADER.
- Αποδοχή και διευκόλυνση των ελέγχων όλων των αρμοδίων οργάνων.

Επιπλέον των παραπάνω κοινών αρμοδιοτήτων, τα μέλη της ομάδας έργου θα αναλαμβάνουν να διεκπεραιώνουν θέματα που αφορούν την ειδικότητά τους, όπως: ο γεωπόνος θέματα που αφορούν αγροτικά προϊόντα (μεταποίηση κα), ο πολιτικός μηχανικός τον έλεγχο των αναλυτικών επιμετρήσεων και τις διαδικασίες των δημόσιων έργων, ο οικονομολόγος τον έλεγχο των παραστατικών δαπανών του κάθε επενδυτή.

Χρηματοδοτικά στοιχεία του υπομέτρου:

Για την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία της Ομάδας Τοπικής Δράσης, σε μία δύσκολη περιοχή όπως τα Δωδεκάνησα, με προβλεπόμενη διασπορά των έργων σε πάνω από 6 νησιά, προτείνουμε την κατανομή ποσού δημόσιας δαπάνης στο υπομέτρο, που ανέρχεται περίπου στο 18% της δημόσιας δαπάνης του μέτρου 41. αναλυτικά προβλέπουμε:

Υπομέτρο 431α: Δαπάνες λειτουργίας της ΟΤΔ			
	Συνολικό Κόστος	Δημόσια Δαπάνη	Ιδιωτική Συμμετοχή
Δαπάνες Στελέχωσης	720.000	720.000	0
Λειτουργικά Έξοδα	200.000	200.000	0
Εξοπλισμός - μηχανοργάνωση	30.000	30.000	0
ΣΥΝΟΛΟ	950.000	950.000	0

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ 431β: ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΜΨΥΧΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Κωδικός Υπομέτρου: 431β

Για την εξυπηρέτηση της εκ των κάτω προσέγγισης, θα δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα σε ενέργειες πληροφόρησης, αλλά και σε ενέργειες διαβούλευσης με τους φορείς της περιοχής και κυρίως με τους εταίρους του επιπέδου λήψης απόφασης τόσο σε ΑΝ.ΔΩ.Α.Ε. ΑΝΑΜΟΡΦΩΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

επίπεδο σχεδιασμού, όσο και σε επίπεδο εφαρμογής. Η ιδιαιτερότητα της περιοχής (πολλά διασκορπισμένα κατοικημένα νησιά) απαιτεί μεγάλο αριθμό ενεργειών ενημέρωσης και πληροφόρησης. Επιπλέον, για την καλύτερη υλοποίηση του τοπικού προγράμματος, απαιτούνται υποστηρικτικές ενέργειες, όπως η παροχή τεχνικής υποστήριξης και η αναβάθμιση δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού που εμπλέκεται στην εφαρμογή και διαχείριση.

Στο υπομέτρο περιλαμβάνονται: Ενδεικτικές Μελέτες, Ενέργειες Πληροφόρησης, Διοργάνωση Εκδηλώσεων Προβολής, Ενέργειες Επιμόρφωσης Ατόμων με Ηγετικό Ρόλο), οι οποίες σε μεταγενέστερη φάση θα οριστικοποιηθούν σε συνεργασία με την ΕΥΔ LEADER του ΠΑΑ. Ειδικότερα Αναλυτικά ανά δράση:

Τίτλος Δράσης: Παροχή Τεχνικής Υποστήριξης (Μελέτες)

Ενδεικτικά στο τοπικό πρόγραμμα προτείνουμε να περιληφθεί η εκπόνηση Μελέτης για την επιστημονική ανάδειξη της νησιωτικότητας ώστε να καταγραφεί με αριθμούς το κόστος στους τομείς των μεταφορών, της εργασίας κτλ, και οι επιπτώσεις τους στη λειτουργία των επιχειρήσεων της Δωδεκανήσου. Αναλυτικότερα:

Μελέτη: «Οι επιπτώσεις της νησιωτικότητας στο κόστος λειτουργίας των επιχειρήσεων των νησιών της Δωδεκανήσου».

Οι επιχειρήσεις στη Δωδεκάνησο αντιμετωπίζουν πολλαπλά προβλήματα στη λειτουργία τους και την οικονομική βιωσιμότητά τους που οφείλονται στον παράγοντα της «νησιωτικότητας» όπως έχει αναφερθεί και σε άλλα κεφάλαια της πρότασης. Βεβαίως δεν πλήττονται όλες οι επιχειρήσεις όλων των κλάδων της οικονομίας της περιοχής κατά τον ίδιο τρόπο και στον ίδιο βαθμό. Όμως όλες αντιμετωπίζουν το αυξημένο κόστος μεταφορών προσώπων και εμπορευμάτων ή και πρώτων υλών, την απομόνωσή τους από τις μεγάλες αγορές της Ελλάδας και της κεντρικής Ευρώπης, το υψηλό κόστος της ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών, την αδυναμία επίτευξης οικονομικών μικρού μεγέθους κτλ.

Όλοι αυτοί οι αρνητικοί παράγοντες που οφείλονται στη «νησιωτικότητα» πρέπει να μελετηθούν και να αναλυθούν σε βάθος, ούτως ώστε να αναδειχθεί ο βαθμός της επίπτωσής τους στο κόστος λειτουργίας των επιχειρήσεων της Δωδεκανήσου κατά κλάδο και είδος επιχείρησης. Η ως άνω εργασία πρέπει να γίνει σε επίπεδο αναλυτικής μελέτης ή δυνατόν κατά νησί. Η σκοπιμότητα της εκπόνησης μιας τέτοιας μελέτης είναι προφανής σε σχέση με τις ανάγκες του τοπικού προγράμματος καθότι θα αποτελέσει ένα εργαλείο στη διάθεση των επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται στο νομό, ούτως ώστε να γνωρίζουν εκ των προτέρων τα προβλήματα που θα συναντήσουν στη λειτουργία των επιχειρήσεών τους. Επίσης θα αποτελέσει ένα πλαίσιο διεκδίκησης των αρχών της περιοχής (τοπική αυτοδιοίκηση Α' και Β' βαθμού, συνδικαλιστικοί φορείς, βουλευτές κλπ) στην προσπάθειά τους να επιτύχουν μέτρα και δράσεις εκ μέρους του κεντρικού κράτους στην κατεύθυνση άμβλυνσης των αρνητικών παραμέτρων της νησιωτικότητας.

Τα αποτελέσματα της εκπόνησης μιας τέτοιας μελέτης μπορεί να είναι άμεσα ή και μακροπρόθεσμα. Άμεσα μπορεί να είναι ως προς την ορθολογικότερη οργάνωση των ίδιων των επιχειρήσεων και μακροπρόθεσμα ως προς την βελτίωση των οικονομικών συνθηκών και του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των επιχειρήσεων

(π.χ. φορολογικά κίνητρα με μειώσεις συντελεστών, επιδότηση των θέσεων εργασίας, μειωμένα και επιδοτούμενα μεταφορικά κόστη, bonus εξαγωγών κα).

Οφελούμενοι είναι όλοι οι επιχειρηματίες της Δωδεκανήσου.

Το κόστος μιας τέτοιας μελέτης εκτιμάται ότι ανέρχεται στα 55.000€ (με Δημόσια Δαπάνη 100%) προκειμένου να καλυφθούν όλα τα νησιά και όλοι οι παραγωγικοί κλάδοι. Για την ανάθεση της μελέτης θα εφαρμοσθούν όλες οι διατάξεις που θα προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο διαχείρισης του Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013.

Η προτεινόμενη μελέτη δεν αποτελεί προϋπόθεση για την προκήρυξη καμίας από τις προβλεπόμενες δράσεις του Τοπικού μας Προγράμματος.

Τίτλος Δράσης: Ενέργειες Πληροφόρησης

Κεντρικός στόχος των ενεργειών πληροφόρησης, είναι ή διεξοδική πληροφόρηση των τοπικών φορέων και του πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης, για τους στόχους, την τοπική αναπτυξιακή στρατηγική, τις προοπτικές ανάπτυξης και τις δυνατότητες που παρέχει το τοπικό πρόγραμμα, για τα επιμέρους θεματικά πεδία του, καθώς και για τις διαδικασίες εφαρμογής του και τα αναμενόμενα αποτελέσματα που προσδοκούνται από την εφαρμογή του στην περιοχή.

Οι ενέργειες που θα υλοποιηθούν μέσω αυτής της δράσης, θα αφορούν κυρίως τις περιόδους των προκηρύξεων των δράσεων του τοπικού προγράμματος. Πέρα από τις υποχρεωτικές ενέργειες δημοσιότητας των προκηρύξεων και για την πληρέστερη πληροφόρηση οι πλέον ενδεδειγμένοι τρόποι πληροφόρησης, (όπως έχει αποδειχθεί απο τις προηγούμενες εφαρμογές προγραμμάτων), είναι τα παρακάτω:

1. Διαδίκτυο: διαμόρφωση ειδικού χώρου στην ιστοσελίδα της εταιρείας (www.ando.gr) με όλες τις νεότερες πληροφορίες για το τοπικό πρόγραμμα. Η ιστοσελίδα της εταιρείας έχει μεγάλη επισκεψιμότητα και εδώ και πολλά χρόνια παρέχει πληροφορίες στους κατοίκους όλων των νησιών της Δωδεκανήσου, για νέα προγράμματα ευκαιρίες επενδύσεων, αλλά και για πολιτιστικές εκδηλώσεις και άλλα σημαντικά γεγονότα που λαμβάνουν χώρα στα νησιά μας. Στον ειδικό χώρο, θα «αναρτηθεί» όλο το υλικό των προκηρύξεων (οδηγοί εφαρμογής, φάκελοι υποψηφιότητας) καθώς και σελίδα με συχνές ερωτήσεις – απαντήσεις. Ο ενδιαφερόμενος θα μπορεί να υποβάλλει το δικό του ερώτημα μέσω ειδικής φόρμας ή μέσω email.

2. Ημερίδες: Οι ημερίδες επιλέχθηκαν ως ισχυρό μέσο και τεχνική επικοινωνίας με το ευρύ κοινό. Σε κάθε προκήρυξη του τοπικού μας προγράμματος θα πραγματοποιούνται ημερίδες σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης. Λόγω της ιδιαιτερότητας της περιοχής (πολλά νησιά) θα πραγματοποιηθεί τουλάχιστον μία ημερίδα σε κάθε νησί και σε κάθε Δήμο της Ρόδου και της Κω. Τέλος θα πραγματοποιείται και μια κεντρική ημερίδα στην πόλη της Ρόδου ως το κυριότερο κομβικό σημείο της περιοχής παρέμβασης.

3. Δημοσιεύσεις - Ανακοινώσεις σε εφημερίδες: θα συντάσσονται και θα αποστέλλονται προς δημοσίευση στις τοπικές εφημερίδες, ανακοινώσεις και δελτία τύπου σχετικά με τις προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος, με την διοργάνωση των ημερίδων και αργότερα, με την πορεία υλοποίησης του προγράμματος.

4. Συνεντεύξεις τύπου - Συμμετοχή σε ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές: κατά τη διάρκεια των προκηρύξεων του τοπικού προγράμματος, θα διοργανώνονται συνεντεύξεις τύπου, και θα επιδιώκεται η συμμετοχή στελεχών της εταιρείας σε ραδιοτηλεοπτικές ενημερωτικές εκπομπές, ώστε να γίνεται η μέγιστη διάχυση της πληροφόρησης σε όλα τα νησιά και τις περιοχές του νομού.

5. Σύνταξη, παραγωγή σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή υλικού δημοσιότητας: σε κάθε προκήρυξη θα παράγεται Πληροφοριακό υλικό με συνοδευτικά παραρτήματα (φακέλους υποψηφιότητας), στο οποίο θα γίνεται ευρεία αναφορά στα μέτρα και τις δράσεις που προκηρύσσονται, στην περιοχή εφαρμογής, στις διαδικασίες υποβολής των προτάσεων, αξιολόγησης, επιλογής των τελικών δικαιούχων κτλ. Επίσης θα σχεδιαστεί και αφίσα σχετική με την προκήρυξη του προγράμματος. Όλο το υλικό θα αποστέλλεται από την εταιρεία σε όλους τους φορείς της περιοχής παρέμβασης (ΝΑ, ΟΤΑ, ΤΕΔΚΔ, ΚΕΠ, Επιμελητήρια, ΕΑΣ, Δ. Γεωργίας, Περιφέρεια, κ.α.) ώστε να λειτουργήσουν ως πολλαπλασιαστές της ενημέρωσης και να συμβάλλουν στην επιτυχία του προγράμματος. Το υλικό θα αποσταλεί επίσης και σε όλους όσους έχουν εκδηλώσει επενδυτικό ενδιαφέρον (τηρείται σχετικός κατάλογος στην εταιρεία)

6. Παραγωγή και αναμετάδοση ραδιοφωνικού μηνύματος: θα παραχθεί και θα αναμεταδίδεται ραδιοφωνικό μήνυμα για τις προκηρύξεις του προγράμματος σε μέσα πανδωδεκανησιακής εμβέλειας.

7. Επισκέψεις - Επικοινωνία με ενδιαφερόμενους: Από τα γραφεία της εταιρείας θα υπάρχει καθημερινά τηλεφωνική εξυπηρέτηση των ενδιαφερομένων και θα παρέχεται έντυπο ενημερωτικό υλικό και πληροφορίες, σε όσους θα επιλέξουν την προσωπική επικοινωνία με τα στελέχη της ΟΤΔ.

8. Αποστολή γραπτών μηνυμάτων (sms): το κινητό αποτελεί το πιο διαδεδομένο μέσο προσωπικής επικοινωνίας και ίσως μπορεί να αποτελέσει και έναν γρήγορο τρόπο άμεσης πληροφόρησης για τους ενδιαφερόμενους π.χ. για τις προκηρύξεις.

Μετά την έγκριση του τοπικού προγράμματος και για όλες τις παραπάνω ενέργειες, θα εκπονηθεί αναλυτικό σχέδιο δράσης δημοσιότητας από την εταιρεία, το οποίο θα εγκριθεί από την Επιτροπή Διαχείρισης του Προγράμματος και κατόπιν από την αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης.

Ωφελούμενοι από τις δράσεις πληροφόρησης είναι: τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που εξεδήλωσαν επενδυτικό ενδιαφέρον, οι φορείς (ΟΤΑ, συνεταιρισμοί, ΜΚΟ, κλπ) δυνητικοί επενδυτές του τοπικού προγράμματος, οι μελετητές της περιοχής, ως συντάκτες των επενδυτικών προτάσεων και κατ' επέκταση το σύνολο του πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης.

Το συνολικό κόστος της δράσης υπολογίζεται σε 10.000€ με Δημόσια Δαπάνη 100%.

Τίτλος Δράσης: Διοργάνωση Εκδηλώσεων Προβολής

Μέσω της δράσης θα διοργανωθούν εκδηλώσεις προβολής του τοπικού προγράμματος. Στις εκδηλώσεις εκτός από την παρουσίαση των αποτελεσμάτων των ενεργειών και των δράσεων που υλοποιούνται, μπορεί να συμπεριληφθεί και η ανάδειξη - βράβευση καλών πρακτικών, πιλοτικών και καινοτόμων επενδύσεων, παρουσίαση καλών πρακτικών άλλων τοπικών προγραμμάτων, ανταλλαγές

επενδυτών, workshops κα. Κύριος στόχος είναι η προβολή του τοπικού και του Εθνικού προγράμματος με τη μέγιστη διάχυση της πληροφόρησης για τις δυνατότητες που δίνονται και τις προοπτικές της περιοχής παρέμβασης. Ενδεικτικές ενέργειες προβολής που μπορούμε να αναφέρουμε είναι:

1. Ημερίδες παρουσίασης των αποτελεσμάτων του τοπικού προγράμματος. Θα πραγματοποιηθούν μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος στα 4 μεγάλα νησιά της περιοχής παρέμβασης (Ρόδος, Κως, Λέρος, Πάτμος)
2. Παρουσιάσεις: Αναλυτικές παρουσιάσεις του τοπικού προγράμματος μπορούν να πραγματοποιηθούν στα Συμβούλια Ανάπτυξης της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων του Νομού, σε Νομαρχιακά Συμβούλια, σε Δημοτικά Συμβούλια, σε συμβούλια των φορέων που συμμετέχουν στην ΕΔΠ
3. Παραγωγή υλικού για τα αποτελέσματα του τοπικού προγράμματος: προβλέπεται η έκδοση λευκώματος παρουσίασης των έργων, εντύπου με τα αποτελέσματα του προγράμματος, παραγωγή θεματικών video για τα έργα που υλοποιήθηκαν.
4. Συνεντεύξεις τύπου και ανακοινώσεις στον τύπο.
5. Συμμετοχή σε εκδηλώσεις προβολής που διοργανώνονται από άλλους φορείς (π.χ. Επιμελητήριο Δωδεκανήσου, εκθέσεις κα).

Το συνολικό κόστος των προγραμματιζόμενων ενεργειών υπολογίζεται σε 10.000€ (με Δημόσια Δαπάνη 100%). Οι ενέργειες που θα συμπεριληφθούν στη δράση θα αναλύονται στο Σχέδιο Προβολής Προώθησης που θα εγκριθεί από την ΕΔΠ και την αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης του προγράμματος.

Τίτλος Δράσης: Ενέργειες Επιμόρφωσης Ατόμων με Ηγετικό Ρόλο

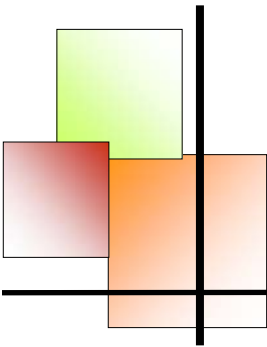
Στόχος της δράσης είναι η ισχυροποίηση του υπηρεσιακού πυρήνα της εταιρείας, για την καλύτερη υλοποίηση του τοπικού προγράμματος και την ουσιαστική συμβολή τους στην αναπτυξιακή διαδικασία της περιοχής. Αυτό θα επιτευχθεί με τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ατόμων με ηγετικό ρόλο (Διευθυντή, Συντονιστή μέλη της Ε.Δ.Π). Τα παραπάνω στελέχη, θα συμμετέχουν σε ενέργειες επιμόρφωσης που θα αφορούν θέματα αναπτυξιακού χαρακτήρα, εφαρμογής προγράμματος, διοίκησης. Οι ενέργειες αυτές μπορεί να διοργανώνονται από την Υπηρεσία Διαχείρισης, από φορείς σχετικούς με την τοπική ανάπτυξη ή ακόμα και από την ίδια την ΟΤΔ. Εξάλλου η επιμόρφωση των στελεχών προβλέπεται και από το Σύστημα Διαχείρισης που εφαρμόζει η εταιρεία μας.

Για τις ενέργειες επιμόρφωσης και για όλα τα χρόνια εφαρμογής του προγράμματος προβλέπεται το συνολικό κόστος να ανέλθει σε 10.000€ με Δημόσια Δαπάνη 100%.

Ως προς το **Μέτρο 421** σχετικά με τις Διακρατικές και Διατοπικές συνεργασίες, σας παραθέτουμε στον παρακάτω πίνακα τα ενδεικτικά σχέδια που θα οριστικοποιηθούν μετά από σχετική έγκριση της ΕΥΔ LEADER του ΠΑΑ:

ΜΕΤΡΟ 421

ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΑΡΧΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑΜΟΡΦΩΜΕΝΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
A. ΔΙΑΤΟΠΙΚΑ		
ΝΗΣΩΝ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ- Δίκτυο Αναπτυξιακών Εταιρειών Νησιωτικής Ελλάδας	100.000,00	60.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	100.000,00	60.000,00
B. ΔΙΕΘΝΙΚΑ		
ΚΑΣΤΡΑ ΤΟΥ ΕΛΛΑΔΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ	40.000,00	30.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	40.000,00	30.000,00
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΡΟΥ	140.000,00	90.000,00

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

**ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΑΝΑ ΥΠΟΜΕΤΡΟ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗ**

ΜΕΤΡΟ 41**ΟΜΑΔΑ ΥΠΟΜΕΤΡΩΝ: Ανταγωνιστικότητα Κωδικός 411****ΥΠΟΜΕΤΡΟ L123**

ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
L123α	Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων	615.384,62	400.000,00	340.000,00	60.000,00	215.384,62
ΣΥΝΟΛΟ		615.384,62	400.000,00	340.000,00	60.000,00	215.384,62

ΟΜΑΔΑ ΥΠΟΜΕΤΡΩΝ: Βελτίωση ποιότητας ζωής / διαφοροποίηση Κωδικός 413**ΥΠΟΜΕΤΡΟ L311**

ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
L311-1	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης	630.000,00	315.000,00	267.750,00	47.250,00	315.000,00
L311-2	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης και αναψυχής	300.000,00	150.000,00	127.500,00	22.500,00	150.000,00
L311-3	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επισκέψιμων αγροκτημάτων	300.000,00	150.000,00	127.500,00	22.500,00	150.000,00
L311-4	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (π.χ. εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας)	100.000,00	50.000,00	42.500,00	7.500,00	50.000,00
L311-5	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων	300.000,00	150.000,00	127.500,00	22.500,00	150.000,00
L311-6	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών	100.000,00	50.000,00	42.500,00	7.500,00	50.000,00
L311-7	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση	100.000,00	50.000,00	42.500,00	7.500,00	50.000,00
ΣΥΝΟΛΟ		1.830.000,00	915.000,00	777.750,00	137.250,00	915.000,00

ΥΠΟΜΕΤΡΟ L312

ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
L312-1	Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων	440.000,00	220.000,00	187.000,00	33.000,00	220.000,00
L312-2	Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών	200.000,00	100.000,00	85.000,00	15.000,00	100.000,00
L312-3	Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση	300.000,00	150.000,00	127.500,00	22.500,00	150.000,00
L312-5	Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	50.000,00	25.000,00	21.250,00	3.750,00	25.000,00
ΣΥΝΟΛΟ		990.000,00	495.000,00	420.750,00	74.250,00	495.000,00

ΥΠΟΜΕΤΡΟ L313						
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
L313-2	Σήμανση αξιοθέατων και μνημείων	50.000,00	50.000,00	42.500,00	7.500,00	0,00
L313-4	Προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών	92.857,14	65.000,00	55.250,00	9.750,00	27.857,14
L313-5	Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, μικρής δυναμικότητας υποδομές διανυκτέρευσης	2.000.000,00	1.000.000,00	850.000,00	150.000,00	1.000.000,00
L313-6	Ίδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης και αναψυχής	400.000,00	200.000,00	170.000,00	30.000,00	200.000,00
L313-8	Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού, (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης)	200.000,00	100.000,00	85.000,00	15.000,00	100.000,00
ΣΥΝΟΛΟ		2.742.857,14	1.415.000,00	1.202.750,00	212.250,00	1.327.857,14

ΥΠΟΜΕΤΡΟ L321						
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
L321-1	Έργα υποδομής μικρής κλίμακας όπως: μικρά εγγειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων, μικρά έργα πρόσβασης στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις	150.000,00	150.000,00	127.500,00	22.500,00	0,00
L321-2	Κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, δημοτικές βιβλιοθήκες, ωδεία, χώροι άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων	400.000,00	400.000,00	340.000,00	60.000,00	0,00
L321-3	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς – στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών	280.000,00	210.000,00	178.500,00	31.500,00	70.000,00
ΣΥΝΟΛΟ		830.000,00	760.000,00	646.000,00	114.000,00	70.000,00

ΥΠΟΜΕΤΡΟ L322						
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
L322-1	Βελτίωση και ανάπτυξη κοινοχρήστων χώρων	100.000,00	100.000,00	55.000,00	45.000,00	0,00
L322-2	Αποκατάσταση κτιρίων για κοινωφελή χρήση	50.000,00	50.000,00	27.500,00	22.500,00	0,00
L322-3	Αποκατάσταση εξωτερικών όψεων κτισμάτων με ιδιαίτερα στοιχεία αισθητικής και ιστορικής αξίας	50.000,00	30.000,00	25.500,00	4.500,00	20.000,00
ΣΥΝΟΛΟ		200.000,00	180.000,00	108.000,00	72.000,00	20.000,00

ΥΠΟΜΕΤΡΟ L323						
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
L323-1	Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση περιοχών, με προτεραιότητα σε τοποθεσίες υψηλής φυσικής αξίας (όταν αυτές προσδιοριστούν με σχετική μελέτη-εμπειρογνωμοσύνη) και σε περιοχές Natura 2000, όπως βελτίωση – σήμανση μονοπατιών, φυτοτεχνικές εργασίες, τεχνικά έργα μικρής κλίμακας για την προστασία του εδάφους, διαμόρφωση θέσεων θέας καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης	150.000,00	150.000,00	127.500,00	22.500,00	0,00
L323-2α	Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικών χαρακτηριστικών της αγροτικής υπαίθρου τα οποία δεν είχαν ποτέ παραγωγική δραστηριότητα (όπως γεφύρια, βρύσες)	60.000,00	60.000,00	51.000,00	9.000,00	0,00
L323-2β	Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικών χαρακτηριστικών της αγροτικής υπαίθρου τα είχαν παραγωγική δραστηριότητα κατά το παρελθόν και ενισχύονται ώστε να καταστούν επισκέψιμα (όπως μύλοι, λιοτρίβια, πατητήρια)	266.666,67	200.000,00	170.000,00	30.000,00	66.666,67
L323-3	Τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση τοπίου της υπαίθρου	100.000,00	100.000,00	85.000,00	15.000,00	0,00
L323-4	Παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία-συλλογές-εκθετήρια που σχετίζονται με τη λαογραφική / αγροτική / πολιτιστική κληρονομιά	500.000,00	500.000,00	425.000,00	75.000,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ		1.076.666,67	1.010.000,00	858.500,00	151.500,00	66.666,67
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΡΟΥ 41		8.284.908,42	5.175.000,00	4.353.750,00	821.250,00	3.109.908,42

ΜΕΤΡΟ 421: ΔΙΑΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΥΠΟΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
ΥΠΟΜΕΤΡΟ 421α	ΝΗΣΩΝ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ - Δίκτυο Αναπτυξιακών Εταιρειών Νησιωτικής Ελλάδας	60.000,00	60.000,00	51.000,00	9.000,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ		60.000,00	60.000,00	51.000,00	9.000,00	0,00

ΥΠΟΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
ΥΠΟΜΕΤΡΟ 421β	ΚΑΣΤΡΑ ΤΟΥ ΕΛΛΑΔΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΩΡΟΥ	30.000,00	30.000,00	25.500,00	4.500,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ		30.000,00	30.000,00	25.500,00	4.500,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΡΟΥ 421		90.000,00	90.000,00	76.500,00	13.500,00	0,00

ΜΕΤΡΟ 431: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΟΤΔ, ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΜΨΥΧΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ

ΥΠΟΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
ΥΠΟΜΕΤΡΟ 431α	Δαπάνες στελέχωσης	720.000,00	720.000,00	612.000,00	108.000,00	0,00
	Λειτουργικά έξοδα	200.000,00	200.000,00	170.000,00	30.000,00	0,00
	Εξοπλισμός - μηχανοργάνωση	30.000,00	30.000,00	25.500,00	4.500,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ		950.000,00	950.000,00	807.500,00	142.500,00	0,00

ΥΠΟΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
ΥΠΟΜΕΤΡΟ 431β	Μελέτες	55.000,00	55.000,00	46.750,00	8.250,00	0,00
	Ενέργειες πληροφόρησης	10.000,00	10.000,00	8.500,00	1.500,00	0,00
	Διοργάνωση εκδηλώσεων προβολής	10.000,00	10.000,00	8.500,00	1.500,00	0,00
	Ενέργειες επιμόρφωσης ατόμων με ηγετικό ρόλο	10.000,00	10.000,00	8.500,00	1.500,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ		85.000,00	85.000,00	72.250,00	12.750,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΡΟΥ 431		1.035.000,00	1.035.000,00	879.750,00	155.250,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ		9.409.908,42	6.300.000,00	5.310.000,00	990.000,00	3.109.908,42

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑ ΜΕΤΡΩΝ και ΥΠΟΜΕΤΡΩΝ				
	Δημόσια Δαπάνη αρχικής πρότασης	% επί της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης της αρχικής πρότασης	Δημόσια Δαπάνη αναμορφωμένης πρότασης	% επί της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης της αναμορφωμένης πρότασης
ΜΕΤΡΟ 41	9.890.000,00	82,42%	5.175.000,00	82,14%
ΥΠΟΜΕΤΡΟ 123	800.000,00	6,67%	400.000,00	6,35%
L311	1.850.000,00	15,42%	915.000,00	14,52%
L312	1.100.000,00	9,17%	495.000,00	7,86%
L313	2.410.000,00	20,08%	1.415.000,00	22,46%
L321	1.430.000,00	11,92%	760.000,00	12,06%
L322	350.000,00	2,92%	180.000,00	2,86%
L323	1.950.000,00	16,25%	1.010.000,00	16,03%
ΜΕΤΡΟ 421	140.000,00	1,17%	90.000,00	1,43%
421α	100.000,00	0,83%	60.000,00	0,95%
421β	40.000,00	0,33%	30.000,00	0,48%
ΜΕΤΡΟ 431	1.970.000,00	16,42%	1.035.000,00	16,43%
431α	1.810.000,00	15,08%	950.000,00	15,08%
431β	160.000,00	1,33%	85.000,00	1,35%
ΣΥΝΟΛΟ	12.000.000,00	100,00%	6.300.000,00	100,00%

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΜΕΤΡΟΥ 431α σε€

Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης μέτρου 431α	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	66.000,00	136.000,00	141.000,00	145.000,00	150.000,00	154.000,00	158.000,00